Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 11 juni 1942 kl. 6 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942, m. m., jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 15 maj 1942 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 287, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942, samt

2) förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1943 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg.

Beträffande författningsförslagens lydelse hänvisas till utskottets hemställan.

Till utskottets behandling hava överlämnats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

1) de likalydande motionerna nr 271 i första kammaren av friherre *Beck-Friis* m. fl. och nr 392 i andra kammaren av herr *Karlsson* i Granebo m. fl., vari hemställts, att riksdagen ville besluta den ändring i förslaget till förordning om krigskonjunkturskatt, att sådan skatt icke skall utgå för inkomst av skogsbruk eller, om detta yrkande ej anses böra bifallas, att riksdagen ville vidtaga den ändring i anvisningarna till 6 § av sagda förordning, att det föreslagna avdraget med 5 procent å bruttointäkten av avverkningen i dess helhet å den skattskyldiges sammanlagda skogsinnehav bestämmes till tio procent;

2) de likalydande motionerna nr 272 i första kammaren av herr *Bernhard Nilsson* och herr *Bondeson* samt nr 393 i andra kammaren av herr *Janson* i Frändesta m. fl., vari hemställts,

dels att vid beräkningen av krigskonjunkturskatten å jordbruk inkomsten under ett vart av förkrigsinkomståren ej må sättas lägre än till ett belopp, som motsvarar 5 procent förräntning å antingen det egna »arbetande kapitalet» eller å detta samt upplånat kapital med avdrag för ränteutgifter, varvid den för den skattskyldige fördelaktigaste beräkningsgrunden skall tillämpas,

dels att beträffande inkomst av jordbruk och skogsbruk må införas ett stadgande, motsvarande den i 4 § 6 mom. intagna bestämmelsen att utjämningsavdraget för inkomst av rörelse skall fastställas till minst 15 procent av den merinkomst av förvärvskällan, som återstår efter tillämpning av 4 mom. i samma paragraf, dock med de förändringar, som äro ofrånkomliga på grund av de skiljaktiga reglerna för merinkomstens bestämmande,

dels ock att den i 29 § föreslagna minimitiden av 14 dagar för avgivande av erinringar mot landskamrerares förslag måtte utsträckas,

ävensom att utskottet måtte låta utarbeta nödig författningstext;

3) de likalydande motionerna nr 273 i första kammaren av herr *Sundberg* m. fl. och nr 394 i andra kammaren av herrar *Lundberg* i Hälsingborg och *Olson* i Göteborg, vari hemställts, att riksdagen vid behandlingen av föreliggande proposition måtte besluta,

dels att den del av krigskonjunkturskatten, som överstiger det skattebelopp, som skulle hava utgått å ett efter 50 procent av den beskattningsbara merinkomsten beräknat grundbelopp, måtte påföras provisoriskt, samt att, därest under senare beskattningsår för den skattskyldige uppkommer inkomstminskning, restitution därav skall ske med det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om denna inkomstminskning avdragits vid taxeringen,

dels att den i 4 § 6 mom. införda spärregeln vid beräkningen av utjämningsavdraget för juridisk person med en jämförelseinkomst, överstigande 50,000 kronor, skall utgå,

dels att i förevarande förordning skall intagas ett stadgande av innehåll att prövningsnämnd på yrkande av till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattskyldig, vilken företer fullständig utredning för fastställande av jämförelseinkomst enligt samma förordning, skall, ändock att taxering till krigskonjunkturskatt icke varder den skattskyldige åsatt, ingå på prövning av jämförelseinkomsten, därvid i protokollet skall angivas det belopp, vartill jämförelseinkomsten med stöd av den företedda utredningen blivit fastställd,

dels ock att den i 23 § stadgade räntan å provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt bibehålles oförändrad vid tre procent; samt

4) motionen nr 386 i andra kammaren av herr *Svensson* i Ljungskile m. fl., vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att från krigskonjunkturskatt undantaga fysisk person, för vilken för beskattningsåret fastställes ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp ej överstigande 8,000 kronor».

Till behandling i samband med förevarande proposition har utskottet funnit lämpligt upptaga följande under motionstiden vid riksdagens början väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen:

1) motionen nr 42 i andra kammaren av herr *Åqvist,* vari under åberopande av en motionen bifogad promemoria hemställts, att riksdagen ville uttala, att de synpunkter beträffande ändringar i och tillägg till hittills gällande förordning om krigskonjunkturskatt, som i promemorian anförts, måtte

av Kungl. Maj:t tagas i övervägande vid avfattningen av förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942;

2) motionen nr 186 i andra kammaren av herr *Hansson* i Skediga, vari hemställts, »att riksdagen måtte besluta att höja den siffra, som ligger som minimisiffra för krigskonjunkturbeskattningens utgångsläge, från nuvarande 3,000 kronor till 4,000 kronor», samt

3) motionen nr 230 i andra kammaren av herr *Lundell,* vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville föreslå inställande av förarbetet på nytt förslag om krigskonjunkturskatt och framläggande i stället för riksdagen av ett förslag om utdelningsbegränsning för aktiebolag.

I ovannämnda vid motionen II: 42 fogade promemoria har anförts bland annat, att prövning i första instans av frågor angående krigskonjunkturskatt borde äga rum hos mera kvalificerade nämnder än som nu är fallet. I formellt avseende borde lagstiftningen givas en mera lättförståelig avfattning. Mera preciserade bestämmelser vore erforderliga i fråga om den skattskyldiges bevisning med bärande sannolikhetsskäl angående inkomstökning, som uppkommit på grund av vidtagna rationaliseringsåtgärder eller som framstode såsom ett naturligt led i en utveckling, vilken påbörjats före utgången av augusti 1939. Det borde i varje fall anses tillräckligt, om den skattskyldige visade allenast sannolikhetsskäl för sitt påstående. Stadgandena angående avdrag för kostnader för pensionering borde fullständigas. Bestämmelserna om beräkning av den uppskattade merinkomsten av jordbruk vore i behov av omarbetning. Frågan huruvida icke arvoden för vissa kristidsarbeten lämpligen skulle kunna göras till föremål för krigskonjunkturbeskattning borde upptagas till omprövning. En ökning av det skattefria bottenavdraget från nuvarande 3,000 kronor till exempelvis 4,000 kronor borde tagas under övervägande. Likaså borde upptagas till omprövning, huruvida icke en viss taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, exempelvis 8,000 eller 10,000 kronor, borde uppställas såsom lägsta gräns, under vilken taxering till krigskonjunkturskatt för inkomstökning icke kunde ifrågakomma.

Krigskonjunkturskatt har utgått för åren 1940 och 1941. Genom proposition den 1 augusti 1940, nr 2, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940 m. m. Förslaget blev i huvudsak bifallet av riksdagen, och den 19 augusti 1940 utfärdades i överensstämmelse med riksdagens beslut förordning om krigskonjunkturskatt för år 1940 (SFS 1940 nr 764). Vidare förelade Kungl. Maj:t riksdagen genom proposition den 7 mars 1941, nr 173, förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941, m. m. Även detta förslag bifölls i huvudsak av riksdagen, och den 30 maj 1941 utfärdades i överensstämmelse med riksdagens beslut förordning om krigskonjunkturskatt för år 1941 (SFS 1941 nr 359). Samma dag utfärdades *dels* förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg, *dels*

kungörelse angående fastställelse av vissa formulär till blanketter för deklaration till ledning för taxering till krigskonjunkturskatt år 1941 m. m. (SFS 1941 nr 360 och 361), varjämte i brev till statskontoret (SFS 1941 nr 362) fastställdes även vissa andra formulär för taxering till krigskonjunkturskatt. Vidare utfärdades *dels* den 28 juni 1941 kungörelse med vissa tillämpningsföreskrifter till förordningen den 30 maj 1941 om krigskonjunkturskatt för år 1941, *dels* den 4 juli 1941 kungörelse med föreskrifter rörande provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt för år 1941, m. m. (SFS 1941 nr 551 och 651).

Sedan chefen för finansdepartementet uppdragit åt kammarrättsråden, juris doktorn *Carl W. U. Kuylenstierna* och *Eric Rosenqvist,* att inom finansdepartementets skatteberedning utarbeta förslag till krigskonjunkturskatt för år 1942, avlämnade utredningsmännen till departementschefen en den 17 mars 1942 dagtecknad promemoria i ämnet jämte författningsförslag, vilken promemoria såsom bilaga fogats vid propositionen.

Efter remiss hava yttranden över skatteberedningens förslag avgivits av ett flertal myndigheter och sammanslutningar.

Beträffande den *allmänna motiveringen* för de i propositionen framlagda förslagen tillåter sig utskottet hänvisa till vad *departementschefen* härutinnan anfört i det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet (s. 50—107).

Vad angår *detaljmotiveringen* för de i propositionen framlagda författningsförslagen får utskottet likaledes hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes i fråga om vissa paragrafer i förslaget till *förordning om krigskonjunkturskatt för år 1942* å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen:

Skattepliktig inkomstökning och skattskyldighet: 2 §, s. 108,

Taxerad merinkomst: 3 §, s. 109, 4 §, s. 109—126, 5 §, s. 126—131, 6 §, s. 131, 7 §, s. 131 och 8 §, s. 131—132,

Beskattningsbar merinkomst: 10 §, s. 132—133,

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt: 13—23 §§, s. 133—140,

Uppgiftsskyldighet och förfarande vid taxering till krigskonjunkturskatt: 26—36 §§, s. 140—144.

I fråga om förslaget till *förordning med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1943 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg* hänvisas till s. 144 i propositionen.

Beträffande motiveringen för de i motionerna framlagda förslagen tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottets yttrande.

Under förarbetena till det nu föreliggande förslaget om krigskonjunkturskatt för år 1942 har stor uppmärksamhet ägnats frågan om denna beskattnings inverkan på näringslivet. I de av myndigheter och näringsorganisationer avgivna yttrandena över skatteberedningens förslag i ämnet har framför allt denna synpunkt betonats, och man har framhållit angelägenheten av att skatten så inriktades, att ogynnsamma verkningar i avseende å företagsamheten kunde såvitt möjligt undvikas. Bevillningsutskottet, som i sitt sistlidet år avgivna betänkande rörande krigskonjunkturskatt för år 1941 uppehöll sig vid detta spörsmål, har jämväl vid omprövning av det nu föreliggande förslaget sökt bilda sig en uppfattning om i vad mån krigskonjunkturskatten hittills verkat hämmande på företagsamheten. Såsom departementschefen uttalat lära tillgängliga uppgifter visa, att investeringsverksamheten under de gångna åren i betraktande av avstängda import- och exportmöjligheter måste betecknas som god. Rörande riktigheten av denna uppfattning böra knappast delade meningar råda. Emellertid synes också den frågan kunna resas, huruvida skatten verkar återhållande i fråga om sådana initiativ som, utan att förutsätta ianspråktagande i väsentligt större utsträckning än för närvarande av tillgängliga råvarutillgångar eller arbetskraft, direkt inriktas på frambringande av i nuvarande läge värdefulla nyttigheter. Genom en sådan inriktning av företagsamheten skulle, har man förmenat, ett för penningvärdets bevarande lämpligare förhållande mellan penningmängd och varutillgångar kunna ernås. I vilken utsträckning detta skulle vara möjligt kan givetvis ej angivas. Utskottet hyser emellertid den uppfattningen, att de nyinvesteringar som under kriget ägt rum måste i det stora hela betraktas såsom för näringslivet värdefulla samt ägnade att öka dess motståndskraft vid en eventuell depression efter kriget, och utskottet har svårt att föreställa sig, att ett kraftigt allmänt beskärande av krigskonjunkturskatten skulle medföra någon nämnvärd samt i och för sig önskvärd omläggning av sättet för råvarornas och arbetskraftens användning. Däremot är utskottet angeläget understryka betydelsen av att åt krigskonjunkturskatten gives en sådan smidighet som möjliggör en lämplig anpassning efter uppkommande behov. Möjligheten för Kungl. Maj:t att medge eftergifter i särskilda fall har skapats med direkt syfte att bidraga till en sådan anpassning. Enligt vad som upplysts inom utskottet ha till Kungl. Maj:ts prövning hittills förelegat ett sextiotal ärenden rörande dylik eftergift, och sådan lärer ha medgivits i omkring tre fjärdedelar av dessa ärenden. Det förefaller utskottet som om denna möjlighet i förening med olika kristidsorgans licensgivning rörande dispositionen av förhandenvarande råvarutillgångar borde utgöra en anordning väl lämpad att bidraga till näringslivets inriktning på det sätt som vid varje tidpunkt finnes mest önskvärt. I ett avseende har motsvarande synpunkt särskilt beaktats i det nu föreliggande författningsförslaget, nämligen beträffande de lättnader i skogsbru-

kets beskattning som utformats med direkt syfte att stimulera till önskvärda avverkningar.

Departementschefen har betecknat krigskonjunkturskatten som ett ofrånkomligt led i det särskilda system av skatter, som vuxit fram i anledning av det pågående kriget. Det har ej heller i något av de remissyttranden som föregått propositionen ifrågasatts, att skatten nu skulle kunna avskaffas. Även utskottet anser, av skäl liknande dem som redan i bevillningsutskottets förra året avgivna betänkande rörande motsvarande spörsmål framlagts och som knappast torde behöva upprepas, att skatten måste bibehållas, modifierad med hänsyn till den fortgående utvecklingen.

I propositionen föreslås såsom en följd av denna utveckling flera viktiga nyheter. Den mest betydelsefulla av dessa avser det s. k. *utjämningsavdraget* som i skatteberedningens förslag betecknades som ett avdrag i första hand avsett att kompensera den allmänna prisstegringen. Departementschefen har såsom motiv för ett sådant avdrag åberopat att, då en merinkomstbeskattning i allmänhet motiverades med att en viss förändring ägt rum i rådande inkomstfördelning, motiven för densamma försvagades ju längre tid som förflöte från den tidpunkt då förändringen skedde, varför en viss justering av jämförelseinkomsterna vore påkallad. Utskottet ansluter sig till departementschefens ståndpunkt. Då emellertid i bevillningsutskottets förra året avgivna betänkande rörande krigskonjunkturskatten yttrades, att, såvitt utskottet kunde finna, det låge vikt vid att vederbörlig hänsyn till den allmänna prisstegringen toges vid utformningen av krigskonjunkturskatten för påföljande år, vill utskottet uttala, att tillbörligt sådant hänsyntagande måste anses ha skett genom den utformning skatten erhållit i propositionen.

I de likalydande motionerna I: 273 och II: 394 har yrkats, att den *spärrregel,* enligt vilken beträffande rörelse utjämningsavdraget för juridisk person, bortsett från jämförelseinkomster under 50,000 kronor, begränsades att avse blott den del av jämförelseinkomsten som ej överstege 12 procent av eget kapital i förvärvskällan, måtte utgå. Motionärerna ha åberopat det yttrande, som avgivits av delegerade för Sveriges industriförbund m. fl., och uttalat, att utjämningsavdragets karaktär av kompensation för det ändrade penningvärdet ej syntes kunna bortförklaras. Därav att vissa skattskyldiga kommit i åtnjutande av en särskilt förmånlig jämförelseinkomst bör dock, såsom departementschefen påpekat, icke följa att de också erhålla den ytterligare förmånen av ett procentuellt tillägg till denna inkomst i dess helhet. I den mån avdraget direkt utformas i syfte att åstadkomma utjämning mellan olika skattskyldiga är spärregeln uppenbarligen befogad. Utskottet kan följaktligen icke tillstyrka bifall till motionerna i nu berörda hänseende.

Vid ställningstagandet till frågan om utjämningsavdragets storlek har utskottet i likhet med departementschefen funnit, att vid detsamma ej behöver särskilt beaktas frågan om prisstegringen för nyinvesteringar, då hänsyn därtill tagits genom reglerna om rätt till avdrag för överpris och merkostnad för nyanläggningar m. m., regler vilkas iakttagande i praxis utskottet finner vara

av största vikt. Såsom departementschefen framhållit torde redan genom förut gällande lagstiftning full och önskvärd hänsyn ha tagits till den från början uttalade principen att fiktiva vinster ej böra beskattas.

Bland viktiga nyheter i propositionen må även framhållas förslaget om *kvittning av inkomstminskning* under beskattningsåret 1940 *mot inkomstökning* under beskattningsåret 1941 — eller närmast motsvarande räkenskapsår — ett förslag som utskottet tillstyrker.

Det motsatta fallet, att inkomstökning skett under ett år men inkomstminskning är att förvänta under ett följande år, har enligt 1941 års lagstiftning reglerats genom möjligheten till provisorisk skattepåföring efter avsättning av medel till kostnadsutjämningsfond och har i propositionen ytterligare beaktats genom borttagande av den tidigare begränsningen i fråga om fondavsättningens storlek och bestämmelser rörande rätten att redovisa för kostnadsutjämning avsedda medel vid sidan av räkenskaperna m. m. Under sådana förhållanden vill det synas som om föga kan vara att ytterligare vinna genom bifall till det i de likalydande motionerna I: 273 och II: 394 framställda yrkandet, att den del av krigskonjunkturskatten, som överstiger det skattebelopp som skulle ha utgått å ett efter 50 procent av den beskattningsbara merinkomsten beräknat grundbelopp, skulle påföras provisoriskt, samt att, därest under senare beskattningsår för den skattskyldige uppkomme inkomstminskning, restitution därav skulle ske med det belopp, varmed skatten skulle ha minskats, om denna inkomstminskning avdragits vid taxeringen. Någon svårighet att iakttaga den form som anordningen med kostnadsutjämningsfond innebär torde knappast föreligga. Ett bifall till motionerna i denna punkt skulle, genom att ett fall av provisorisk skattepåföring infördes, vilket ej vore bundet vid viss förhandsåtgärd, medföra en ändring i förutsättningarna för hela anordningen med alla dess olika former och torde ej kunna ske utan en genomgripande omläggning av åtskilliga bestämmelser. Utskottet kan bland annat av dessa skäl ej förorda bifall till nämnda förslag. Emellertid har utskottet uppmärksammat att, om detsamma godkänts, delvis skulle tillgodosetts en synpunkt, som ej särskilt beaktats i propositionen, nämligen att inkomstminskning kan uppstå på grund av att rörelsen måste i huvudsak nedläggas, i vilket fall omkostnader ej gjorts för vilka kostnadsutjämningsfonden kan användas. Utskottet finner emellertid, att detta syfte kan genom tillägg till propositionens regler i större utsträckning än genom motionerna tillgodoses utan att gällande principer rubbas. Utskottet föreslår följaktligen, att ett nytt stycke fogas till 21 § av i huvudsak det innehåll att, där medel avsatts till kostnadsutjämningsfond och denna i den mån det varit möjligt använts till i och för sig avdragsgilla omkostnader, men efter sådan disposition inkomstminskning återstår, restitution skall kunna ske jämväl för fondmedlens användning till täckande av sådan inkomstminskning. Även anvisningarna till ifrågavarande författningsbestämmelse synas i anslutning till detta tillägg böra i viss mån omformuleras.

I propositionen föreslås också, bland annat, sådan *begränsning av skattskyldigheten* rörande ifrågavarande skatt, att fysisk person, för vilken för

beskattningsåret fastställes ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp ej överstigande 6,000 kronor, skall vara undantagen från skattskyldighet till krigskonjunkturskatt. I motionen II: 386 föreslås höjning av detta gränsbelopp till 8,000 kronor, ett förslag som bland annat motiverats med hänsyn till fiskarbefolkningens ställning. Det må emellertid påpekas, att propositionen också innefattar förslag att, där jämförelseinkomst förekommer, denna skall för fysisk person beräknas till i regel minst 3,000 kronor samt att i sådana fall genom utjämningsavdraget å 15 procent det avdragsfria beloppet stiger till 3,450 kronor. Vidare må framhållas, att liksom enligt förut gällande bestämmelser 3,000 kronor få avdragas från den taxerade merinkomsten, varför beskattning till krigskonjunkturskatt i verkligheten icke inträder förrän vid en enligt förordningen om sådan skatt uträknad inkomst överstigande 6,450 kronor. Den sålunda fastställda minimigränsen för beskattning till krigskonjunkturskatt finner utskottet tillräcklig, varför utskottet avstyrker nämnda motion. Likaledes avstyrker utskottet den under motionstiden vid riksdagens början väckta motionen II: 186, däri yrkats höjning av det s. k. skattefria bottenavdraget från 3,000 till 4,000 kronor. Genom övriga i propositionen föreslagna lättnader och särskilt föreskriften om minimum för jämförelseinkomsten synas skattskyldiga med lägre inkomster, vilka motionären torde ha avsett att främst tillgodose, få sina särskilda förhållanden vederbörligen beaktade.

I propositionen framläggas förslag rörande förmånligare beräkning i vissa fall, särskilt för nystartade företag, av *jämförelseinkomsten.* Utskottet biträder dessa förslag och vill jämväl instämma i de uttalanden rörande jämförelseinkomstens beräkning, som gjorts dels av departementschefen och dels dessförinnan av skatteberedningen i dess promemoria. Likaså vill utskottet understryka vad departementschefen uttalat rörande kraven på *bevisning* i fråga om sådan s. k. naturlig utveckling som varit sannolik även om förhållanden som i 1 § sägs ej inträtt. Krav på god sannolikhetsbevisning innefattar icke krav på en i huvudsak bindande bevisning.

Det torde vara lämpligt att här till prövning upptaga de i de likalydande motionerna I: 273 och II: 394 framställda yrkandena om *skyldighet för prövningsnämnd att fastställa jämförelseinkomst för skattskyldig även där taxerad merinkomst ej framkommer.* Departementschefen har tagit ställning till ett motsvarande yrkande i ett remissyttrande men avstyrkt detsamma under framhållande att det icke kunde anses tillrådligt att belasta de hårt betungade taxeringsmyndigheterna med andra uppgifter än de ofrånkomliga. Utskottet biträder denna mening och vill även framhålla, att lämpligheten av ett sådant förfaringssätt ej torde framstå såsom ur principiella synpunkter oomtvistlig. Departementschefen har emellertid också uttalat, att vid sådana tider på året, då taxeringsmyndigheterna äro mindre hårt belastade, skattskyldig synes böra få tillfälle att med dem diskutera frågor om jämförelseinkomstens storlek. Utskottet anser det vara mycket betydelsefullt, att landskamrerarna ställa sig tillmötesgående, därest önskningar om sådana överläggningar från skattskyldigas sida framkomma, och att de skattskyldiga i sådant samman-

hang hjälpas tillrätta. Utskottet föreställer sig också, att en viss utjämning av arbetsuppgifternas fördelning på årets olika delar skall vara möjlig, därest skatteproblemen kunna i tid dryftas i samförstånd med de skattskyldiga.

Utskottet vill också understryka departementschefens uttalande, att det ligger mycken vikt vid att beskattningsmyndigheterna ej anlägga ett ensidigt fiskaliskt betraktelsesätt på taxeringarna utan, i den mån det är möjligt, tillhandagå de skattskyldiga med *råd och anvisningar* om vad dessa lämpligen kunna iakttaga för att ej riskera rättsförluster. Det torde med en beskattningsform av så invecklad beskaffenhet som den förevarande tyvärr ej kunna undvikas, att skattskyldiga nödgas i stor utsträckning anlita särskilda sakkunniga för att komma till rätta med de problem som uppkomma i samband med denna beskattning, men det är uppenbarligen önskvärt, att denna olägenhet såvitt möjligt reduceras.

Den i 1941 års lagstiftning upptagna anordningen med den s. k. bruttometoden i fråga om krigskonjunkturbeskattning av *jordbruk* har, ehuru densamma närmast varit avsedd såsom en fördel för jordbruket, icke inom jordbrukarkretsar betraktats såsom en sådan, och det av skatteberedningen framlagda och i propositionen upptagna förslaget om dess avskaffande synes vara i överensstämmelse med en allmän uppfattning hos jordbrukarna själva. Under sådana förhållanden anser sig utskottet ej böra motsätta sig detta förslag. I fråga om jordbruk ha däremot yrkanden om ändringar i andra avseenden framförts i de likalydande motionerna I: 272 och II: 393. Sålunda har yrkats att vid beräkningen av krigskonjunkturskatten å jordbruk inkomsten under ett vart av förkrigsinkomståren ej må sättas lägre än till ett belopp som motsvarar 5 procent förräntning å antingen det egna arbetande kapitalet eller å detta samt upplånat kapital med avdrag för ränteutgifter, varvid den för den skattskyldige fördelaktigaste beräkningsgrunden skall tillämpas. Såsom arbetande kapital skall därvid anses summan av »fastighetskapitalet», nämligen jordbruksvärdet med avdrag för skogsmarkens värde enligt vid senaste fastighetstaxering framkomna uppgifter, samt »driftkapitalet», nämligen värdet av levande och döda inventarier. Det framhålles i motionerna att värdet av driftkapitalet synes kunna i genomsnitt uppskattas till 30 procent av fastighetskapitalet. Bevillningsutskottet, som redan förra året hade att taga ställning till motioner med i huvudsak liknande syftning och då avstyrkte dessa, har ej anledning att nu intaga en annan ståndpunkt. Även om det i och för sig ej är orimligt att bestämma ett minimum för jämförelseinkomsten för jordbruk på samma sätt som i praxis sker beträffande rörelse, måste de ifrågasatta bestämmelserna betraktas såsom alltför schablonmässiga och godtyckliga. Det bör emellertid också framhållas, att en sådan praxis som tillämpas beträffande rörelse ej lärer vara utesluten beträffande jordbruk, då det i anvisningarna rörande denna förvärvskälla stadgas, bland annat, att där jordbruket under förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala resultat, i stället för medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren må såsom jämförelseinkomst upptagas annat belopp som finnes skäligt. Ett rent schablonmässigt bestämmande av jämförelse-

inkomsten skulle även försvåra tillämpningen av den s. k. likformighetsregeln som i anvisningarna kommit till uttryck genom föreskrifterna om jämkning vid inkomstuppskattningen, därest under något av åren i mera avsevärd omfattning förekommit onormala omkostnader för reparationer, inköp av levande djur m. m. som ej uppvägts av motsvarande ökning av intäkterna under året. Vikten av sådan likformighet vid inkomstuppskattningen vill utskottet för sin del särskilt framhålla.

I nyssnämnda motioner har även föreslagits, att den för rörelse i propositionen upptagna regeln att utjämningsavdraget skall bestämmas till 15 procent av merinkomsten, om denna är större än jämförelseinkomsten, skall införas även beträffande jordbruk samt skogsbruk. Utskottet vill fästa uppmärksamheten å att hänsyn till den s. k. utjämningsfaktorn vid fastställande av den taxerade merinkomsten beträffande jordbruk och skogsbruk tages på det sätt att den beaktas vid fastställande av de nettopriser som ligga till grund för beräkning av prisstegring utöver omkostnadsökning, en regel som i fråga om rörelse torde kunna anses ha sin motsvarighet närmast i den antydda alternativa bestämmelsen om utjämningsavdragets beräkning. Då beträffande det beskattningsår, varom för närvarande är fråga, en föreskrift sådan som den föreslagna antagligen skulle sakna praktisk betydelse, har utskottet desto mindre anledning tillstyrka densamma.

Beträffande *skogsbruk* medför Kungl. Maj:ts förslag, såsom redan antytts, en betydande lättnad i den beskattning, som med hänsyn till de för krigskonjunkturbeskattningen i övrigt gällande reglerna måste anses i och för sig följdriktig. Förslaget härutinnan har utformats i direkt syfte att stimulera till ur samhällets synpunkt önskvärda avverkningar. Det har mot krigskonjunkturskatten för år 1941 anmärkts att densamma, ehuru den avsett skogsbruk under år 1940, varit ägnad att verka avhållande från avverkningar så sent som under innevarande år. Utskottet delar den uppfattning åt vilken departementschefen givit uttryck, att denna obenägenhet att verkställa avverkningar, i den mån den hänfört sig till krigskonjunkturskatten, kan antagas i mycket stor utsträckning hava haft sin grund i felaktiga föreställningar om beskattningens innebörd och storlek, föreställningar som kunna avlägsnas genom lämplig upplysningsverksamhet. Utskottet finner emellertid situationen i fråga om virkesförsörjningen så allvarlig, att extraordinära åtgärder kunna anses vara påkallade för att befordra densamma, och tillstyrker fördenskull bifall till de särskilda lättnader i beskattningen som i sådant syfte föreslås i propositionen. I de likalydande motionerna I: 271 och II: 392 har föreslagits antingen befrielse från krigskonjunkturskatt eller, i andra hand, längre gående lättnader i denna än som medgivits i propositionen. Ett bifall till det förra yrkandet finner utskottet uteslutet med hänsyn till det utbredda och enligt utskottets förmenande grundade rättvisekrav som går ut på att typiska krigskonjunkturvinster bli föremål för särbeskattning. Ett bifall åter till ett förslag om så långt gående lättnader som ifrågasättas i motionärernas alternativa yrkanden skulle kunna befaras inskränka beskattningen i fråga till

ett så obetydligt antal skattskyldiga, att hela krigskonjunkturbeskattningen av skogsbruk skulle kunna komma att uppfattas som en tom föreskrift utan verkligt innehåll. Redan sistlidet år uttalade departementschefen, att de schablonsiffror, som skulle fastställas för tillämpning av reglerna om krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk, borde tilltagas försiktigt. Då det ej bör riskeras, att andra vinster av skog än verkliga krigskonjunkturvinster bliva föremål för beskattning, torde det vara av vikt, att denna utgångspunkt alltjämt fasthålles. Sker detta, synes det kunna antagas att propositionens lättnader, vilka tillika utformats så, att de med hänsyn till det rådande läget önskvärda stora avverkningarna särskilt befordras, medföra ett så klart gynnande av skogsbruket, att den avsedda stimulerande verkan också bör kunna vinnas. Såsom *bilaga* vid detta betänkande fogar utskottet exempel på verkningarna av ifrågavarande beskattning under vissa angivna förutsättningar. Exemplen visa, bland annat, att, där ej de skattskyldiga tillika haft mera avsevärda merinkomster av andra förvärvskällor, krigskonjunkturbeskattningen av skogsbruk kommer att hålla sig inom tämligen snäva gränser. Därest i lämpliga former upplysning effektivt sprides om den verkliga innebörden av denna beskattning, lärer det kunna förväntas, att dennas egenskap att verka såsom ett återhållande moment i fråga om avverkningar skall kunna i det väsentliga utplånas. Utskottet lägger vikt vid att sådan upplysningsverksamhet kommer till stånd. Propositionen innehåller för övrigt också en bestämmelse, att Kungl. Maj:t äger att, om särskild anledning därtill uppstår, för särskilda virkesslag förordna om större skattenedsättning än som eljest stadgas. Denna föreskrift utgör i visst avseende en för skogsbruket lämpad motsvarighet till det bemyndigande för Kungl. Maj:t att medge eftergifter i fråga om krigskonjunkturskatten som av utskottet tidigare berörts och bör kunna bringas i tillämpning om i något avseende oförutsedda händelser därtill giva anledning.

Utskottet har vidare att här redovisa de två förut omförmälda, vid riksdagens början väckta motionerna II: 42 och II: 230. Dessa avsågo närmast *förarbetena* till det nu föreliggande författningsförslaget, varför ett direkt bifall till dessa motioners yrkanden är uteslutet. Framhållas må emellertid, att hänsyn till åtskilliga synpunkter liknande dem som framförts i den förra motionen tagits i propositionen.

Rörande *detaljerna i det föreliggande författningsförslaget* vill utskottet ytterligare anföra följande.

I tredje stycket av punkt 2 i anvisningarna till 6 § har utskottet beaktat att författningstexten av förbiseende ej kommit att fullt överensstämma med motiveringen, varför föreslås att orden »det nyss angivna återstående beloppet» utbytas mot »det resterande återstående beloppet» ävensom att en följdändring vidtages i sista punkten av samma stycke. I det därpå följande stycket uttalas att grunder för beräkning av prisstegring m. m. som avses i anvisningspunktens tre föregående stycken skola i viss ordning fastställas av Kungl. Maj:t. Då detta knappast synes böra förutsättas beträffande

de grunder för skattelättnad som anges i anvisningspunktens tredje stycke, synes hänvisningen till detta böra utgå.

I femte stycket av punkt 1 i anvisningarna till 14—19 samt 21 §§ föreslår utskottet viss ändring av formuleringen såsom en följd därav att dold förkrigsreserv som minskats under ett beskattningsår sedermera kan ha återvunnits och då föranlett tillägg vid beskattningen. Ändringen kan betraktas som rättelse av ett förbiseende i propositionen.

I de likalydande motionerna I: 273 och II: 394 yrkas, att den i 23 § stadgade räntan vid restitution av provisoriskt påförd skatt bibehålles vid förut gällande 3 i stället för föreslagna 2.5 procent. Med hänsyn till de på kapitalmarknaden gällande räntesatserna för korttidsplaceringar lärer detta yrkande icke böra bifallas. Utskottet vill emellertid upprepa det redan i första särskilda utskottets utlåtande rörande 1940 års förslag till krigskonjunkturskatt gjorda uttalandet om önskvärdheten av att insättning i riksbanken må kunna verkställas genom deposition av försvarsobligationer till kurs som av fullmäktige i riksbanken fastställes.

I de likalydande motionerna I: 272 och II: 393 har slutligen anmärkts att den i 29 § föreslagna minimitiden, 14 dagar, för avgivande av erinringar mot landskamrerares förslag måste anses väl kort. Utskottet vill instämma däri att om möjligt längre svarstid bör beredas de skattskyldiga. Det bör vara möjligt att åtminstone beträffande jordbruk och skogsbruk arbetet å landskontoren med krigskonjunkturskatten påbörjas redan under innevarande sommar så att förslag därifrån kunna utgå i god tid. Däremot finner sig utskottet icke kunna förorda avvikelse i angivet syfte från propositionens författningstext.

Utskottet föreslår för övrigt vissa smärre ändringar av formell natur eller i förtydligande syfte, vilka icke torde erfordra särskild motivering.

I övriga delar föranleder ej propositionen någon erinran från utskottets sida.

Utskottets hemställan.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 287 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas,

1) antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Förslag
till
Förordning
om krigskonjunkturskatt för år 1942.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelse.

1 §.

För inkomstökning, som uppkommit efter utgången av augusti 1939 och kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur, skall i den omfattning och på det sätt nedan stadgas för år 1942 erläggas krigskonjunkturskatt till staten.

Skattepliktig inkomstökning och skattskyldighet.

2 §.

1 mom. Skattepliktig enligt denna förordning är efter utgången av augusti 1939 uppkommen inkomstökning hänförlig till

a) inkomst av rörelse;

b) inkomst av jordbruk;

c) inkomst av skogsbruk;

d) inkomst av annan fastighet;

e) inkomst i form av tantiem, provision, gratifikation eller likartad inkomst av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, därest inkomsten utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, samt inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag ävensom annan jämförlig inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet; samt

f) inkomst av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom;

allt under förutsättning att inkomsten är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller är av beskaffenhet som i nästa stycke sägs.

I inkomst av rörelse inräknas vid tillämpning av denna förordning intäkt genom avyttring av sådana för stadigvarande bruk i rörelsen avsedda maskiner eller andra inventarier, som icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt hänföras till byggnad, så ock ersättning på grund av försäkring av dylika

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

tillgångar, även om intäkten eller ersättningen ej är skattepliktig enligt nämnda förordning eller intäkten enligt densamma hänföres till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet.

2 mom. Skattskyldig enligt denna förordning är envar fysisk eller juridisk person, vilken åtnjutit inkomstökning som avses i 1 mom., därest enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den fysiska eller juridiska personen vid 1942 års taxering är skattskyldig för den inkomst, vartill inkomstökningen hänför sig, eller, såvitt angår intäkt eller ersättning varom sägs i 1 mom. andra stycket, för den inkomst, i vilken intäkten eller ersättningen inräknas.

Från skattskyldighet undantagas fysisk person, för vilken för beskattningsåret fastställes ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp ej överstigande 6,000 kronor, systembolag som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, aktiebolaget vin- och spritcentralen samt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet så ock annat aktiebolag, från vilket utdelningen i sin helhet tillfaller staten.

Oskift dödsbo anses vid tillämpning av denna förordning vara fysisk person.

Taxerad merinkomst.

3 §.

Vid tillämpning av denna förordning skall uppskattning av inkomster ske *dels* för det beskattningsår, för vilket taxering enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äger rum år 1942 *(beskattningsåret), dels,* utom vad angår inkomst av skogsbruk samt av icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom, för ett vart av de två beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 september 1939 *(förkrigsinkomståren).*

Uppskattningen skall verkställas enligt bestämmelserna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt med sådana avvikelser, som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomstberäkningen för de olika åren, samt under iakttagande av i denna förordning meddelade särskilda föreskrifter.

Såsom grund för bestämmande av inkomstökning fastställes, där ej annat följer av särskilda bestämmelser i denna förordning, den på ett antaget *jämförelseår* belöpande *jämförelseinkomsten.* Där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, skall såsom jämförelseinkomst upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren, dock under iakttagande att jämförelseinkomsten för fysisk person beträffande förvärvskälla, av vilken denne haft sin huvudsakliga försörjning, ej må bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.

Med ledning av den inkomstuppskattning varom nu stadgats fastställes, på sätt i 4—9 §§ närmare angives, *taxerad merinkomst* särskilt för en var av de inkomstgrupper, som angivas i 2 § 1 mom. första stycket a)—f).

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten skall, i den omfattning som i denna förordning stadgas, genom särskilt *utjämningsavdrag* eller eljest i särskilt angiven ordning hänsyn tagas till höjning av den allmänna prisnivån och andra sådana ändringar av förhållandena från utgången av augusti 1939 till beskattningsårets slut, som ej beaktas genom eljest meddelade föreskrifter.

4 §.

1 mom. Beträffande *rörelse* skola inkomster för förkrigsinkomståren och beskattningsåret så ock jämförelseinkomsten uppskattas för varje förvärvskälla för sig.

Såsom särskild förvärvskälla i rörelse enligt denna förordning anses särskild förvärvskälla enligt kommunalskattelagen.

2 mom. Det belopp, varmed inkomsten för beskattningsåret av en till rörelse hänförlig förvärvskälla överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgör *uppskattad merinkomst* av förvärvskällan.

För varje förvärvskälla, för vilken uppskattad merinkomst fastställes, skall tillika på sätt i 4 och 5 mom. sägs fastställas, i vad mån denna kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur.

Summan av de för samtliga till rörelse hänförliga förvärvskällor enligt förra stycket fastställda beloppen, minskad med de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen, skall, där ej fall som i 3 mom. avses är för handen, utgöra *taxerad merinkomst* av rörelse.

3 mom. Har skattskyldig, för vilken uppskattad merinkomst av till rörelse hänförlig förvärvskälla fastställes, haft annan till rörelse hänförlig förvärvskälla, beträffande vilken vid motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 2 mom. första stycket underskott uppstår, skall för denna förvärvskälla *uppskattad inkomstminskning* till beloppet fastställas.

Tillika fastställes på sätt i 4 mom. sägs i vad mån den uppskattade inkomstminskningen kan antagas hava berott på förhållanden föranledda av pågående krig eller dessförinnan rådande krigskonjunktur.

Från det belopp, varmed merinkomst som i 2 mom. andra stycket sägs överstiger inkomstminskning som avses i förra stycket — eller, om det belopp, varmed de sammanlagda uppskattade merinkomsterna överstiga de sammanlagda uppskattade inkomstminskningarna, är lägre, från detta belopp — avräknas de för samma förvärvskällor enligt 6 mom. beräknade utjämningsavdragen. Återstoden upptages i fall som i detta mom. avses såsom *taxerad merinkomst.*

4 mom. Kan skattskyldig visa, att i den uppskattade merinkomsten av viss förvärvskälla ingår belopp, varmed dold förkrigsreserv under beskattningsåret minskats, skall merinkomsten i motsvarande mån anses ej hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Såsom dold förkrigsreserv anses här-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

vid belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid utgången av augusti 1939 översteg dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt.

I övrigt skall uppskattad merinkomst antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, där ej den skattskyldige med bärande sannolikhetsskäl ådagalägger, att inkomstökningen helt eller delvis skulle hava uppkommit oberoende av sådana förhållanden.

Uppskattad inkomstminskning skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, i den mån det ej framgår såsom sannolikt att inkomstminskningen ej berott på sådana förhållanden.

5 mom. Kungl. Maj:t äger, efter förslag av den i 32 § omförmälda centrala krigskonjunkturskattenämnden eller efter nämndens hörande, beträffande visst slag av rörelse bestämma särskild grund för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall, därest ej annat ådagalägges, antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §.

6 mom. Utjämningsavdrag fastställes för varje förvärvskälla för sig,

såvitt den skattskyldige är fysisk person, till femton procent av jämförelseinkomsten, och

såvitt den skattskyldige är juridisk person, om jämförelseinkomsten ej överstiger 50,000 kronor, till femton procent av denna, och, om jämförelseinkomsten är högre, till femton procent av den del av jämförelseinkomsten, som ej överstiger tolv procent av eget kapital i förvärvskällan vid sista förkrigsinkomstårets utgång, men minst 7,500 kronor,

dock för såväl fysisk som juridisk person till minst femton procent av den merinkomst av förvärvskällan som återstår efter tillämpning av 4 mom.

7 mom. Vad i 28 § 2 mom. kommunalskattelagen samt förordningen den 30 maj 1941 med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg stadgas om särskild ordning beträffande beskattning av ersättning eller köpeskilling som nu sagts skall icke äga tillämpning vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall vid uppskattning av inkomst såväl för förkrigsinkomståren som för beskattningsåret beträffande dylik ersättning eller köpeskilling förfaras enligt de regler, som gälla för taxering av ersättning på grund av försäkring av annan till inventarier hänförlig egendom än fartyg, eller av köpeskilling vid avyttring av sådan annan egendom.

Om provisorisk påföring av skatt i fall som nu sagts stadgas i 18 §.

(Se vidare anvisningarna.)

5 §.

1 mom. Beträffande *jordbruk* skall *uppskattad merinkomst* beräknas gemensamt för olika förvärvskällor till det belopp, varmed inkomsten av jordbruk under beskattningsåret, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, överstiger mot-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

svarande jämförelseinkomst. Till inkomst av jordbruk hänföres inkomst av jordbruksfastighet med undantag av inkomst av skogsbruk.

2 mom. Den uppskattade merinkomsten av jordbruk skall upptagas såsom *taxerad merinkomst,* i den mån den kan antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 § och icke utgör kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket.

(Se vidare anvisningarna.)

6 §.

Beträffande *skogsbruk* skall såsom inkomstökning beroende på förhållanden som avses i 1 § upptagas så stor del av de under beskattningsåret åtnjutna intäkterna av skogsbruk genom avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse som kan anses hava uppkommit genom prisstegring från förkrigsinkomståren utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning. Dylik inkomstökning skall, till den del den ej anses utgöra kompensation för förhållanden som i 3 § sista stycket sägs, efter skälig nedsättning i syfte att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärd avverkning, upptagas såsom *taxerad merinkomst* av skogsbruk; dock skall den taxerade merinkomsten ej upptagas till högre belopp än som av den skattskyldige visas hava motsvarat beräknad nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret.

(Se vidare anvisningarna.)

7 §.

1 mom. Beträffande inkomst av *annan fastighet* skall det belopp, varmed inkomsten för beskattningsåret, beräknad gemensamt för olika förvärvskällor, överstiger motsvarande jämförelseinkomst, med tillägg eller avdrag i förekommande fall för beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital, utgöra *uppskattad merinkomst.*

2 mom. Det fastställes i vad mån den uppskattade merinkomsten av annan fastighet med sannolikhet kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda fastställda beloppet minskat med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av jämförelseinkomsten, upptages såsom *taxerad merinkomst.*

(Se vidare anvisningarna.)

8 §.

Beträffande under beskattningsåret åtnjuten inkomst i form av *tantiem* eller annan inkomst som avses i 2 § 1 mom. e) skall, där ej annat följer av vad nedan stadgas, gemensamt för inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet såsom *taxerad merinkomst* upptagas

a) till intäkt av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet hänförligt belopp, vars storlek varit beroende *antingen* av sådant resultat av rörelse som belöper på tiden efter utgången av augusti 1939 eller av omsättningen i eller omfattningen av efter nämnda tidpunkt bedriven rörelse *eller* av sådant resultat av jordbruk eller skogsbruk som belöper på tiden efter utgången av år 1939,

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

samt till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet, dock ej realisationsvinst, hänförligt belopp, vars storlek varit beroende av resultatet av tillfällig affär som gjorts efter utgången av augusti 1939,

i båda fallen försåvitt ej den skattskyldige med bärande sannolikhetsskäl ådagalägger att motsvarande intäkt skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §, så ock

b) intäkt i andra fall än nu sagts av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare eller av tillfälligt uppdrag eller av annan jämförlig tillfällig förvärvsverksamhet, i den mån intäkten uppenbarligen överstigit det vederlag för uppdraget eller det eljest utförda arbetet som den skattskyldige skäligen kunnat betinga sig, om förhållanden som i 1 § sägs ej varit för handen.

Såsom taxerad merinkomst skall dock i intet fall upptagas högre belopp än det, varmed inkomst av tjänst och av tillfällig förvärvsverksamhet, med undantag av realisationsvinst och lotterivinst samt belopp som erhållits genom restitution av allmänna skatter, för beskattningsåret överstiger motsvarande jämförelseinkomst med tillägg av ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent å jämförelseinkomsten.

(Se vidare anvisningarna.)

9 §.

Beträffande realisationsvinst vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom skall prövas i vad mån den kan antagas hava berott på värdeökning uppkommen efter utgången av augusti 1939, med rätt för den skattskyldige att med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga att vinsten skulle hava uppkommit oberoende av förhållanden som omförmälas i 1 §. Det sålunda framkomna beloppet, minskat med avdrag som stadgas i andra stycket samt med utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent å beloppet, upptages såsom *taxerad merinkomst.*

Vid fastställande av den taxerade merinkomsten må avdrag ske dels för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, beräknad efter samma grunder som tillämpats vid uppskattningen av realisationsvinsten, dels, om den skattskyldige normalt plägat beskattas för realisationsvinst, för ett med hänsyn därtill avvägt skäligt belopp.

(Se vidare anvisningarna.)

Beskattningsbar merinkomst.

10 §.

Till krigskonjunkturskatt *beskattningsbar merinkomst* fastställes särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor tillsammans.

Vid fastställande av beskattningsbar merinkomst skall från de taxerade merinkomsterna sammanlagt avdragas

(Kungl. Maj:ts förslag.)

dels belopp som den skattskyldige visar sig hava utgivit såsom gåva för *luftvärnet, luftskyddet eller hemvärnet* och som fått avdragas vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1942 men för vilket avdrag enligt denna förordning ej skett vid beräkning av uppskattad merinkomst av rörelse,

(Utskottets förslag.)

dels belopp som den skattskyldige visar sig hava utgivit såsom gåva för *luftvärnet eller luftskyddet eller för hemvärnet eller dess underavdelningar* och som fått avdragas vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt år 1942 men för vilket avdrag enligt denna förordning ej skett vid beräkning av uppskattad merinkomst av rörelse,

dels ett belopp utgörande så många procent av de taxerade merinkomsterna som antalet kronor, varmed den sammanlagda utdebiteringen per skattekrona på grundval av den skattskyldiges taxering till kommunal inkomstskatt år 1940, efter avdrag för därå belöpande statsbidrag av skatteutjämningsmedel, överstigit femton kronor,

dels ock ett belopp av 3,000 kronor.

Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under beskattningsåret haft annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av denna förordnings föreskrifter utvisar inkomstminskning, skall beskattningsnämnd vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande medgiva skäligt avdrag utöver vad ovan sagts med högst inkomstminskningens belopp. Har den skattskyldige under beskattningsåret även haft annan, krigskonjunkturskatt icke underkastad förvärvskälla, som kan anses utvisa inkomstökning i förhållande till förkrigsinkomståren, bör skälig hänsyn därtill tagas vid avdragets bestämmande.

Avdrag som ovan sagts tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av rörelse. Återstående avdrag göres från summan av övriga taxerade merinkomster.

Har skattskyldig, för vilken taxerad merinkomst fastställes, under det beskattningsår taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1941 avsåg haft krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, som vid tillämpning av de vid nämnda taxering gällande föreskrifterna utvisade inkomstminskning, för vilken avdrag vid nämnda taxering skulle hava medgivits, därest inkomstökning å annan, krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla förelegat, skall jämväl avdrag för sådan inkomstminskning efter yrkande av den skattskyldige medgivas vid den beskattningsbara merinkomstens bestämmande, dock endast i den mån avdrag för inkomstminskningen ej kunnat utnyttjas vid taxeringen år 1941. Sådant avdrag tillgodonjutes i första hand från taxerad merinkomst av förvärvskälla, å vilken inkomstminskningen uppstått. Återstående avdrag göres från taxerad merinkomst av rörelse och, i den mån avdraget ej såmedelst kan fullt utnyttjas, från summan av övriga taxerade merinkomster.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Beskattningsbar merinkomst utföres dels för rörelse, dels för övriga förvärvskällor gemensamt i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

Beräkning av krigskonjunkturskatt.

11 §.

1 mom. För krigskonjunkturskatten fastställes ett *grundbelopp*. Detta skall utgöra,

a) beträffande rörelse:

å den del av den beskattningsbara merinkomsten, som

ej överstiger 20 % av motsvarande jämförelseinkomst:..... 50 %,
överstiger 20 men ej 50 % av motsvarande jämförelseinkomst:..... 60 %,
» 50 % » » » :..... 70 %;

b) beträffande övriga förvärvskällor:

50 procent av den beskattningsbara merinkomsten.

Avser beskattningsåret ej samma antal månader som det antagna jämförelseåret, skall motsvarande jämförelseinkomst upptagas till ett med hänsyn härtill jämkat belopp. Den motsvarande jämförelseinkomsten utföres i fulla hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till fullt hundratal kronor, bortfaller.

2 mom. Krigskonjunkturskatten skall utgöra det enligt 1 mom. fastställda grundbeloppet efter avdrag av de belopp varmed statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnskatt och särskild skatt å förmögenhet för den skattskyldige skulle hava minskats, om krigskonjunkturskattens grundbelopp avdragits från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet och det därefter återstående beloppet utgjort taxerat belopp.

12 §.

Skall jämlikt 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för äkta makar fastställas gemensamt beskattningsbart belopp, skall i förekommande fall jämväl till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor fastställas för makarna gemensamt.

Kan ene maken helt eller delvis ej utnyttja avdrag för inkomstminskning eller realisationsförlust, må det återstående avdraget tillgodonjutas av den andre maken, som om denne själv haft inkomstminskningen eller realisationsförlusten. Vad nu stadgats om inkomstminskning skall gälla även förvärvskällor som avses i 5—8 §§. Avdrag som omförmäles i 10 § skall, i den mån det ej utgör avdrag för gåva till luftvärnet, luftskyddet eller hemvärnet, vilket kunnat utnyttjas av den av makarna som givit gåvan, med motsva-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

rande tillämpning av där meddelade föreskrifter ske från den för båda makarna sammanlagda taxerade merinkomsten.

Krigskonjunkturskatten beräknas efter den för båda makarna sammanlagda beskattningsbara merinkomsten, såvitt angår rörelse med hänsyntagande till den för båda sammanlagda jämförelseinkomsten, och fördelas å makarna, särskilt för rörelse och särskilt för övriga förvärvskällor, efter förhållandet mellan deras taxerade merinkomster av motsvarande förvärvskällor.

Vid beräkning enligt 11 § 2 mom. av avdrag från det till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet i fall som avses i 19 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt iakttages att avdraget må, i den mån det ej kunnat utnyttjas av den därtill närmast berättigade maken, tillgodokomma den andre maken.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt.

13 §.

Krigskonjunkturskatt må efter framställning från skattskyldig, som taxeras för merinkomst av rörelse, påföras allenast provisoriskt

a) för framtida nedskrivning av ersättningslager (14 §),
b) för mötande av framtida prisfall (15 §),
c) för kostnadsutjämning (16 §),
d) för befarad framtida värdeminskning (17 §),
e) för framtida anskaffning av ersättningstonnage med mera (18 §), samt
f) för framtida nyanskaffning av fartyg (19 §).

14 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för framtida nedskrivning av ersättningslager* skall ske,

därest lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse minskats sedan sista förkrigsinkomstårets utgång eller, om lagret vid utgången av augusti 1939 visas hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, sedan utgången av augusti 1939,

samt en särskild varuförnyelsefond för beskattningsåret avsatts för nedskrivning av lager, som den skattskyldige har för avsikt att anskaffa i stället för sålunda avgången lagertillgång.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om vid beskattningsårets slut nya lagertillgångar hade anskaffats för lagrets uppbringande till samma storlek som vid sista förkrigsinkomstårets utgång, eller, om lagret vid utgången av augusti 1939 var större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, till samma storlek som vid utgången av augusti 1939, och enligt i denna förordning medgivna grunder nedskrivits högst med det till varuförnyelsefonden avsatta beloppet.

(Se vidare anvisningarna.)

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

15 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för mötande av framtida prisfall* skall ske,

därest under beskattningsåret tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse inköpts men ej levererats,

samt en särskild prisfluktuationsfond för beskattningsåret avsatts för att möta framtida prisfall å dessa tillgångar.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om de inköpta lagertillgångarna hade levererats under beskattningsåret och vid beskattningsårets utgång enligt i denna förordning medgivna grunder nedskrivits högst med det till prisfluktuationsfonden avsatta beloppet.

(Se vidare anvisningarna.)

16 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för kostnadsutjämning* skall ske,

därest en särskild kostnadsutjämningsfond för beskattningsåret avsatts för att användas till omkostnader i rörelsen under ett följande år.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om de avsatta medlen använts för avdragsgilla omkostnader under beskattningsåret.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt enligt denna paragraf må ej medgivas, därest restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt för föregående år skett för omkostnader under beskattningsåret.

(Se vidare anvisningarna.)

17 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för befarad framtida värdeminskning* skall ske,

därest i räkenskaperna för beskattningsåret beträffande tillgång för stadigvarande bruk i rörelse avskrivning skett för överpris eller merkostnad,

men avdrag för motsvarande belopp vid inkomstuppskattning enligt denna förordning finnes ej kunna medgivas.

Den provisoriska skattepåföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om det i räkenskaperna gjorda avdraget i sin helhet hade medgivits vid inkomstuppskattningen.

(Se vidare anvisningarna.)

18 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för framtida anskaffning av ersättningstonnage med mera* skall ske,

därest under beskattningsåret rörelse tillhörigt fartyg försålts eller fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk i rörelse förlorats,

och köpeskillingen eller försäkringssumman eller del därav insatts å särskilt konto hos riksbanken för att användas, om det insatta beloppet utgöres

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

av köpeskilling för fartyg, till anskaffande av annat eller andra fartyg, och, om det utgöres av försäkringssumma för förlorad tillgång, till anskaffande av fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om den i den beskattningsbara merinkomsten ingående del av det insatta beloppet, som överstiger den avyttrade eller förlorade tillgångens värde, avdragits vid inkomstuppskattningen. Med tillgångens värde förstås härvid dess i beskattningsavseende enligt denna förordning gällande värde när avyttringen ägde rum eller förlusten timade, eller, om tillgången när den avyttrades eller förlorades var belastad med intecknad gäld, nämnda värde med avdrag av gälden.

(Se vidare anvisningarna.)

19 §.

Provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt *för framtida nyanskaffning av fartyg* skall ske,

därest i annat fall än som avses i 18 § skattskyldig som driver rederirörelse å särskilt konto hos riksbanken insatt belopp för att användas till anskaffande av fartyg.

Den provisoriska påföringen skall avse det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om halva det insatta beloppet, dock högst hälften av den vid inkomstuppskattning enligt denna förordning beräknade inkomsten för beskattningsåret, avdragits vid inkomstuppskattningen.

(Se vidare anvisningarna.)

20 §.

Har fond som i 14, 15 eller 16 § avses ej avsatts i balansräkningen för beskattningsåret eller har sådan fond avsatts med mindre belopp än som sedermera visar sig hava varit önskvärt, må såsom avsättning godkännas skriftlig förklaring av den skattskyldige, att i räkenskaperna för det på beskattningsåret närmast följande räkenskapsåret överföring till sådan fond skall göras från fond eller konto, som fanns vid beskattningsårets utgång och som kunde disponeras för de i nämnda paragrafer angivna ändamålen.

För skattskyldig, som ej i sina räkenskaper gjort avsättning till kostnadsutjämningsfond eller avgivit förklaring som i första stycket sägs, må lika med sådan avsättning anses redovisning å särskild blankett enligt formulär, som fastställes av Kungl. Maj:t, av för kostnadsutjämning disponibla medel å sådana fonder eller konton i balansräkningen för beskattningsåret som kunnat tagas i anspråk för avsättning till kostnadsutjämningsfond. Såsom sådana medel må i sista hand upptagas förefintlig, genom nedskrivning eller avskrivning under beskattningsåret bildad, vid taxeringen ej godkänd dold reserv i varulager eller tillgång för stadigvarande bruk, vilken, om nedskrivningen eller avskrivningen ej skett, kunnat tagas i anspråk för avsättning till kostnadsutjämningsfond. Kan skattskyldig, för vilken dylika fonder, konton eller

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

andra medel ej skulle räckt till för sådan avsättning, visa att eget kapital, som fanns vid beskattningsårets utgång, ej därefter till någon del uttagits ur rörelsen, eller, där den skattskyldige är fysisk person, att sådant kapital uttagits endast för nödiga kostnader, må det felande beloppet i stället redovisas i andra medel. Den skattskyldige är pliktig att i fall som i detta stycke avses årligen vid deklaration till krigskonjunkturskatt bilägga uppgift å blankett som nyss sagts utvisande i vad mån ifrågavarande medel alltjämt äro i behåll.

Det i 18 och 19 §§ angivna villkoret om insättning i riksbanken skall anses fullgjort, om dylik insättning skett senast den 1 augusti 1942 eller vid den senare tidpunkt före taxeringens avslutande, som landskamreraren bestämmer. Efter ansökan av skattskyldig äger Kungl. Maj:t i särskilda fall, där insättning i riksbanken skulle vålla den skattskyldige avsevärd svårighet, föreskriva, att insättning i riksbanken må ersättas med annan väsentligen likvärdig disposition av tillgångar eller, där synnerliga skäl därtill äro, fastställa annat villkor för den provisoriska skattepåföringen.

21 §.

Restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt skall efter framställning från skattskyldig av prövningsnämnd medgivas, om och i den mån före viss tidpunkt, som sedermera fastställes,

a) varuförnyelsefond som i 14 § sägs använts för enligt denna förordning medgiven nedskrivning å lagertillgångar som anskaffats i stället för de under beskattningsåret avgångna lagertillgångarna,

b) lagertillgångar som i 15 § avses levererats och prisfluktuationsfonden använts för sådan nedskrivning av dessa tillgångar, som enligt denna förordning skulle medgivits för beskattningsåret, om tillgångarna då levererats,

c) kostnadsutjämningsfond som i 16 § sägs använts för omkostnader i rörelsen, för vilka avdrag skulle medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt, därest fonden ej disponerats för ändamålet,

d) tillgång som i 17 § sägs nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

e) belopp, som enligt 18 eller 19 § insatts i riksbanken, disponerats för sådan anskaffning av tillgång som insättningen avsett, och i räkenskaperna sådan avskrivning å tillgången skett som enligt i denna förordning angivna grunder skulle kunnat godkännas vid taxering till krigskonjunkturskatt för anskaffningsåret, eller

f) tillgång som i e) sägs nedgått i värde under det, vartill den i beskattningsavseende enligt denna förordning avskrivits,

dock att, därest i fall som avses i 18 § den under beskattningsåret avyttrade eller förlorade tillgången varit belastad med intecknad gäld och däremot svarande belopp ej blivit insatt i riksbanken, den omständigheten att jämväl andra medel än i riksbanken insatta använts för anskaffning av den nya tillgången ej skall betaga den skattskyldige den rätt till restitution som skulle tillkommit honom, därest medlen uttagits ur riksbanken.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Har skattskyldig för visst år i stället för att jämlikt 16 § göra avsättning till kostnadsutjämningsfond lämnat redovisning å särskild blankett som i 20 § andra stycket sägs, må såsom omkostnad vilken berättigar till restitution enligt c) godkännas högst så stort belopp, som den skattskyldige visar hava i balansräkningen för varje år efter det redovisningen lämnades funnits kvar av de medel, vilkas redovisning godkänts såsom likvärdig med avsättning till kostnadsutjämningsfond. Såsom kvarvarande medel äger härvid den skattskyldige tillgodoräkna sig jämväl den erlagda krigskonjunkturskatt för vilken enligt ifrågavarande bestämmelser provisorisk skattepåföring erhållits.

Restitutionen skall i vart och ett av de i a)—f) angivna fallen avse det belopp, varmed skatten för beskattningsåret skulle hava minskats, om avdrag med den i punkten angivna nedskrivningen, omkostnaden, avskrivningen eller värdeminskningen skett vid den beskattningsbara merinkomstens fastställande.

(Se vidare anvisningarna.)

(Utskottets förslag.)

Därest skattskyldig, vilken med medel ur kostnadsutjämningsfond gäldat samtliga på beskattningsåret belöpande omkostnader som i c) sägs men ej därigenom kunnat helt undgå inkomstminskning, till täckande helt eller delvis av denna disponerat ytterligare medel ur fonden, må i motsvarande mån restitution som ovan sagts äga rum, såsom om medlen använts för i c) avsedda omkostnader.

(Se vidare anvisningarna.)

22 §.

1 mom. Där insättning i riksbanken jämlikt 18 eller 19 § skett, är den skattskyldige ej pliktig erlägga enligt samma paragrafer provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt, förrän prövningsnämnd i den ordning som av Kungl. Maj:t fastställes meddelat särskilt föreläggande därom. Kungl. Maj:t äger utfärda föreskrifter rörande rätt för skattskyldig att disponera de hos riksbanken insatta medlen under iakttagande att säkerhet vinnes för betalning av den provisoriskt påförda skatten i den mån den ej kommer att bliva föremål för restitution.

Den som enligt 17 § erhållit provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt för befarad framtida värdeminskning och som hos riksbanken ställt av riksbanken godkänd säkerhet för skatten äger åtnjuta uppskov med skattens erläggande enligt bestämmelser, som meddelas av Kungl. Maj:t.

Har Kungl. Maj:t enligt 20 § tredje stycket fastställt särskilt villkor för provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt i fall som avses i 18 eller 19 §,

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

meddelar Kungl. Maj:t även de särskilda föreskrifter rörande skattens erläggande och restitution, som därav betingas.

2 mom. Har tillgång som i 18 eller 19 § avses anskaffats efter beskattningsårets utgång men senast den 1 augusti 1942 eller vid den senare tidpunkt före taxeringens avslutande, som landskamreraren bestämmer, skall vid tillämpning av denna förordning så anses som om belopp, vilket använts för betalning av tillgången, varit insatt i riksbanken vid beskattningsårets utgång och sedermera disponerats för anskaffning av tillgången.

3 mom. Föreligga förutsättningar för restitution enligt 21 § redan före taxeringens verkställande, skall visserligen krigskonjunkturskatt provisoriskt påföras den skattskyldige, men skall prövningsnämnden efter framställning från denne i samband med taxeringen förklara att det skattebelopp, som restitutionen skulle avse, ej skall av den skattskyldige erläggas.

Förklaring som nu sagts skall ock efter framställning från den skattskyldige meddelas, därest efter taxeringen men före uppbörden restitution medgives.

4 mom. Fråga om restitution i de i 21 § a) och c) angivna fallen prövas, sedan balansräkningen för vederbörligt år fastställts. Beträffande förfarandet vid restitution meddelar Kungl. Maj:t föreskrifter under iakttagande av stadgandet i 28 § andra stycket.

23 §.

Å erlagd, provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt, som enligt 21 § restitueras, utgår ränta med två och en halv procent, dock ej i den mån fråga är om restitution enligt 21 § c).

Åtnjuter skattskyldig uppskov enligt 22 § 1 mom. med erläggande av krigskonjunkturskatt, är han pliktig att å det skattebelopp som slutligen fastställes betala ränta från den dag, då skatten enligt eljest gällande föreskrifter senast skolat erläggas, efter räntefot som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Särskild bestämmelse rörande dödsbo.

24 §.

Därest enligt 23 § eller 24 § 1 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt dödsbo efter skattskyldig befrias från skattskyldighet eller från erläggande av skatt, skall på särskild prövning av prövningsnämnd bero, huruvida och i vad mån härav föranledd befrielse från skattskyldighet till krigskonjunkturskatt eller från erläggande av sådan skatt skall äga rum.

Vad i 24 § 2 mom. förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat om dödsbos och dödsbodelägares ansvarighet för dylik skatt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om krigskonjunkturskatt.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Beskattningsort.

25 §.

Taxering till krigskonjunkturskatt skall ske i den kommun, som enligt 22 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är den skattskyldiges beskattningsort.

Uppgiftsskyldighet och förfarande vid taxering till krigskonjunkturskatt.

26 §.

Taxeringsförordningens bestämmelser om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skola i tillämpliga delar, med de avvikelser som nedan stadgas, lända till efterrättelse med avseende å taxering till krigskonjunkturskatt.

27 §.

1 mom. Fysisk eller juridisk person, som i sin år 1942 avlämnade självdeklaration uppgivit nettointäkt av rörelse eller inkomst av tantiem, provision eller gratifikation som utgått från rörelse, jordbruk eller skogsbruk, sammanlagt ej understigande 4,000 kronor, är, försåvitt ej Kungl. Maj:t annorlunda föreskriver, pliktig att utan anmaning på heder och samvete avlämna deklaration till ledning för egen taxering till krigskonjunkturskatt.

Undantagen från deklarationsplikt som nu sagts är fysisk person, för vilken för beskattningsåret av taxeringsnämnden fastställts ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp å högst 6,000 kronor, så ock juridisk person som jämlikt 2 § 2 mom. är undantagen från skattskyldighet.

Deklarationen skall senast den 1 augusti 1942 avlämnas till länsstyrelsen i det län, där taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ägt rum, eller, därest taxeringen ägt rum i Stockholm, till överståthållarämbetet.

2 mom. Annan än den, som på grund av bestämmelserna i 1 mom. har uppgiftsskyldighet, är pliktig att efter anmaning, inom tid som i anmaningen angives, på heder och samvete avlämna deklaration för egen taxering till krigskonjunkturskatt. Sådan deklarationsskyldighet föreligger dock ej beträffande inkomst av jordbruk och skogsbruk.

3 mom. Formulär till blanketter för deklarationer enligt 1 och 2 mom. fastställas av Kungl. Maj:t.

4 mom. Efter anmaning är envar fysisk eller juridisk person pliktig att i den omfattning, som i anmaningen angives, meddela för sin taxering till krigskonjunkturskatt erforderliga uppgifter utöver dem som avses i 1 och 2 mom.

5 mom. Vanligt handelsbolag, kommanditbolag så ock rederi för registreringspliktigt fartyg skall utan anmaning till ledning för delägares taxering till

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

krigskonjunkturskatt avlämna deklaration på sätt och i den ordning i 1 mom. sägs.

6 mom. Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration för taxering till krigskonjunkturskatt skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna självdeklaration hava motsvarande tillämpning; dock skall den i 39 § 1 mom. första stycket taxeringsförordningen stadgade påföljd för underlåtenhet att avlämna självdeklaration beträffande deklaration enligt 1 mom. här ovan inträda endast därest den skattskyldige underlåtit att efterkomma anmaning att inkomma med sådan.

Rörande påföljd för underlåtenhet att avlämna deklaration i fall som avses i 5 mom. skola taxeringsförordningens bestämmelser om underlåtenhet att avlämna uppgifter som i 34 § samma förordning sägs äga motsvarande tillämpning.

28 §.

Taxering verkställes av den ordinarie prövningsnämnd, som har att taga befattning med den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Frågor om rätt till restitution av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt skola handläggas av prövningsnämnd.

29 §.

1 mom. Det åligger landskamreraren att, med ledning av deklarationer och andra uppgifter enligt 27 § och tillgängliga handlingar rörande taxering jämlikt taxeringsförordningen, efter den skriftväxling med den skattskyldige och utredning i övrigt som finnes erforderlig, såsom underlag för taxeringen till krigskonjunkturskatt låta upprätta förslag till sådan taxering av envar skattskyldig, för vilken till krigskonjunkturskatt beskattningsbar merinkomst ifrågakommer.

Förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt såvitt angår inkomst av jordbruk och av skogsbruk skall genom landskamrerarens försorg upprättas med ledning av den skattskyldiges självdeklarationer och inhämtade upplysningar enligt formulär som fastställes av Kungl. Maj:t.

2 mom. Överensstämmer förslag enligt 1 mom. första stycket med deklaration, som avgivits av den skattskyldige, skall det så snart ske kan överlämnas till prövningsnämnden.

3 mom. Innebär förslag enligt 1 mom. första stycket avvikelse från den skattskyldiges deklaration eller är sådant förslag upprättat utan att deklaration avlämnats, skall det genom landskamrerarens försorg ofördröjligen i rekommenderat brev tillställas den skattskyldige.

Förslag som avses i 1 mom. andra stycket bör genom landskamrerarens försorg i rekommenderat brev tillställas den skattskyldige. Endast där särskilda omständigheter därtill föranleda må sådant brev avsändas senare än den 30 september 1942.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Skattskyldig, som icke åtnöjes med förslag till taxering, äger att inom viss vid förslagets översändande angiven tid till länsstyrelsen ingiva till prövningsnämnden ställda erinringar mot förslaget jämte den utredning han vill åberopa. Tid som nu sagts skall, där ej särskilda omständigheter göra det omöjligt, bestämmas till minst fjorton dagar efter förslagets mottagande.

Sedan landskamreraren vidtagit de ändringar i förslaget, vartill erinringarna må föranleda, skall förslaget så snart ske kan föreläggas prövningsnämnden.

30 §.

1 mom. Därest prövningsnämnden vid granskning av förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt finner anledning till annan avvikelse från detta än som föranledes av yrkande från den skattskyldige, bör denne därom underrättas och erhålla tillfälle inkomma med erinringar, innan taxeringen fastställes.

2 mom. Sedan prövningsnämnden verkställt taxeringen, antecknas denna i särskild längd *(krigskonjunkturskattelängd)* enligt formulär, som fastställes av Kungl. Maj:t.

3 mom. För taxering av skattskyldiga enligt denna förordning må prövningsnämndens arbete pågå till och med den 15 december.

Prövningsnämndens protokoll, i vad det avser taxering till krigskonjunkturskatt, skall justeras inom åtta dagar efter sista sammanträdets avslutande, dock senast den 21 december.

4 mom. Till en var skattskyldig som enligt 29 § 3 mom. tredje stycket framställt erinringar mot förslag rörande taxering till krigskonjunkturskatt så ock till en var i krigskonjunkturskattelängden upptagen annan skattskyldig, som taxerats med avvikelse från av honom avlämnad deklaration eller utan att deklaration avlämnats, skall vederbörande protokollförare senast den 23 december i rekommenderat brev översända utdrag ur krigskonjunkturskattelängden samt prövningsnämndens protokoll i vad den skattskyldige angår.

31 §.

Kungl. Maj:t förordnar för Stockholms stad och för varje län en i bokföring sakkunnig person att såsom konsulent enligt landskamrerarens bestämmande biträda prövningsnämnden vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Konsulent förordnas jämväl att enligt allmänna ombudets hos mellankommunala prövningsnämnden bestämmande biträda denna nämnd vid ifrågavarande taxering.

Kungl. Maj:t förordnar tillika en särskild konsulent att tillhandagå övriga konsulenter och taxeringsmyndigheterna med råd och upplysningar rörande taxering till krigskonjunkturskatt och att vara föredragande hos den nämnd som omförmäles i 32 §.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

32 §.

Kungl. Maj:t förordnar en för hela riket gemensam nämnd *(centrala krigskonjunkturskattenämnden)* med uppgift att

dels efter framställning från landskamrerare eller allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden eller från prövningsnämnd eller när anledning eljest anses föreligga avgiva yttranden i ärenden rörande taxering till krigskonjunkturskatt,

dels, när anledning därtill uppkommer, till Kungl. Maj:t avgiva förslag rörande tillämpning av denna förordning.

Nämnden skall bestå av ordförande och nio ledamöter. En av ledamöterna skall förordnas till vice ordförande. För varje ledamot utses en suppleant.

Nämnden är beslutför, när sju medlemmar äro tillstädes.

Nämnden må, i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar, åtnjuta biträde av sakkunniga.

Beträffande nämndens verksamhet skola de i 110 §, 111 § 1 mom. samt 112 § taxeringsförordningen meddelade bestämmelserna äga motsvarande tillämpning.

33 §.

Deklaration eller annan uppgift enligt denna förordning skall av vederbörande myndighet biläggas och åtföljа den självdeklaration, till vilken den anknyter. Vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande självdeklaration skall äga tillämpning jämväl beträffande handling som enligt vad nu sagts skall biläggas självdeklarationen.

Rörande rätt att taga del av självdeklaration samt av deklarationer och andra uppgifter enligt denna förordning skall vad i 56 § 1 mom. taxeringsförordningen stadgas beträffande sakkunnig gälla om konsulent enligt denna förordning, och skall vad i nämnda mom. stadgas beträffande ordförande och ledamöter i prövningsnämnd gälla om ordförande och ledamöter i den centrala krigskonjunkturskattenämnden. Rörande förbud för person, som sålunda fått del av självdeklaration eller deklaration eller annan uppgift enligt denna förordning, att offentliggöra eller yppa dess innehåll skola föreskrifterna i 56 § 1 mom. och 57 § taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Ämbets- eller tjänsteman, vilken äger rätt att taga del av deklaration till krigskonjunkturskatt, äger jämväl rätt att taga del av den självdeklaration, vid vilken den bilagts eller skall biläggas, jämte därtill hörande uppgifter enligt taxeringsförordningen.

34 §.

För taxeringen till krigskonjunkturskatt må granskning av skattskyldigs bokföring enligt bestämmande i varje särskilt fall av landskamreraren eller allmänna ombudet hos mellankommunala prövningsnämnden verkställas av vederbörande konsulent så ock av person som verkställer bokföringsgransk-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

ning enligt taxeringsförordningen. Taxeringsförordningens föreskrifter skola härvid äga motsvarande tillämpning.

Dylik granskning må ock verkställas av den i 31 § andra stycket omförmälde konsulenten.

35 §.

1 mom. Beträffande besvär över taxering till krigskonjunkturskatt så ock över beslut rörande restitution av provisoriskt påförd sådan skatt skola taxeringsförordningens föreskrifter om taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt äga motsvarande tillämpning med iakttagande

dels att besvärsrätt tillkommer den skattskyldige och vederbörande landskamrerare,

dels att besvär över ordinarie prövningsnämnds beslut skola ingivas till vederbörande länsstyrelse eller kammarrätten före klockan tolv den 1 februari 1943.

Vid motsvarande tillämpning av taxeringsförordningens bestämmelser om besvär skall vad angår taxering till krigskonjunkturskatt underrättelse enligt 30 § 4 mom. i denna förordning likställas med underrättelse om avvikelse från självdeklaration, och skall vid motsvarande tillämpning av 123 § 2 mom. taxeringsförordningen besvärsrätt, som tillkommer skattskyldig vilken icke erhållit föreskriven underrättelse före viss tid, avse det fall att den skattskyldige ej erhållit underrättelsen före den 15 januari 1943.

2 mom. Därest genom utslag av Kungl. Maj:t eller kammarrätten eller beslut jämlikt 123 § 2 eller 4 mom. taxeringsförordningen av prövningsnämnd sådan ändring sker i den skattskyldiges taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst under något av förkrigsinkomståren, att taxeringen till krigskonjunkturskatt bör bestämmas till annat belopp än som skett, må besvär med yrkande om härav föranledd ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt anföras hos prövningsnämnden eller, därest denna taxering i annan ordning är föremål för prövning i högre instans, hos denna instans för att prövas i sammanhang med målet i övrigt.

Rätt att anföra besvär som nu sagts tillkommer den skattskyldige, där han ej gjort sig skyldig till underlåtenhet, som avses i 27 § 6 mom. första stycket, samt vederbörande landskamrerare. Beträffande tiden för besvärens ingivande och handläggningen av desamma skall 124 a § 1 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

36 §.

1 mom. Äro för viss skattskyldig besvär samtidigt anhängiga över taxering enligt denna förordning och enligt taxeringsförordningen, skola besvären prövas i samband med varandra.

Därest efter anförda besvär eller eljest taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1942 ändras eller påföres någon, skall samtidigt vidtagas därav betingad ändring i taxeringen till krigskonjunkturskatt, dock

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

att, därest beslut om höjning av taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller påföring av sådan taxering meddelas av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, fråga om därav betingad höjning eller påföring av taxering till krigskonjunkturskatt skall handläggas av prövningsnämnd. Beslut rörande fråga som nyss sagts skall av prövningsnämnd meddelas så snart ske kan efter det kammarrättens utslag angående taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt vunnit laga kraft eller Kungl. Maj:ts utslag angående samma taxering meddelats. Beträffande förslag i fråga om taxering till krigskonjunkturskatt i fall som nu avses skola bestämmelserna i 29 § äga motsvarande tillämpning under iakttagande att förslaget så snart ske kan bör tillställas den skattskyldige för erinringars avgivande. Vad sålunda stadgats angående prövningsnämnds handläggning av fråga rörande taxering till krigskonjunkturskatt skall dock ej äga tillämpning i fall där kammarrätten eller Kungl. Maj:t tidigare meddelat beslut angående samma taxering.

Det åligger länsstyrelsen att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt i förekommande fall foga utdrag av krigskonjunkturskattelängden.

2 mom. Därest beslut om höjning av taxering till krigskonjunkturskatt eller påföring av sådan taxering meddelas av särskild prövningsnämnd, skola bestämmelserna i 13—20 §§ äga motsvarande tillämpning under iakttagande, dels att sådan skriftlig förklaring som i 20 § första stycket sägs må avse att överföring till viss fond skall göras i räkenskaperna för det år under vilket prövningsnämndens beslut meddelas, dels att insättning i riksbanken som i 20 § tredje stycket sägs skall ske inom tid som landskamreraren bestämmer.

Vad sålunda stadgats skall äga motsvarande tillämpning i fall där beslut om höjning eller påföring av taxering till krigskonjunkturskatt meddelas av kammarrätten eller Kungl. Maj:t, dock under iakttagande att beslut om provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt i sådant fall efter framställning av den skattskyldige skall meddelas av prövningsnämnd. Sådan framställning skall göras inom två månader efter det kammarrättens eller Kungl. Maj:ts utslag delgivits den skattskyldige.

Rörande erläggande av provisoriskt påförd krigskonjunkturskatt i fall som i detta mom. avses samt restitution av sådan skatt äger Kungl. Maj:t utfärda särskilda föreskrifter.

Eftertaxering.

37 §.

1 mom. Har skattskyldig i deklaration eller annan uppgift, som avgivits till ledning vid taxering enligt denna förordning eller vid hans taxering för inkomst eller förmögenhet, lämnat oriktigt meddelande, eller har han, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning, och har därav föranletts att han icke blivit taxerad till krigskonjunkturskatt eller

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

att han blivit för lågt taxerad till sådan skatt, skall han eftertaxeras till krigskonjunkturskatt att utgå med det belopp, som genom berörda förfarande undandragits staten. Beträffande sådan eftertaxering skall vad i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt är stadgat rörande eftertaxering till dylik skatt äga motsvarande tillämpning, med iakttagande av att det skall ankomma på den skattskyldige att visa, att merinkomst, som fastställes på grund av eftertaxering, ej berott på förhållanden som i 1 § sägs.

2 mom. Därest eftertaxering ifrågakommer under år, då allmän taxering till krigskonjunkturskatt ej äger rum, skall eftertaxeringen verkställas av ordinarie prövningsnämnden med motsvarande tillämpning av taxeringsförordningens bestämmelser, därvid iakttages att eftertaxeringen antecknas i krigskonjunkturskattelängd, vilken såsom bilaga fogas vid prövningsnämndens protokoll.

3 mom. Därest eftertaxering sker, må med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 36 § 2 mom. provisorisk påföring ske av den därvid fastställda krigskonjunkturskatten.

Straffbestämmelser.

38 §.

Vid tillämpning av 143 § taxeringsförordningen i händelse av oriktigt meddelande i självdeklaration eller annan uppgift eller upplysning skall krigskonjunkturskatt enligt denna förordning anses såsom inkomst- och förmögenhetsskatt.

Har någon i deklaration eller annan uppgift till ledning för egen taxering som i 27 § sägs lämnat oriktigt meddelande, som varit ägnat att leda till frihet från taxering till krigskonjunkturskatt eller till för låg taxering till sådan skatt, utan att han på grund av motsvarande oriktiga meddelande i självdeklaration eller annan uppgift enligt taxeringsförordningen är underkastad ansvar enligt vad i första stycket sägs, skola i avseende å förseelsen föreskrifterna i 143 § och 144 § 1 mom. taxeringsförordningen äga motsvarande tillämpning.

Kostnader för taxeringsarbetet.

39 §.

Av taxeringen till krigskonjunkturskatt föranledda särskilda kostnader bestridas av statsmedel.

Särskild föreskrift.

40 §.

Kungl. Maj:t äger utfärda för tillämpning av denna förordning erforderliga föreskrifter.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Anvisningar

till 4 §.

1. Enligt punkt 1 av anvisningarna till 28 § kommunalskattelagen, sådan denna lyder enligt lag den 17 juni 1938, skall för annan skattskyldig än aktiebolag, ekonomisk förening, ömsesidigt försäkringsbolag eller sparbank intäkt vid avyttring av för stadigvarande bruk i rörelse avsedda maskiner eller andra inventarier, vilka icke vid beräkning av värdeminskningsavdrag enligt nämnda lag hänföras till byggnad, under vissa förutsättningar upptagas till en del såsom intäkt av rörelse och till en del såsom intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet. Med hänsyn till föreskriften i 2 § 1 mom. andra stycket i denna förordning skall vad sålunda stadgas icke gälla vid taxering till krigskonjunkturskatt, utan skall därvid intäkten i sin helhet upptagas såsom intäkt av rörelse. Såsom av sistnämnda stadgande framgår skall motsvarande gälla även där intäkt genom dylik avyttring ej är skattepliktig enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Vad nu sagts avser även utfallande försäkringsbelopp vid förlust av tillgång varom nu är fråga och skall iakttagas beträffande såväl förkrigsinkomståren som beskattningsåret.

2. Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst av förvärvskälla hänförlig till rörelse för *förkrigsinkomståren* skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid värdering av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen under något av förkrigsinkomståren mera avsevärd nybildning av dold reserv ägt rum genom nedskrivning eller mera avsevärd minskning av sådan reserv skett genom uppskrivning, skall vid inkomstuppskattningen för vartdera förkrigsinkomståret tilläggas under året gjord sådan nybildning eller avdragas under året inträdd sådan minskning av den dolda reserven.

b) Har avdrag för värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk för något av förkrigsinkomståren vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medgivits med belopp mera avsevärt överstigande vad som kan antagas hava motsvarat den verkliga värdeminskningen under året, skall det överskjutande beloppet tilläggas vid inkomstens uppskattning.

c) Har för något av förkrigsinkomståren avdrag skett för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller, med större belopp än som kan anses motsvara normal årsavsättning, till pensionering av anställda eller annat likartat ändamål, skall beloppet tilläggas vid inkomstuppskattningen.

Har å andra sidan för något av förkrigsinkomståren i inkomsten ingått belopp av sådant slag och av sådan storlek som uppenbarligen ej kan anses för rörelsen normalt, skall sådant belopp ej upptagas såsom intäkt.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

d) Huru förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 5 och 8 här nedan.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda förkrigsinkomståren. Är det uppenbart, att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av förvärvskällan vid tiden närmast före krigsutbrottet, men kan det antagas, att ettdera förkrigsinkomstårets inkomst utgör ett bättre samt i och för sig godtagbart uttryck för nämnda årsinkomst, skall denna inkomst vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej bedrivit rörelse under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Hava förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala vinstresultat, skall jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp, som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Den omständigheten att ett av förkrigsinkomståren visat underskott bör i regel anses utgöra skäl att på sätt nu sagts bestämma jämförelseinkomsten till annat belopp än medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren.

Har den skattskyldige ej bedrivit ifrågavarande rörelse under något förkrigsinkomstår eller har han bedrivit densamma endast under del av sådant år, fastställes jämförelseinkomsten med hänsyn till omständigheterna. Såsom exempel på i dylika fall ifrågakommande uppskattningsgrunder må följande anföras. Därest rörelsen övertagits från annan, som under förkrigsinkomståren eller ett av dessa bedrivit rörelse under likartade förhållanden, kan stundom jämförelseinkomsten fastställas med ledning av rörelsens resultat i förre innehavarens hand. Är åter fråga om ny rörelse eller övertagen rörelse, för vilken dylik beräkning av jämförelseinkomsten finnes ej kunna ifrågakomma, må denna fastställas med ledning av resultatet av annan jämförbar rörelse, som under förkrigsinkomståren bedrivits under likartade förhållanden. Står ej annan uppskattningsgrund till buds, må såsom jämförelseinkomst fastställas ett belopp, motsvarande skälig ränta antingen å eget kapital, beräknat enligt punkt 8 här nedan, eller, om därigenom större förmån vinnes, å såväl eget som upplånat kapital med avdrag för den å sistnämnda kapital under beskattningsåret belöpande räntan, i båda fallen med tillägg beträffande enskild skattskyldig av skäligt värde å dennes personliga arbetsinsats. Ränta å kapital som nu sagts må beräknas efter en räntefot av lägst sex procent. Till upplånat kapital må vid beräkning som nu avses ej hänföras varuskulder eller uppburna förskott å leveranser. Om ej särskilda förhållanden till annat föranleda, antages vid dylik beräkning kapitalet hava under hela jämförelseåret utgjort samma belopp som vid beskattningsårets ingång. Vid uppskattning av värdet å den personliga arbetsinsatsen må skälig hänsyn tagas till intäktsbelopp, som rörelseidkaren under förkrigsinkomståren erhållit i annan verksamhet. Har rörelse av den skattskyldige bedrivits endast under senare delen av det sista förkrigsinkomståret, kan för den förra

(Kungl. Maj:ts förslag.)	*(Utskottets förslag.)*
delen av detta år motsvarande tillämpning av nu angivna regler ifrågakomma. I dylikt fall anses så stort kapital hava varit under förra delen av året nedlagt i rörelsen, som när rörelsen började bedrivas var nedlagt i denna.	
För fysisk person må jämförelseinkomsten beträffande förvärvskälla, *som utgjort hans huvudsakliga försörjningsmöjlighet,* ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.	För fysisk person må jämförelseinkomsten beträffande förvärvskälla, *av vilken han haft sin huvudsakliga försörjning,* ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.

Såsom lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelsen enligt 4 § skall vid det antagna jämförelseårets slut alltid anses lagret vid det sista förkrigsinkomstårets utgång, uppskattat i överensstämmelse med räkenskapernas värdesättning vid denna tidpunkt, även där ett jämkat värde antagits vid uppskattning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt senast fastställda jämförelseinkomsten bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Vid uppskattning av inkomst för *beskattningsåret* skall den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda uppskattningen av inkomst hänförlig till rörelse, förutom i fall som avses i 4 § 7 mom. samt i punkt 1 här ovan, frångås i den mån nedan givna särskilda föreskrifter därtill föranleda.

a) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1941 tillägg gjorts för vid dylik taxering ej medgiven nedskrivning under nästföregående beskattningsår av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall hänsyn härtill tagas vid värdering av lagret vid beskattningsårets ingång och skall följaktligen vid inkomstuppskattningen avdrag medgivas med belopp svarande mot nämnda tillägg. Har skattskyldig vid inkomstuppskattningen för det beskattningsår, som taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1941 avsåg, åtnjutit avdrag för i räkenskaperna ej gjord nedskrivning av lagertillgångar, skall ett mot *denna nedskrivning* svarande belopp tilläggas vid inkomstuppskattningen.	a) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1941 tillägg gjorts för vid dylik taxering ej medgiven nedskrivning under nästföregående beskattningsår av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall hänsyn härtill tagas vid värdering av lagret vid beskattningsårets ingång och skall följaktligen vid inkomstuppskattningen avdrag medgivas med belopp svarande mot nämnda tillägg. Har skattskyldig vid inkomstuppskattningen för det beskattningsår, som taxeringen till krigskonjunkturskatt år 1941 avsåg, åtnjutit avdrag för i räkenskaperna ej gjord nedskrivning av lagertillgångar, skall ett mot *detta avdrag* svarande belopp tilläggas vid inkomstuppskattningen.

b) Lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse vid beskattningsårets utgång må ej vid inkomstuppskattningen nedskrivas till lägre belopp än som erhålles vid uppskattning enligt de principer och den prisnivå som tillämpats beträffande lagervärderingen för jämförelseårets ut-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

gång, d. v. s. uppskattningen enligt räkenskaperna av lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång (förkrigslagret). Därest det vid uppskattning enligt sagda principer och prisnivå befinnes, att lagret vid beskattningsårets utgång mera avsevärt översteg förkrigslagret, må dock ej beträffande lagerökningen godkännas nedskrivning till lägre värde än anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång. Därvid iakttages, *dels* att, om lagret vid utgången av augusti 1939 (krigsutbrottet) visas hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, lagret vid krigsutbrottet skall räknas såsom förkrigslager, samt att i dylikt fall beträffande lagerökningen ej må godkännas nedskrivning till lägre värde än anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet, *dels* att nedskrivningen beräknas för förkrigslagret och lagerökningen gemensamt. Lagret i dess helhet vid beskattningsårets utgång må följaktligen ej vid inkomstuppskattningen nedskrivas till lägre belopp än summan av värdet å förkrigslagret uppskattat efter nyss angivna principer och prisnivå och värdet å lagerökningen uppskattat till anskaffningskostnaden vid sista förkrigsinkomstårets utgång eller, därest lagret vid krigsutbrottet skall räknas såsom förkrigslager, anskaffningskostnaden vid krigsutbrottet. Hänsyn skall dock vid bedömande av nedskrivningen tagas till inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak så ock till i vad mån efterfrågan å tillgången kan antagas bliva minskad på grund av rådande krigskonjunktur eller kan antagas bliva minskad eller upphöra, när normala förhållanden åter inträda.

Om den dolda reserven i lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning av lagertillgångarna till förkrigspris eller till den verkliga anskaffningskostnaden vid nämnda tidpunkt ej är större än den dolda förkrigsreserv som avses i 4 § 4 mom. första stycket (jfr punkt 11 här nedan), skall lagret ej anses nedskrivet till lägre belopp än som godkännes enligt förra stycket. Med förkrigspris förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet, eller, därest lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Har den skattskyldige ej vid sista förkrigsinkomstårets utgång haft lagertillgång, må vid uppskattningen av inkomsten för beskattningsåret tillgången ej nedskrivas till lägre värde än som kan antagas hava motsvarat kostnaden för att anskaffa tillgången vid utgången av augusti 1939, skäligen reducerat med hänsyn till redan inträffad värdeminskning på grund av prisfall eller av annan orsak eller till befarad värdeminskning vid krigskonjunkturens upphörande eller dessförinnan.

Vid tillämpning av vad ovan stadgats skall iakttagas, att nedskrivning vid inkomstuppskattning enligt denna förordning ej må ske till lägre belopp än det bokförda värdet vid beskattningsårets utgång, såvitt ej den skattskyldige visar att vid uppskattningen enligt räkenskaperna hänsyn ej tagits till nedskrivning som enligt god köpmannased varit uppenbart påkallad.

Tillika skall iakttagas, att av skattskyldig i räkenskaperna gjord värdesättning av lagertillgång, som godkänts vid taxeringen till statlig inkomst- och

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

förmögenhetsskatt, ej bör, med mindre särskilda omständigheter därtill föranleda, vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning frångås, försåvitt ej de beträffande räkenskaperna tillämpade grunderna kunna antagas leda till resultat som i genomsnitt mera avsevärt skilja sig från dem som framkomma vid tillämpning av föreskrifterna i denna punkt.

c) Har vid taxering till krigskonjunkturskatt åren 1940 och 1941 eller något av dessa år avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrigsreserv i tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, och har under beskattningsåret den avgångna dolda förkrigsreserven genom nybildning av motsvarande dold reserv helt eller delvis återvunnits, skall ett belopp svarande mot återvinningen tilläggas vid inkomstuppskattningen för detta år, dock att, därest återvinning skett av dold förkrigsreserv som minskats under det beskattningsår som låg till grund för 1940 års taxering till krigskonjunkturskatt, tillägg för återvinningen i denna del ej skall göras med mera än skillnaden mellan det belopp, för vilket avdrag för minskning av den dolda förkrigsreserven åtnjutits vid nämnda taxering, och återvinningen av samma reserv under nästföregående beskattningsår.

Återvinningen under beskattningsåret av avgången dold förkrigsreserv utgöres av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, varmed vid uppskattning för taxering till krigskonjunkturskatt lagret vid beskattningsårets utgång var nedskrivet under förkrigspriset, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets ingång var nedskrivet under nämnda pris, dock högst skillnaden mellan det belopp, varmed dold förkrigsreserv minskats under tidigare beskattningsår och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under nästföregående beskattningsår.

Avdrag för minskning av dold förkrigsreserv vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1940 skall anses hava åtnjutits högst med det belopp, som motsvarar den vid nämnda taxering uppskattade merinkomsten.

d) För värdeminskning å maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk medgives i regel avdrag efter samma grunder som tillämpats vid uppskattning enligt denna förordning av inkomsten för sista förkrigsinkomståret, eller, där beräkning efter sådan grund ej kan ske, med belopp motsvarande den med utgångspunkt från anskaffningskostnaden beräknade verkliga värdeminskningen. Avdrag för värdeminskning överstigande den normala av sådant slag, som avses i punkt 3 c) fjärde stycket anvisningarna till 29 § kommunalskattelagen, medgives i den mån denna värdeminskning visas hava uppkommit under beskattningsåret och motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. I räkenskaperna gjort avdrag å tillgång som nu sagts för överpris eller merkostnad av sådant slag, som angives i femte stycket nämnda anvisningspunkt, skall likaledes få åtnjutas, dock, där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet å tillgången nedbringas till en och en fjärdedel gånger det pris den kan anses hava betingat vid utgången av augusti 1939. Att provisorisk skattepåföring

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

kan ske av den krigskonjunkturskatt, som belöper på återstoden av det i räkenskaperna gjorda avdraget, framgår av 17 §.

Beträffande industriella nybyggnader och nyanskaffade maskinutrustningar eller dylikt, som införlivas med vederbörande anläggningar för stadigvarande bruk, kan sådan omständighet som bör föranleda större avdrag för överpris än nyss sagts ofta anses vara för handen. Kan det med hög grad av sannolikhet förutses att en tillgång skall helt förlora sitt värde efter krigets slut, bör avdrag få ske för hela anskaffningskostnaden, om motsvarande avdrag skett i räkenskaperna. Såsom exempel på sådan omständighet som må föranleda större avdrag för överpris än nyss sagts må vidare framhållas det fall att fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk gått förlorad och annan liknande tillgång anskaffats i dess ställe. I dylikt fall må avdrag för överpris åtnjutas högst med så stort belopp att det vid ifrågavarande beskattning återstående oavskrivna värdet nedbringas till förkrigsvärdet å den nyanskaffade tillgången eller, om detta värde överstiger motsvarande värde för den förlorade tillgången, till summan av förkrigsvärdet å denna tillgång och — i regel — en och en fjärdedel gånger det belopp varmed förkrigsvärdet å den nyanskaffade tillgången överstiger förkrigsvärdet å den förlorade tillgången. I vissa fall kan Kungl. Maj:t med stöd av särskilt av riksdagen meddelat bemyndigande att medgiva eftergift beträffande krigskonjunkturskatt fastställa särskild grund för beräkning av avdrag för överpris eller merkostnad.

e) Beträffande rörelse, för vilken ej förts handelsböcker och beträffande vilken på den grund ovan givna bestämmelser om i räkenskaperna vidtagna åtgärder ej kunna tillämpas, må i motsvarande avseende hänsyn tagas till vad som i det särskilda fallet synes skäligt.

f) Avdrag för avsättning till konjunkturinvesteringsfond eller investeringsfond är ej medgivet, ej heller avdrag för omkostnad som uppenbarligen haft till syfte att nedbringa beskattningen för beskattningsåret.

Avdrag för kostnad för pensionering av anställda eller annat likartat ändamål med belopp överstigande medeltalet av liknande avdrag för förkrigsinkomståren medgives allenast i den mån kostnadsökningen kan anses erforderlig för normal årsavsättning på grund av ökade verkliga förpliktelser eller dylikt förhållande. Har sådan förpliktelse ingåtts efter utgången av augusti 1939, iakttages, *dels* att avdrag ej medgives i den mån med kostnaden avses att åt någon bereda högre pension än dubbla det belopp som angives i 9 § tredje stycket lagen den 18 juni 1937 om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser, i förekommande fall förenad med s. k. kapitalunderstöd å högst 4,000 kronor, *dels* att avdrag för s. k. övergångskostnad ej medgives med mera än en tiondel av hela det belopp av sådan kostnad som härrör av den ökade förpliktelsen i den mån den ej avser högre pensioner än nyss sagts, *dels ock* att i regel avdrag ej medgives med högre belopp än i medeltal 4,000 kronor för en var av de befattningshavare som pensioneringen avser.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

g) Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen inkomstökning och jordbruket inkomstminskning, äger den skattskyldige att för utjämning härutinnan vid inkomstuppskattning enligt denna förordning beträffande nämnda produkter tillämpa skälig högre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å jordbruket och det å jordbruket belöpande utjämningsavdraget.

h) Huru vid fastställande av inkomsten för beskattningsåret förfaras skall med utdelning å svenska aktier och andelar i svenska ekonomiska föreningar samt med beräkning av ränta å eget kapital nedlagt i rörelsen framgår av punkterna 5 och 8 här nedan.

5. I rörelseinkomsten för annan rörelseidkare än sådan som bedriver penningrörelse inräknas ej beträffande vare sig förkrigsinkomståren eller beskattningsåret behållen *utdelning* å svenska aktier eller å andelar i svenska ekonomiska föreningar.

6. Har skattskyldig enligt vad därom är särskilt stadgat vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt från summan av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjutit avdrag för belopp, som utgivits såsom *gåva för luftvärnet eller luftskyddet eller hemvärnet eller dess underavdelningar,* skall enligt denna förordning motsvarande avdrag göras vid uppskattning av inkomst av till rörelse hänförlig förvärvskälla, från vilken gåvan utgått.

(Utskottets förslag.)

6. Har skattskyldig enligt vad därom är särskilt stadgat vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt från summan av sina inkomster från olika förvärvskällor åtnjutit avdrag för belopp, som utgivits såsom *gåva för luftvärnet eller luftskyddet eller för hemvärnet eller dess underavdelningar,* skall enligt denna förordning motsvarande avdrag göras vid uppskattning av inkomst av till rörelse hänförlig förvärvskälla, från vilken gåvan utgått.

7. Vid beräkning av uppskattad merinkomst av *uppfinnarverksamhet* skall iakttagas, att den under beskattningsåret åtnjutna intäkten genom exploatering av viss uppfinning, vare sig den utgjort engångsersättning eller royalty eller dylikt, till en del kan vara att betrakta såsom gottgörelse för kostnader i samband med uppfinningen, däri inräknad ersättning för uppfinnarens eget förberedande arbete. I följd härav bör i fall, då det förberedande arbetet med uppfinningen påbörjats under tidigare år, inkomsten för beskattningsåret minskas med det belopp som kan anses motsvara gottgörelse för sådana kostnader, i den mån avdrag för desamma ej utnyttjats vid taxering till krigskonjunkturskatt tidigare år, och det mot kostnaderna svarande beloppet skäligen fördelas på den tid under vilken det förberedande arbetet pågått. I förekommande fall bör alltså hänsyn till nämnda kostnader tagas även vid fastställande av jämförelseinkomsten för förvärvskällan.

8. a) För vartdera förkrigsinkomståret så ock för beskattningsåret skall

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

vid taxeringen angivas beräknad *ränta å eget kapital i rörelsen* efter en räntefot av fem procent samt, därest det egna kapitalet under beskattningsåret ökats sedan förkrigsinkomståren, beträffande kapitalökningen efter en räntefot av sex procent. Ingår i kapitalökning, som uppkommit genom besparing av vinstmedel från föregående år, kapital som ej under någon del av beskattningsåret använts i rörelsen utan varit insatt i bank eller eljest utlånat eller tillfälligt disponerat utom rörelsen, må dock ej ränta å detta kapital beräknas till högre belopp än som faktiskt tillkommit den skattskyldige. Vad angår jämförelseåret skall räntan beräknas å det egna kapital, som anses då hava varit nedlagt i rörelsen, därvid räntan beräknas till medeltalet av räntorna för förkrigsinkomståren, såvitt ej annan grund än medeltalsberäkning tillämpats vid jämförelseinkomstens fastställande, i vilket fall räntan bör beräknas efter grund som finnes skälig.

b) Såsom eget kapital i rörelsen utom i fall som avses i 4 § 6 mom. anses det belopp, varmed tillgångarna överstiga skulderna enligt den värdesättning, som skett i räkenskaperna, dock att beträffande kapital nedlagt i maskiner, inventarier, byggnader eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk hänsyn skall tagas till den särskilda värdesättning av tillgångarna, som ligger till grund för inkomstuppskattningen enligt denna förordning.

Vid beräkning av eget kapital skall iakttagas, bland annat,

att i tillgångarna ingående värde å svenska aktier eller andelar i svenska ekonomiska föreningar icke skall medräknas för annan skattskyldig än sådan, som bedriver penningrörelse,

att avskrivnings-, förnyelse- eller annan liknande fond skall räknas såsom skuld, i den mån den motsvaras av bokfört värde å tillgång, till vilken den hänför sig,

att såsom skuld skall räknas investeringsfond för ersättande av förkrigslager,

att avsättning i räkenskaperna för framtida skattebetalning ej skall räknas såsom skuld, samt

att i eget kapital ej inräknas årets vinst, medan å andra sidan årets förlust ej får avräknas.

Beträffande rörelseidkare, vilken i sina räkenskaper upptagit andra tillgångar och skulder än sådana hänförliga till rörelsen, iakttages, att bedömandet av vad som skall anses hava hört till rörelsen eller ej för förkrigsinkomståren och beskattningsåret bör ske efter såvitt möjligt likformiga grunder.

Vid beräkning av eget kapital i fall som avses i 4 § 6 mom. skall vad i denna punkt stadgas äga motsvarande tillämpning med iakttagande därjämte att fastighet, som i räkenskaperna upptagits till belopp understigande det vid sista förkrigsinkomstårets utgång gällande taxeringsvärdet, må vid beräkningen upptagas till nämnda belopp. Vad nu stadgats äger ej avseende å

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

sådan del av fastighets värde som vid taxeringen redovisats såsom särskilt maskinvärde.

9. Vid fastställande av *uppskattad merinkomst* av viss förvärvskälla i rörelse förfares på följande sätt:

Från inkomsten för beskattningsåret avdrages jämförelseinkomsten. Omfattar beskattningsåret längre eller kortare tid än tolv månader, ökas eller minskas jämförelseinkomsten med hänsyn därtill. Om rörelse i förvärvskällan bedrivits endast under del av beskattningsåret, avdrages allenast motsvarande del av jämförelseinkomsten.

Det erhållna skillnadsbeloppet minskas i förekommande fall med sådant belopp, varmed enligt punkt 8 beräknad ränta för beskattningsåret överstiger räntan för jämförelseåret, eller ökas med sådant belopp, varmed räntan för beskattningsåret understiger räntan för jämförelseåret, därvid iakttages att, om jämförelseinkomsten beräknas för längre eller kortare tid än ett år, ränteskillnaden i motsvarande mån jämkas.

10. Vid beräkning av *uppskattad inkomstminskning* — däri i förekommande fall inräknas underskott — skola de bestämmelser, som gälla för beräkning av uppskattad merinkomst, äga motsvarande tillämpning. Uppskattad inkomstminskning framkommer alltså efter tillägg eller avdrag i förekommande fall av beräknad ränta å minskning eller ökning av eget kapital. Emellertid kan, där jämförelseinkomsten fastställes till högre belopp än medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren, beloppet av uppskattad inkomstminskning bestämmas med utgångspunkt från nämnda medeltal eller efter annan grund som finnes skälig. Så må förfaras även i det fall, då medeltalet betecknar ett underskott.

11. a) Avdrag för minskning av *dold förkrigsreserv* i tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse ifrågakommer endast i samband med lagerminskning.

Såsom dold förkrigsreserv anses enligt 4 § 4 mom. första stycket det belopp, varmed tillgångens verkliga värde vid krigsutbrottet visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde vid nämnda tidpunkt. Har ej enligt punkt 4 b) här ovan utredning företetts rörande lagret vid krigsutbrottet, må emellertid såsom dold förkrigsreserv antagas det belopp, varmed lagrets verkliga värde vid sista förkrigsinkomstårets utgång visas hava överstigit dess i beskattningshänseende enligt denna förordning då gällande värde.

Det verkliga värdet av lagertillgång bestämmes efter tillgångens förkrigspris, varmed, såsom framgår av punkt 4 b) här ovan, förstås kostnaden för att anskaffa tillgångar av ifrågavarande slag vid krigsutbrottet eller, därest lagret vid sista förkrigsinkomstårets utgång räknas såsom förkrigslager, vid sistnämnda tidpunkt.

Med tillgångs i beskattningshänseende enligt denna förordning gällande värde förstås, där den dolda förkrigsreserven fastställes med hänsyn till förhållandena vid krigsutbrottet, summan av det bokförda värdet vid sista

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

förkrigsinkomstårets utgång och den verkliga anskaffningskostnaden för den lagerökning som skett från denna tidpunkt till krigsutbrottet, och, där den dolda förkrigsreserven fastställes med hänsyn till förhållandena vid sista förkrigsinkomstårets utgång, det bokförda värdet vid denna tidpunkt.

Minskning av dold förkrigsreserv under beskattningsåret utgöres följaktligen av skillnaden mellan å ena sidan det belopp, vartill den dolda förkrigsreserven vid beräkning enligt ovan angivna grunder uppgått, och å andra sidan det belopp, varmed lagret vid beskattningsårets utgång vid uppskattning enligt denna förordning var nedskrivet under förkrigspris, med avdrag av skillnaden mellan det belopp, varmed dold förkrigsreserv minskats under tidigare beskattningsår, och det belopp som motsvarar återvinning av sådan reserv under nästföregående beskattningsår.

b) Vid beräkning av dold förkrigsreserv i maskiner, inventarier eller andra dylika tillgångar för stadigvarande bruk skall med verkliga värdet å sådan tillgång vid utgången av augusti 1939 förstås dess försäljningsvärde vid nämnda tidpunkt.

12. Vad angår *bevisning enligt 4 § 4 mom. andra stycket* må såsom exempel på omständigheter, som den skattskyldige kan med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga, anföras,

att inkomstökningen helt eller delvis i följd av vidtagna rationaliseringsåtgärder skulle hava uppkommit även om förhållanden som omförmälas i 1 § ej inträffat,

eller att till följd av sådana före utgången av augusti 1939 ingångna leveransavtal, som icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §, inkomstökningen skulle hava uppkommit även om sådana förhållanden ej inträffat,

eller att inkomstökningen helt eller delvis framstår som ett naturligt led i en utveckling, vilken icke haft samband med eller sin grund i förhållanden som omförmälas i 1 §.

13. När Kungl. Maj:t jämlikt föreskriften i 4 § 5 mom. bestämt *särskild grund* för fastställande huru stor del av uppskattad merinkomst skall antagas hava berott på förhållanden som avses i 1 §, är skattskyldig likväl berättigad att med bärande sannolikhetsskäl ådagalägga, att merinkomsten ej till någon del eller endast till mindre del berott av sådana förhållanden. Förebringas å andra sidan vid taxeringen beträffande viss skattskyldig bärande sannolikhetsskäl för att merinkomsten till större del eller i sin helhet berott på förhållanden som i 1 § avses, skall den taxerade merinkomsten bestämmas med hänsyn därtill.

Uppskattad merinkomst, som hänför sig till livförsäkringsrörelse eller till yrkesmässigt bedriven vetenskaplig, litterär eller konstnärlig verksamhet, verksamhet som läkare, veterinär, tandläkare, konsulterande ingenjör eller arkitekt eller därmed jämförlig yrkesutövning, skall antagas ej hava berott på förhållanden som avses i 1 §, såvitt ej bärande sannolikhetsskäl förebringas för att merinkomsten berott på sådana förhållanden. Kungl. Maj:t äger

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

jämväl för särskilt bestämt annat slag av till rörelse hänförlig verksamhet än nu sagts bestämma att den skall i avseende varom här är fråga likställas med sådan verksamhet.

14. Beträffande *handelsbolag, kommanditbolag, enkelt bolag eller rederi* sker uppskattning av inkomst med motsvarande tillämpning av de i 3 och 4 §§ meddelade bestämmelserna. För företaget såsom sådant bestämmes uppskattad merinkomst eller inkomstminskning samt fastställes i vad mån denna skall antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, varjämte utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs beräknas. Av sålunda fastställt belopp påföres envar av delägarna vad på honom belöper för att vid beräkning av den taxerade merinkomsten medräknas som om fråga vore om en delägarens egen förvärvskälla. Med hänsyn till bestämmelserna i 11 § om skattens beräkning skall envar delägare jämväl påföras på honom belöpande jämförelseinkomst. Motsvarande skall gälla beträffande delägare i s. k. gruvbolag.

Därjämte iakttages, att vid bestämmande av den taxerade merinkomsten beträffande delägare, för vilken den på honom belöpande jämförelseinkomsten ej uppgår till 3,000 kronor, skall, därest delägaren deltagit i företagets skötsel och därav haft sin huvudsakliga försörjning, beräknas ett extra avdrag svarande mot det belopp varmed den på delägaren belöpande jämförelseinkomsten understiger 3,000 kronor. I fall som nu sagts skall vid tillämpning av bestämmelserna i 11 § såsom jämförelseinkomst anses ett belopp av 3,000 kronor.

till 5 §.

1. För beräkning av den *uppskattade merinkomsten* av jordbruk erfordras, att nettointäkten av jordbruksfastighet dels för beskattningsåret dels för vart och ett av förkrigsinkomståren uppdelas på det sätt, att till nettointäkt av skogsbruk hänföras intäkter av skogsbruk enligt 21 § c) kommunalskattelagen med avdrag för därpå belöpande omkostnader, medan till nettointäkt av jordbruk hänföras övriga enligt nämnda paragraf till intäkter av jordbruksfastighet hänförliga intäkter med avdrag för därpå belöpande omkostnader.

I fall, där utredning om en specificerad uppdelning av omkostnader på jordbruk och skogsbruk ej kan förebringas, må i regel kunna förfaras så, att för vart och ett av förkrigsinkomståren och beskattningsåret såsom omkostnader för skogsbruk upptages, förutom vid beräkning av nettointäkten av jordbruksfastighet gjort avdrag för värdeminskning å skog, ett belopp motsvarande viss procent av de i nettointäkten ingående bruttointäkterna av olika slag av skogsprodukter, medan till omkostnader för jordbruk hänföras samtliga de vid nettointäktens beräkning avdragna utgifterna i den mån de överstiga de för skogsbruk på sätt nyss sagts upptagna omkostnaderna. Procentsatser för beräkning av omkostnader för förvärvande av intäkter av olika slag av skogsprodukter fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

centrala krigskonjunkturskattenämnden. Där sådan procentsats ej fastställts, må, om ej utredning om en specificerad uppdelning av omkostnaderna kan förebringas, dessa beräknas efter grund som finnes skälig.

Sedan uppdelning av intäkter och omkostnader på jordbruk och skogsbruk ägt rum, skall för fastställande av den uppskattade merinkomsten av jordbruk, under iakttagande av vad nedan föreskrives, beräknas det belopp, varmed intäkterna av jordbruk med avdrag för därpå belöpande omkostnader under beskattningsåret överstiga motsvarande jämförelseinkomst.

2. Vid bestämmande av den uppskattade merinkomsten skall sådan avvikelse ske från uppskattningen enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt som erfordras för att åstadkomma likformighet i inkomstuppskattningen för de olika åren. Om exempelvis under beskattningsåret minskning skett av kreatursbesättningen genom nedslaktning i större omfattning än som brukat förekomma vid ifrågavarande jordbruk och i större omfattning än som där förekommit under förkrigsinkomståren, bör ett med hänsyn därtill avvägt belopp avräknas. Har inneliggande lager av spannmål eller annat sedan 1940 års ingång mera avsevärt minskats, må avdrag ske med verkliga värdet vid nämnda tidpunkt av det lager som avyttrats eller förbrukats utan att ersättas före 1941 års utgång, i den mån sådant avdrag ej skett vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1941. Därjämte bör beaktas om i mera avsevärd omfattning sådana onormala omkostnader under något av åren förekommit för reparationer, inköp av levande djur m. m., som ej uppvägts av motsvarande ökning av intäkterna under året. Hava sådana omkostnader förekommit, bör skälig jämkning göras i inkomstuppskattningen för det år på vilket de belöpa, dock under iakttagande att, därest omkostnader som nu avses förekommit under beskattningsåret, avdrag i allt fall skall medgivas i den mån desamma överstiga det belopp motsvarande kostnader skulle hava utgjort vid utgången av augusti 1939. Därest under beskattningsåret nyuppsättning av inventarier eller ny-, till- eller ombyggnad å för jordbruket nödiga driftbyggnader eller till jordbruket hänförlig grundförbättring å fastigheten ägt rum, må jämväl avdrag för kostnaden härför medgivas i den mån den överstiger det belopp, vartill kostnaden för motsvarande nyuppsättning eller arbeten skulle hava uppgått vid utgången av augusti 1939, eller, därest nyuppsättning skett av tillgång som kan anses hava väsentligt värde endast så länge förhållanden som avses i 1 § föreligga, det värde tillgången kan antagas komma att äga sedan kriget upphört.

Inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för den eller de fastigheter, som den skattskyldige ägt eller brukat under beskattningsåret.

Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget jordbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen jordbruket inkomstökning men rörelsen inkomstminskning, äger den skattskyldige att för utjämning härutinnan vid inkomstuppskattning enligt denna förordning beträffande nämnda produkter tillämpa lägre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar sum-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

man av inkomstminskningen å rörelsen och det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget.

3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för båda förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under förkrigsinkomståren bedrivit samma jordbruk som under beskattningsåret under förhållanden jämförbara med förhållandena under detta år eller hava förkrigsinkomståren visat underskott eller eljest uppenbart onormala resultat, må i stället för medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren annat belopp, som finnes skäligt, upptagas såsom jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej under förhållanden jämförbara med förhållandena under beskattningsåret bedrivit samma jordbruk under båda förkrigsinkomståren men under ett av dessa år, och kan det anses att avkastningen av jordbruket under detta år ungefärligen motsvarat den genomsnittliga avkastningen av ett liknande jordbruk i trakten för båda förkrigsinkomståren, må vid jämförelseinkomstens bestämmande hänsyn tagas till inkomsterna under detta år, som om dessa vore medeltal för båda åren. I förekommande fall må eljest beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då bedrivit jordbruk å samma fastighet.

För fysisk person, *för vilken jordbruket utgjort hans huvudsakliga försörjningsmöjlighet,* må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.

Den vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1941 *fastställda jämförelseinkomsten* bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

(Utskottets förslag.)

För fysisk person, *som av jordbruket haft sin huvudsakliga försörjning,* må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.

Vid taxering till krigskonjunkturskatt år 1941 *fastställd jämförelseinkomst* bör frångås endast om särskilda skäl därtill föranleda.

4. Ränta å minskning av *eget kapital* i jordbruket beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i jordbruket anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till jordbruket, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit intecknad i fastigheten. Hänsyn till ökning av eget kapital tages endast då den skattskyldige förebringar tillfredsställande utredning rörande ökningen.

5. Såsom taxerad merinkomst av jordbruk skall, där ej utredning som avses i nästa punkt förebringas, upptagas den uppskattade merinkomsten med avräkning av ett belopp svarande mot utjämningsavdrag som i 3 § sista stycket sägs, utgörande femton procent av jämförelseinkomsten.

6. Skattskyldig som vill framställa yrkande att uppskattad merinkomst skall anses helt eller delvis ej hava berott på förhållanden som i 1 § sägs, har att till stöd för yrkandet förete erforderlig utredning.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Därvid gäller såsom huvudregel, att i taxerad merinkomst inräknas endast i bruttointäkten ingående prisstegring vid avyttring eller uttag till egen rörelse av produkter från jordbruket utöver vad som erfordrats för att dels täcka omkostnadernas ökning i förhållande till prisläget före krigsutbrottet dels utgöra kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket. Hänsyn tages därvid ej till ökning av värdet å fri bostad å fastigheten eller av andra naturaförmåner från denna. Ingår i den uppskattade merinkomsten inkomstökning på grund av tillfällig uthyrning eller av körslor eller dylikt i större omfattning än normalt, skall den upptagas i den taxerade merinkomsten i den mån den kan med sannolikhet anses hava berott på förhållanden som avses i 1 §, även om den ej uppkommit på grund av prisstegring. Inkomstökning å arrende eller dylikt upptages i den taxerade merinkomsten endast i den mån den kan med sannolikhet anses hava berott på förhållanden som avses i 1 §.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket skall vid utredning enligt denna punkt beräknas till femton procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag till egen rörelse av jordbruksprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Prisstegring utöver vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning och utgöra kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas normalt å bruttointäkterna för beskattningsåret efter procentsatser som av Kungl. Maj:t fastställas efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden eller, där sådan procentsats ej fastställts, efter procentsats som finnes skälig. Om det av skattskyldig eller beskattningsmyndighet visas att å gjorda försäljningar under beskattningsåret tillämpats priser vilka för den skattskyldige genomsnittligt innefattat en mindre eller större prisstegring än som beräknats med tillämpning av fastställda procentsatser, skall dock hänsyn därtill tagas vid den taxerade merinkomstens fastställande.

till 6 §.

1. Den grundläggande principen i fråga om krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk är att beskattning endast sker av det belopp som motsvarar prisstegring å i skogsbruket tillgodogjorda skogsprodukter i förhållande till det genomsnittliga prisläget under förkrigsinkomståren i den mån denna prisstegring överstiger omkostnadernas ökning sedan sagda tid. Beskattningen reduceras ytterligare dels genom kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket, dels genom särskilt avdrag med syfte bland annat att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar, ett avdrag som blir högre i den mån avverkningen överstiger viss storlek. Eftersom inkomsterna av skogsbruk för såväl förkrigsinkomståren som beskattningsåret äro beroende av virkesuttagens storlek och således ej utgöra lämplig grund för att jämföra den skattskyldiges verkliga ekonomiska förmåner

(Kungl. Maj:ts förslag.)

under de olika åren, skall någon uppskattad merinkomst av skogsbruk ej fastställas. Beskattningen begränsas däremot på det sätt att den taxerade merinkomsten ej må beräknas till högre belopp än som av den skattskyldige kan visas hava utgjort nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret. Den närmare innebörden av dessa regler framgår av följande punkter.

2. För beräkning av den *taxerade merinkomsten* skall i första hand fastställas det belopp som motsvarar prisstegringen i förhållande till det genomsnittliga prisläget under förkrigsinkomståren å de under beskattningsåret avyttrade eller för förädling eller förbrukning i egen rörelse uttagna skogsprodukterna, i den mån prisstegringen överstiger vad som erfordrats för att täcka omkostnadernas ökning. Prisstegringen torde vanligen kunna beräknas procentuellt å bruttointäkterna beträffande olika produkter.

Kompensation för förhållanden som avses i 3 § sista stycket beräknas till femton procent av den vinst, som skulle hava uppkommit, därest avyttring eller uttag för förädling eller förbrukning i egen rörelse av skogsprodukter av samma slag som under beskattningsåret ägt rum under förkrigsinkomståren.

Från det vid tillämpning av andra stycket framkomna återstående beloppet medgives särskilt avdrag med syfte bland annat att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar. Dylikt avdrag utgör fem procent å bruttointäkten av avverkningen i dess helhet å samtliga den skattskyldige tillhöriga fastigheter samt, om avverkningen överstigit nedan angiven virkeskvantitet, därutöver hälften av det *nyss angivna* återstående beloppet till den del det belöper å den överskjutande avverkningen. Kungl. Maj:t äger att, om särskild anledning därtill uppstår, för särskilda virkesslag förordna om större nedsättning än som nu sagts. Om bruttointäkten av avverkningen är väsentligt högre än som normalt kan påräknas för en dylik avverkning, beräknas dock avdraget endast å så stort belopp som kan anses motsvara normal bruttointäkt. Den virkeskvantitet till vilken enligt vad nyss sagts hänsyn skall tagas vid bestämmande av avdragets storlek skall utgöra ett-

(Utskottets förslag.)

Från det vid tillämpning av andra stycket framkomna återstående beloppet medgives särskilt avdrag med syfte bland annat att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar. Dylikt avdrag utgör fem procent å bruttointäkten av avverkningen i dess helhet å samtliga den skattskyldige tillhöriga fastigheter samt, om avverkningen överstigit nedan angiven virkeskvantitet, därutöver hälften av det *resterande* återstående beloppet till den del det belöper å den överskjutande avverkningen. Kungl. Maj:t äger att, om särskild anledning därtill uppstår, för särskilda virkesslag förordna om större nedsättning än som nu sagts. Om bruttointäkten av avverkningen är väsentligt högre än som normalt kan påräknas för en dylik avverkning, beräknas dock avdraget endast å så stort belopp som kan anses motsvara normal bruttointäkt. Den virkeskvantitet till vilken enligt vad nyss sagts hänsyn skall tagas vid bestämmande av avdragets storlek skall utgöra ett-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

hundratrettio procent av det antal kubikmeter virke, som erhålles genom att med varandra multiplicera de vid senaste fastighetstaxering tillämpade talen för areal, bonitet och relativ skogstillgång. Det *vid tillämpning av andra stycket framkomna* återstående beloppet fördelas på den avverkning, som uppgår till respektive överstiger den angivna virkeskvantiteten, i förhållande till antalet kubikmeter virke inom vardera avverkningsdelen.

Grunder för beräkning av prisstegring som i första stycket sägs, *för kompensation som i andra stycket sägs och för avdrag som i tredje stycket sägs* fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden.

(Utskottets förslag.)

hundratrettio procent av det antal kubikmeter virke, som erhålles genom att med varandra multiplicera de vid senaste fastighetstaxering tillämpade talen för areal, bonitet och relativ skogstillgång. Det *ovan angivna resterande* återstående beloppet fördelas på den avverkning, som uppgår till respektive överstiger den angivna virkeskvantiteten, i förhållande till antalet kubikmeter virke inom vardera avverkningsdelen.

Grunder för beräkning av prisstegring som i första stycket sägs *och för kompensation som i andra stycket sägs* fastställas av Kungl. Maj:t efter förslag av den centrala krigskonjunkturskattenämnden.

Om den skattskyldige eller beskattningsmyndighet kan visa att å de försäljningar eller uttag till egen rörelse, som av den skattskyldige gjorts under beskattningsåret, tillämpats priser vilka sammanlagt innefattat en mindre eller större prisstegring än som beräknats med tillämpning av nyss angiven beräkningsgrund, skall hänsyn därtill tagas vid den taxerade merinkomstens fastställande. Jämväl i detta fall skall kompensation som i andra stycket sägs och avdrag som i tredje stycket sägs medgivas.

Avdrag som i tredje stycket sägs skall anses utgöra kompensation jämväl för det förhållandet att nämnda prisstegring blivit mindre än som kan anses normalt för ifrågavarande sortiment av sådan anledning som att den skattskyldige till bränsle avverkat virke vilket normalt kunnat avyttras till massaved eller dylikt. Dock äger skattskyldig rätt att, i stället för att komma i åtnjutande av avdrag som nu sagts, om därigenom större förmån erhålles, åberopa bevisning att prisstegringen på det avverkade virket av dylik anledning varit mindre än den som normalt skulle kunnat påräknas.

3. Visar den skattskyldige, att hans nettointäkt av skogsbruk under beskattningsåret varit mindre än det belopp som erhålles vid tillämpning av punkt 2, må den taxerade merinkomsten icke bestämmas till högre belopp än nettointäkten utgjort.

Vid beräkning av nettointäkten av skogsbruk skall från bruttointäkterna av skogsbruk under beskattningsåret avdrag göras för därpå belöpande omkostnader. För beräkningen erfordras alltså i regel att nettointäkten av jordbruksfastighet såvitt angår beskattningsåret uppdelas mellan skogsbruk och

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

jordbruk på det sätt som angives i punkt 1 av anvisningarna till 5 §. Såsom omkostnad må upptagas jämväl beräknad skälig kostnad för utav avverkning föranledda efterföljande röjnings- och liknande arbeten så ock kostnad för utav avverkningen direkt förorsakad återplantering, ändå att kostnaderna ej hänföra sig till beskattningsåret. Har under beskattningsåret nedlagts dylik kostnad, för vilken avdrag medgivits vid taxering till krigskonjunkturskatt redan för det nästföregående beskattningsåret, får sådant belopp ej ånyo avdragas. Därest under beskattningsåret nyuppsättning av inventarier eller ny-, till- eller ombyggnad å för skogsbruket nödiga driftbyggnader eller till skogsbruket hänförlig grundförbättring å fastigheten ägt rum, må jämväl avdrag för kostnaden härför medgivas i den mån den överstiger det belopp, vartill kostnaden för motsvarande nyuppsättning eller arbeten skulle hava uppgått vid utgången av augusti 1939, eller, därest nyuppsättning skett av tillgång som kan anses hava väsentligt värde endast så länge förhållanden som avses i 1 § föreligga, det värde tillgången kan antagas komma att äga sedan kriget upphört. Såsom omkostnad må i fall, då skog avverkats eller ock avyttrats utan samband med avyttring av marken, belopp motsvarande avdrag enligt 22 § 1 mom. andra stycket kommunalskattelagen upptagas endast om fastigheten förvärvats efter utgången av augusti 1939. I fall, då växande skog avyttrats i samband med avyttring av marken, skall i stället för avdrag som avses i tredje stycket av nämnda mom. avdrag göras med ett belopp svarande mot den växande skogens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939, dock att, om skogens för ägaren gällande ingångsvärde var större, avdrag må ske med detta värde. Vid uppskattning av värdet å den växande skogen vid utgången av augusti 1939 iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å den växande skogen må följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden beträffande skogsegendomar å orten.

4. Har vid motsvarande tillämpning av de för beräkning av uppskattad merinkomst av jordbruk gällande reglerna inkomstminskning å jordbruket uppkommit, förutsättes att den skattskyldige bort utan att krigskonjunkturbeskattning ifrågakomme kunna uttaga skogsprodukter i så stor utsträckning att kompensation för inkomstminskningen så ock för förhållanden som avses i 3 § sista stycket erhölles.

I dylikt fall skall följaktligen såsom taxerad merinkomst av skogsbruk ej upptagas större del av den enligt punkt 2 beräknade merinkomsten än den som återstår efter avdrag av så stor procentuell andel av densamma som summan av inkomstminskningen å jordbruket och det å jordbruket belöpande utjämningsavdragets belopp utgjort av den beräknade nettointäkten av skogsbruk under beskattningsåret.

5. Har skattskyldig i rörelse under beskattningsåret tillgodogjort sig produkter från eget skogsbruk och utvisar på grund av den i räkenskaperna tillämpade prissättningen rörelsen inkomstminskning, medan taxerad mer-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

inkomst framkommer för skogsbruket, äger den skattskyldige att för utjämning härutinnan beträffande nämnda produkter tillämpa lägre prissättning med sammanlagt högst det belopp som motsvarar summan av inkomstminskningen å rörelsen och det å rörelsen belöpande utjämningsavdraget.

Vad sålunda stadgats skall gälla även i fall då skattskyldig i rörelse tillgodogjort sig produkter från skogsbruk, bedrivet av moder- eller dotterföretag, och skall i dylikt fall inkomstuppskattningen för båda företagen jämkas med hänsyn till den tillämpade prissättningen.

till 7 §.

1. Beträffande inkomst av annan fastighet kan det i regel antagas, att *taxerad merinkomst* bör upptagas allenast i fall där bruttointäkterna under beskattningsåret i jämförelse med förkrigsinkomståren ökats på grund av uthyrningsmöjligheter, som under normala förhållanden ej plägat vara för handen men under beskattningsåret kunnat utnyttjas, och som kunna med sannolikhet antagas hava haft sitt upphov i det av krigstillståndet framkallade läget. Taxering företages därför i regel allenast därest nu angivna förutsättningar synas vara för handen. Tillika iakttages att medgivande av utjämningsavdrag med femton procent å jämförelseinkomsten påverkar den taxerade merinkomstens storlek.

2. Vid bestämmande av *uppskattad merinkomst* skall inkomst för förkrigsinkomståren beräknas allenast för fastigheter som den skattskyldige innehaft även under beskattningsåret.

Den vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt verkställda beräkningen av inkomst av annan fastighet skall vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning frångås i den mån följande särskilda föreskrifter därtill föranleda.

Har fastighet eller del därav, som plägat vara uthyrd, under något av förkrigsinkomståren ej varit uthyrd men har den varit uthyrd under beskattningsåret, skall vid uppskattning av inkomsterna för förkrigsinkomståren tilläggas skäligt hyresbelopp. Avdrag för kostnad för reparation och underhåll av byggnader beräknas ej för förkrigsinkomståren samt ej heller för beskattningsåret i vidare mån än kostnaden förorsakats av eller eljest ägt direkt samband med de förhållanden som föranlett inkomstökningen eller med anordning som nödvändiggjorts av krigstillståndet. Värdeminskningsavdrag beräknas ej för förkrigsinkomståren. För beskattningsåret medgives sådant avdrag endast i den mån värdeminskningen under detta år på grund av verkställd ny-, till- eller ombyggnad eller annan omständighet kan antagas hava varit större än under förkrigsinkomståren. Det må emellertid framhållas, att uthyrning varom här är fråga ofta föranleder skadegörelse eller slitning, som ej skulle hava uppkommit, om ej uthyrningen ägt rum. Sådant förhållande må, där ej hänsyn till detsamma tagits genom avdrag för reparation eller dylikt under beskattningsåret, beaktas vid beräkning av av-

(Kungl. Maj:ts förslag.)	*(Utskottets förslag.)*
drag för värdeminskning. Har å andra sidan under beskattningsåret kostnad nedlagts för reparation eller underhåll, som under föregående beskattningsår blivit eftersatt och på den grund beaktats vid beräkning av värdeminskningsavdrag för det året, må avdrag för kostnaden ej ånyo medgivas.	
3. Såsom *jämförelseinkomst* skall i regel upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren. Har den skattskyldige ej under båda förkrigsinkomståren innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret, må såsom jämförelseinkomst i stället för medeltalet av inkomsterna för dessa år antagas annat belopp, som finnes skäligt. Har den skattskyldige ej innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under hela det förra men under hela det senare förkrigsinkomståret, skall i regel inkomsten för det senare året vara jämförelseinkomst. Har den skattskyldige ej innehaft samma fastighet eller fastigheter som under beskattningsåret under något av förkrigsinkomståren i dess helhet, må beaktas resultat, som under förkrigsinkomståren eller något av dessa utvunnits av annan, vilken då innehaft fastigheten. Vid denna jämförelse bör dock iakttagas den skillnad som må föreligga bland annat med hänsyn till det av de olika ägarna i fastigheten nedlagda egna kapitalet.	
För fysisk person, *för vilken inkomst av annan fastighet utgjort hans huvudsakliga försörjningsmöjlighet,* må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.	För fysisk person, *som av annan fastighet haft sin huvudsakliga försörjning,* må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.
4. Ränta å minskning av *eget kapital* i fastigheten beräknas efter en räntefot av fem procent, ränta å ökning av sådant kapital efter en räntefot av sex procent. Ökning av eget kapital i fastigheten anses i regel hava ägt rum vid avbetalning av skuld, som hänfört sig till fastigheten, samt vid nedläggande av eget kapital i samband med ny-, till- eller ombyggnad eller därmed jämförlig förbättring eller vid en mera omfattande nyuppsättning av inventarier för stadigvarande bruk å fastigheten eller dylikt, men ej om avbetalning skett av annan skuld än nu sagts även om denna varit intecknad i fastigheten.	

till 8 §.

1. Såsom likartad med inkomst i form av tantiem m. m. anses exempelvis sådan inkomst av tjänst som utgår i form av lön eller annan förmån från rörelse, om och i den mån lönens eller förmånens belopp uppenbarligen påverkats av rörelsens resultat. I den mån ökning av sådan lön eller förmån får anses motiverad av ett större eller värdefullare arbete betraktas den följaktligen ej såsom likställd med inkomst av tantiem m. m.

2. I fråga om inkomst av tillfällig verksamhet såsom uppfinnare skall vad i punkt 7 av anvisningarna till 4 § stadgats beträffande yrkesmässig uppfinnarverksamhet äga motsvarande tillämpning.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

3. Såsom jämförelseinkomst upptages i regel medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet som avses i 8 § sista stycket. Är det uppenbart att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av sådant slag vid tiden närmast före krigsutbrottet, skall dock jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Därest *inkomst som här avses utgjort den skattskyldiges huvudsakliga försörjningsmöjlighet,* må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.

(Utskottets förslag.)

3. Såsom jämförelseinkomst upptages i regel medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet som avses i 8 § sista stycket. Är det uppenbart att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av sådant slag vid tiden närmast före krigsutbrottet, skall dock jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Därest *skattskyldig av inkomst som här avses haft sin huvudsakliga försörjning,* må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 3,000 kronor.

till 9 §.

1. Uppskattning av realisationsvinst vid avyttring av fast eller lös egendom sker enligt de regler som gälla för beräkning av sådan vinst enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, dock att i stället för priset vid förvärvet må avdragas egendomens uppskattade värde vid utgången av augusti 1939, om detta värde var högre. Vid uppskattning av dylikt värde å fast egendom iakttages, att bevisning rörande dess storlek i regel ej kan åläggas den skattskyldige. Värdeökningen å egendomen efter nämnda tidpunkt bör följaktligen ej beräknas till högre belopp än som finnes med sannolikhet svara mot utvecklingen av den allmänna fastighetsmarknaden å orten. Från realisationsvinsten får avdragas realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom, därvid beaktas, att, om värdet vid utgången av augusti 1939 lagts till grund för beräkningen av realisationsvinsten, värdet vid samma tidpunkt också skall läggas till grund för beräkning av realisationsförlusten, försåvitt värdet å den egendom förlusten avser då var lägre än kostnaden för förvärvet.

Inkomst av realisationsvinst beräknas ej för förkrigsinkomståren. Om skattskyldig mera regelbundet gör försäljningar, exempelvis av aktier, utan att dock yrkesmässig sådan verksamhet anses föreligga, kan beskattning av hela den realisationsvinst, som belöper på tiden efter krigsutbrottet, stundom te sig oskälig. Jämkning av den taxerade merinkomsten bör i sådant fall ske genom avdrag med skäligt belopp, därvid emellertid märkes, att till utgångspunkt för avdraget bör tagas realisationsvinsten i sin helhet och ej blott den del av denna vinst som hänför sig till värdeökning efter krigsutbrottet, samt att även storleken av försäljningsvinster under de olika åren, som ej äro skattepliktiga, bör beaktas.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

2. Till realisationsvinst enligt 9 § skall icke hänföras sådan intäkt, som enligt 2 § 1 mom. andra stycket skall inräknas i inkomst av rörelse.

3. Har uppkommen realisationsvinst vid avyttring av tillgång för stadigvarande bruk under beskattningsåret använts för inköp av tillgång liknande den avyttrade under sådana förhållanden att avyttringen och inköpet helt eller delvis skäligen böra betraktas som ett utbyte av en befintlig tillgång mot en annan, skall i motsvarande mån realisationsvinsten ej medräknas vid taxeringen till krigskonjunkturskatt.

till 10 §.

Av 4 § 3 mom. framgår att, om en förvärvskälla inom rörelse utvisar inkomstökning och en annan inkomstminskning, inkomstminskningen får i viss ordning avräknas från inkomstökningen. Av punkt 4 g) av anvisningarna till 4 § och tredje stycket av punkt 2 av anvisningarna till 5 § framgår att i förhållande mellan jordbruk och rörelse utjämning i vissa fall kan enligt särskilda regler äga rum i händelse den ena förvärvskällan utvisar inkomstökning och den andra inkomstminskning. Utjämning enligt särskilda regler kan enligt punkterna 4 och 5 av anvisningarna till 6 § jämväl i vissa fall ifrågakomma i förhållande mellan å ena sidan skogsbruk, å andra sidan jordbruk eller rörelse, därest jordbruket eller rörelsen utvisar inkomstminskning. Beräkning av inkomstminskning beträffande skogsbruk förutsättes däremot ej enligt denna förordning kunna ifrågakomma. Avdrag för realisationsförlust vid avyttring av fast eller lös egendom medgives enligt 9 § från realisationsvinst å sådan egendom men antages enligt denna förordning ej kunna ske i andra fall. I de fall, som ej sålunda särskilt reglerats, kan avdrag för inkomstminskning å krigskonjunkturskatt underkastad förvärvskälla, i den mån inkomstminskningen kan antagas hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §, enligt 10 § medgivas från taxerad merinkomst å annan förvärvskälla. Med hänsyn till de olika reglerna för fastställande av taxerad merinkomst å olika förvärvskällor och det förhållandet att skattskyldig dessutom kan hava andra, krigskonjunkturskatt icke underkastade förvärvskällor vilka kunna utvisa såväl inkomstökning som inkomstminskning, hava ej bestämda regler kunnat fastställas för sådant avdrag. Såsom vägledande synpunkter må dock anföras följande. Därest mellan de krigskonjunkturskatt underkastade förvärvskällorna finnes sådant samband att avräkning dem emellan framstår såsom särskilt naturlig, bör sådan avräkning ske oavsett förhållandena med förvärvskällorna i övrigt. Eljest bör, om skattskyldig under beskattningsåret även haft andra, krigskonjunkturskatt icke underkastade förvärvskällor, som sammanlagt kunna anses utvisa inkomstökning, avdrag i första hand göras från sådan inkomstökning. Vid bedömande i vad mån inkomstökning som nu sagts skall anses föreligga bör jämförelse göras mellan den vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt för beskattningsåret beräknade inkomsten av förvärvskällorna och medeltalet av motsvarande inkomster under förkrigsinkomståren.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Beträffande avdrag för inkomstminskning under det beskattningsår, 1941 års taxering till krigskonjunkturskatt avsåg, iakttages, att sådant avdrag skall medgivas från den merinkomst, som återstår sedan övriga i 10 § omförmälda avdrag med undantag för det däri omförmälda avdraget å 3,000 kronor i förekommande fall gjorts. Vid bedömande av inkomstminskningens storlek och övriga med avdragsrätten sammanhängande frågor skola de vid nämnda taxering gällande föreskrifterna äga tillämpning. Därvid märkes, att fråga kan vara antingen om sådan inkomstminskning, som vid 1941 års taxering skulle avdragas innan taxerad merinkomst av visst slag fastställdes, eller om sådan inkomstminskning som fick avdragas enligt 10 § i förordningen om krigskonjunkturskatt för år 1941. Avdrag medgives endast i den mån inkomstminskningen kan anses hava berott på förhållanden som omförmälas i 1 §. Vid bestämmande huruvida avdrag skall anses hava kunnat utnyttjas vid 1941 års taxering skall bortses från det i 10 § omförmälda avdraget å 3,000 kronor.

till 14—19 samt 21 §§.

1. Har värdet av lager av tillgångar avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, enligt uppskattning jämlikt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 §, sedan sista förkrigsinkomstårets utgång nedgått och har den skattskyldige i sin balansräkning för beskattningsåret till en särskild varuförnyelsefond, avsedd för nedskrivning av lager som han haft för avsikt att anskaffa i det avyttrade eller eljest avgångna lagrets ställe, gjort avsättning för vilken avdrag ej skett vid beräkning av nettointäkten, skall efter därom framställt yrkande prövningsnämnd jämlikt 14 § besluta provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt under förutsättningar, som framgå av det följande. Har den skattskyldige redan för föregående beskattningsår fått provisorisk skattepåföring för dylik fondavsättning, kan ny avsättning givetvis avse endast den nedskrivning, som ej täckes av den mot den tidigare medgivna provisoriska skattepåföringen svarande fondavsättningen. Var lagret vid krigsutbrottet större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, må fondavsättningen avse lagerminskningen sedan krigsutbrottet, såsom om lagret vid denna tidpunkt varit lager vid sista förkrigsinkomstårets utgång.

Har fond av den skattskyldige betecknats såsom avsedd för användning ej allenast till nedskrivning av lagertillgångar utan till inköp av sådana för lagrets ersättande, skall fonden likväl anses uppfylla de i 14 § angivna villkoren. Avsättning till investeringsfond för ersättande av förkrigslager skall godkännas såsom förutsättning för provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt enligt nämnda paragraf, ehuru avdrag för densamma medgivits vid nettointäktens beräkning.

Det antages i det följande, att lagret vid utgången av augusti 1939 ej visats hava varit större än vid sista förkrigsinkomstårets utgång, samt att avsättning till varuförnyelsefond ej skett för föregående beskattningsår.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Vid bestämmande av den provisoriska skattepåföringen verkställes en summarisk uppskattning av vad det skulle hava kostat att vid beskattningsårets utgång anskaffa mot lagerminskningen svarande tillgång, s. k. ersättningslager. Skillnaden mellan denna kostnad och värdet av ersättningslagret, uppskattat till det belopp till vilket ersättningslagret enligt punkt 4 b) lägst må nedskrivas, utgör det belopp varå den provisoriska skattepåföringen enligt 14 § beräknas. Denna skattepåföring kommer alltså att avse det belopp, varmed ersättningslagret, om det anskaffats vid beskattningsårets utgång, skulle fått nedskrivas enligt denna förordning.

Har vid fastställande av beskattningsbar merinkomst för beskattningsåret eller *det föregående beskattningsåret* avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrigsreserv i *de avyttrade eller eljest avgångna lagertillgångarna, skall dock detta belopp* avdragas från ovannämnda skillnadsbelopp. Det belopp, å vilket sålunda provisorisk skattepåföring må ske, begränsas givetvis även av fondavsättningens storlek. Att ytterligare begränsning kan ifrågakomma, då fondavsättning tillika skett enligt 15 §, framgår av punkt 2 här nedan. Den provisoriskt påförda skatten skall utgöra det belopp, varmed krigskonjunkturskatten skulle hava minskats, om det belopp, varå den provisoriska skattepåföringen sålunda beräknas, avdragits från den beskattningsbara merinkomsten.

(Utskottets förslag.)

Vid bestämmande av den provisoriska skattepåföringen verkställes en summarisk uppskattning av vad det skulle hava kostat att vid beskattningsårets utgång anskaffa mot lagerminskningen svarande tillgång, s. k. ersättningslager. Skillnaden mellan denna kostnad och värdet av ersättningslagret, uppskattat till det belopp till vilket ersättningslagret enligt punkt 4 b) *av anvisningarna till 4 §* lägst må nedskrivas, utgör det belopp varå den provisoriska skattepåföringen enligt 14 § beräknas. Denna skattepåföring kommer alltså att avse det belopp, varmed ersättningslagret, om det anskaffats vid beskattningsårets utgång, skulle fått nedskrivas enligt denna förordning.

Har vid fastställande av beskattningsbar merinkomst för beskattningsåret eller *tidigare beskattningsår* avdrag åtnjutits för minskning av dold förkrigsreserv i *avyttrade eller eljest avgångna lagertillgångar, skall dock motsvarande belopp — i förekommande fall minskat med belopp som vid taxering till krigskonjunkturskatt tillagts för återvinning av sådan reserv* — avdragas från ovannämnda skillnadsbelopp. Det belopp, å vilket sålunda provisorisk skattepåföring må ske, begränsas givetvis även av fondavsättningens storlek. Att ytterligare begränsning kan ifrågakomma, då fondavsättning tillika skett enligt 15 §, framgår av punkt 2 här nedan. Den provisoriskt påförda skatten skall utgöra det belopp, varmed krigskonjunkturskatten skulle hava minskats, om det belopp, varå den provisoriska skattepåföringen sålunda beräknas, avdragits från den beskattningsbara merinkomsten.

(Kungl. Maj:ts förslag.)

Om ett senare år ersättningslager anskaffas och med anlitande av varuförnyelsefonden i bokslutet för året nedskrives enligt grunder, som jämlikt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 § skulle kunnat godkännas vid inkomstuppskattning för det året, skall enligt 21 § den på nedskrivningen belöpande skatten på framställning av den skattskyldige efter beslut av prövningsnämnd restitueras. Disponeras fonden för annat ändamål än anskaffning eller nedskrivning av ersättningslager, upphör i motsvarande mån rätten till restitution. Befinnes det att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, förutsättningar för restitution av det provisoriskt påförda skattebeloppet eller del därav ännu ej föreligga, skall rätten till sådan restitution hava förfallit.

2. Rätten att enligt 15 § erhålla provisorisk skattepåföring genom avsättning av redovisad årsvinst eller besparade vinstmedel till prisfluktuationsfond för att trygga sig mot förlust genom prisfall å inköpta men ej levererade varor avser endast det fall att varorna definitivt inköpts att senare levereras för visst till beloppet bestämt pris. Skulle, därest de varor avtalet avser hade levererats vid beskattningsårets utgång, varulagret hava bragts upp till större storlek än vid beskattningsårets ingång, bör iakttagas, att jämlikt punkt 4 b) av anvisningarna till 4 § rätten till nedskrivning är mera begränsad beträffande det överskjutande lagret än beträffande ersättningslagret.

Sker provisorisk skattepåföring för avsättning till prisfluktuationsfond, medgives provisorisk skattepåföring för avsättning till varuförnyelsefond enligt 14 § ej i större utsträckning än sådan skattepåföring skulle hava medgivits, därest de under beskattningsåret inköpta varor, som avsättningen till prisfluktuationsfond avser, varit levererade vid beskattningsårets utgång.

3. Avsättning av kostnadsutjämningsfond som avses i 16 § kan ske av redovisad årsvinst eller besparade vinstmedel. Därest sådan fond ett följande år tages i anspråk för omkostnader, kommer för det året avdrag vid taxering till krigskonjunkturskatt för de ur fonden disponerade medlen ej att medgivas. I förekommande fall skall likväl så anses, som om avdrag skett vid taxering enligt denna förordning för det år då omkostnaderna ägt rum.

Restitution av provisoriskt påförd skatt medgives därest fondmedlen disponerats för sådana omkostnader som skulle hava varit avdragsgilla, om i stället andra medel använts för omkostnaderna. Dock må i fall, där kostnadsutjämningsfond ej tagits i anspråk för täckande av omkostnader som nu avses, restitution likväl medgivas, därest ett belopp, svarande mot de omkostnader för vilka fonden enligt sitt ändamål kunnat disponeras, tillägges vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning för det be-

(Utskottets förslag.)

Restitution av provisoriskt påförd skatt medgives *i första hand* därest fondmedlen disponerats för sådana omkostnader som skulle hava varit avdragsgilla, om i stället andra medel använts för omkostnaderna. Dock må i fall, där kostnadsutjämningsfond ej tagits i anspråk för täckande av omkostnader som nu avses, restitution likväl medgivas, därest ett belopp, svarande mot de omkostnader för vilka fonden enligt sitt ändamål kunnat disponeras, tillägges vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning

(Kungl. Maj:ts förslag.)	*(Utskottets förslag.)*
skattningsår då omkostnaderna ägt rum. Vad sålunda stadgats skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande restitution i fall, där kostnadsutjämningsfond ej avsatts men provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt det oaktat skett på grund av bestämmelserna i 20 § andra stycket.	för det beskattningsår då omkostnaderna ägt rum. Vad sålunda stadgats skall i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande restitution i fall, där kostnadsutjämningsfond ej avsatts men provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt det oaktat skett på grund av bestämmelserna i 20 § andra stycket. *Att i visst fall restitution kan ske även där kostnadsutjämningsfond ej använts för omkostnader som nu sagts framgår av 21 § sista stycket.*

4. Enligt vad som framgår av punkt 4 d) av anvisningarna till 4 § kan skattskyldig vid uppskattning av inkomst av rörelse jämlikt denna förordning enligt vissa grunder erhålla avdrag för s. k. överpris eller merkostnad å tillgång för stadigvarande bruk. Har ej hela det i räkenskaperna gjorda avdraget kunnat sålunda godkännas vid inkomstuppskattningen, kan den återstående delen av avdraget likväl tillgodoräknas den skattskyldige för ifrågavarande år genom provisorisk skattepåföring enligt 17 § efter yrkande av den skattskyldige. Den provisoriska skattepåföringen skall i dylikt fall avse det belopp, varmed krigskonjunkturskatten skulle hava minskats, om det i räkenskaperna gjorda avdraget i sin helhet medgivits vid inkomstens uppskattning.

När tillgången visas hava nedgått i värde under det, till vilket det i beskattningsavseende enligt denna förordning nedskrivits, må enligt 21 § restitution ske av så stor del av den provisoriskt påförda skatten som svarar mot den påvisade ytterligare värdeminskningen. Befinnes det att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, tillgången alltjämt har ett högre värde än det, till vilket den i räkenskaperna för beskattningsåret nedskrivits, skall rätten till ytterligare restitution hava förfallit.

5. Har fartyg sålts för högre pris än det i beskattningsavseende gällande värdet utan att under beskattningsåret ersättas med annat fartyg, kommer vinsten att vid taxeringen inräknas i inkomsten av rörelse, medan, om annat fartyg under samma år anskaffats, vinsten oftast kunnat till stor del uppvägas av avdrag för värdeminskning. Avser säljaren att för köpeskillingen eller del av denna anskaffa nytt eller nya fartyg, kan han emellertid genom att på särskilt konto hos riksbanken insätta det belopp, han sålunda ämnar disponera, enligt 18 § erhålla rätt till provisorisk påföring av så stor krigskonjunkturskatt som belöper på den i den beskattningsbara merinkomsten ingående del av det insatta beloppet, som överstiger fartygets i beskattningsavseende enligt denna förordning gällande värde vid avyttringen, d. v. s. med det belopp, varmed skatten skulle hava minskats, om det överstigande beloppet avdragits vid uppskattning av inkomst enligt denna förordning.

Rätt till skatterestitution erhålles sedermera enligt 21 § i den mån det insatta beloppet användes för anskaffning av annat fartyg och i räkenskaper-

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

na avskrivning å detta sker av beskaffenhet att kunna föranleda avdrag vid ifrågavarande beskattning. Om sålunda för ett senare beskattningsår, då annat fartyg anskaffats för de insatta medlen, avdrag för överpris sker i räkenskaperna och det befinnes att förutsättningarna för motsvarande avdrag vid taxering till krigskonjunkturskatt då föreligga, skall prövningsnämnden, i stället för att medgiva avdrag för detta beskattningsår, efter framställning från den skattskyldige besluta att restitution skall ske av den provisoriskt påförda krigskonjunkturskatt, som belöper på avdragets belopp. Därest fartyget sedermera nedgått till lägre värde än det, som återstår oavskrivet i beskattningsavseende enligt denna förordning, kan, i den mån motsvarande avskrivning skett i räkenskaperna, ytterligare restitution ifrågakomma, därvid reglerna i punkt 4 ovan erhålla motsvarande tillämpning.

Var fartyget vid avyttringen belastat med intecknad gäld och har i följd härav köpeskillingen ej i sin helhet insatts i riksbanken, må provisorisk påföring medgivas av så stor krigskonjunkturskatt som belöper på den i den beskattningsbara merinkomsten ingående del av det insatta beloppet, som överstiger fartygets i beskattningsavseende enligt denna förordning gällande värde minskat med ett mot gälden svarande belopp. Den provisoriska påföringen kommer följaktligen att beräknas på samma sätt som om fartyget icke varit intecknat och således hela köpeskillingen kunnat insättas i riksbanken. Vid restitution i dylikt fall skall iakttagas, att, om jämväl andra medel än i riksbanken insatta använts för inköp av nytt fartyg, dessa visserligen må inom ramen för nämnda gäldbelopp medräknas som köpeskilling för detta fartyg, som om medlen uttagits från riksbanken, men att restitution dock ej må beräknas för skatt å högre belopp än det i riksbanken insatta.

Har vid beräkning av beskattningsbar merinkomst enligt denna förordning avräknats belopp, som anses hava innefattat framtagande av dold förkrigsreserv i fartyg, får givetvis sådant belopp ej ingå i det å vilket provisorisk skattepåföring beräknas och bör följaktligen så anses, som om fartygets i beskattningsavseende gällande värde varit i motsvarande mån högre.

Vad nu sagts om belopp, som influtit vid avyttring av fartyg, skall också tillämpas å ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller annan tillgång för stadigvarande bruk i rörelsen.

Att i fall som avses i denna punkt särskilt förfarande kan ifrågakomma beträffande erläggande av provisoriskt påförd skatt framgår av 22 §.

6. Beträffande det i 19 § avsedda fallet kommer vad i punkt 5 här ovan anförts att i tillämpliga delar äga motsvarande tillämpning.

7. *Exempel* på tillämpning av 18, 19 och 21 §§.

a) Ett rederi har den 1 november 1941 för 900,000 kronor sålt ett ointecknat fartyg, då bokfört till 500,000 kronor men i beskattningsavseende nedskrivet till 400,000 kronor (som tillika var fartygets saluvärde vid utgången av augusti 1939). Köpeskillingen, 900,000 kronor, insättes i sin helhet å vederbörligt konto i riksbanken.

I inkomsten för beskattningsåret ingår vinsten 900,000 — 400,000 =

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

500,000 kronor. Förhållandena i övrigt antagas vara sådana, att rederiets beskattningsbara merinkomst överstiger 500,000 kronor. Rederiet kan då efter yrkande erhålla provisorisk påföring av så stor skatt, som belöper å skillnaden mellan 900,000 och 400,000 kronor, d. v. s. å 500,000 kronor.

Ett senare beskattningsår inköper rederiet ett nytt fartyg för 900,000 kronor och uttager då mot ställande av säkerhet för skatten hela det i riksbanken insatta beloppet. Det antages, att å detta fartyg avskrivning sker med 500,000 kronor samt att överprisavdrag skulle kunnat medgivas med 200,000 kronor. Det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten för år 1941 varit 200,000 kronor mindre, restitueras.

Det antages vidare, att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med ytterligare 150,000 kronor, för vilka värdeminskningsavdrag vid taxering till krigskonjunkturskatt ännu ej medgivits. Restitution medgives då med det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten för beskattningsåret 1941 varit ytterligare 150,000 kronor mindre.

Sammanlagt har alltså skatterestitution i två repriser beviljats för skatt belöpande på 350,000 kronor. Återstående skatt blir definitiv.

b) Förhållandena äro desamma som i exempel a) med den skillnad att rederiets beskattningsbara merinkomst antages uppgå till allenast 300,000 kronor. Rederiet insätter dock i riksbanken hela köpeskillingen 900,000 kronor.

Provisorisk skattepåföring kan då ske allenast å ett belopp av 300,000 kronor.

Restitution kan emellertid vid första restitutionstillfället ske på samma sätt som i exempel a), d. v. s. med skatt å ett belopp av 200,000 kronor.

Vid andra restitutionstillfället får däremot restitution ske allenast å ett belopp av 100,000 kronor, enär provisorisk skatt påförts allenast för 300,000 kronor. I detta fall blir emellertid sålunda hela skatten för beskattningsåret 1941 restituerad.

c) Förhållandena äro desamma som i exempel a) men med den olikhet att rederiet antages av köpeskillingen i riksbanken insätta endast 600,000 kronor och att för inköp av det nya fartyget disponeras, jämte det i riksbanken insatta beloppet, 300,000 kronor andra medel.

Provisorisk skatt påföres då endast för ett belopp av 600,000 — 400,000 = 200,000 kronor.

Restitution sker vid första restitutionstillfället som i exempel a), d. v. s. beräknad å ett belopp av 200,000 kronor, men ytterligare restitution kan ej ifrågakomma.

d) Förhållandena äro desamma som i exempel a) men med den olikhet att fartyget vid avyttringen var belastat med intecknad gäld å 300,000 kronor. Rederiet insätter därför i riksbanken endast 900,000 — 300,000 = 600,000 kronor.

(Kungl. Maj:ts förslag.) *(Utskottets förslag.)*

Provisorisk skatt påföres emellertid som i exempel a) för ett belopp av 500,000 kronor.

När det nya fartyget inköpes, disponeras för ändamålet de 600,000 kronor, som innestå i riksbanken, samt 300,000 kronor andra medel.

Restitution medgives som i exempel a).

e) Förhållandena äro desamma som i exempel a) men med den olikhet att fartygets värde vid utgången av augusti 1939 visas hava utgjort 550,000 kronor. Eftersom beloppet 150,000 kronor innefattar framtagande av en dold förkrigsreserv, skall det ej ingå i den beskattningsbara merinkomsten (se 4 § 4 mom. första stycket). Det antages dock, att hela det vid försäljningen erhållna beloppet 900,000 kronor insättes i riksbanken.

I den beskattningsbara merinkomsten ingår vinsten i detta fall med endast 350,000 kronor.

Provisorisk skatt påföres för ett belopp av 350,000 kronor.

Restitution sker emellertid såsom i exempel a). Olikheten med nämnda exempel beträffande restitutionen inträder först om fartyget nedgår i värde under 550,000 kronor. Enligt exempel a) skulle nämligen, om fartyget i motsvarande mån nedgått i värde, restitution kunnat ske å ett sammanlagt belopp av 500,000 kronor, medan i nu föreliggande exempel restitution kan ske endast å ett belopp av 350,000 kronor.

f) Förhållandena äro desamma som i exempel a) i avseende å försäljning av fartyg och provisorisk skattepåföring.

Emellertid antages, att rederiet av det i riksbanken insatta beloppet, 900.000 kronor, ett senare beskattningsår disponerar endast 400,000 kronor till inköp av nytt fartyg, å vilket överprisavdrag skulle kunnat medgivas med 100,000 kronor. Det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten varit 100,000 kronor mindre, restitueras.

Det antages vidare, att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med ytterligare 150,000 kronor. Restitution medgives då med det belopp, varmed den provisoriskt påförda skatten skulle hava minskats, om den beskattningsbara merinkomsten för år 1941 varit ytterligare 150,000 kronor mindre.

Återstående skatt blir definitiv.

g) Förhållandena äro desamma som i exempel a) i avseende å försäljning av fartyg och provisorisk skattepåföring.

Det antages emellertid att det nyförvärvade fartyget betingar ett pris av 1,800,000 kronor, varav 900,000 kronor uttagas från riksbanken och lika stort belopp disponeras av andra medel. Det antages vidare, att överprisavdrag för beskattningsåret *1942* kunnat medgivas med 400,000 kro-

Det antages emellertid att det nyförvärvade fartyget betingar ett pris av 1,800,000 kronor, varav 900,000 kronor uttagas från riksbanken och lika stort belopp disponeras av andra medel. Det antages vidare, att överprisavdrag för beskattningsåret *1943* kunnat medgivas med 400,000 kro-

(Kungl. Maj:ts förslag.)

nor, och att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med 300,000 kronor under det belopp, som återstod efter överprisavdraget. Eftersom i detta fall köpeskillingen är dubbelt så stor som försäljningssumman för det gamla fartyget och blott hälften av köpeskillingen uttagits från riksbanken, medan hälften av fartyget förvärvats för andra medel, beräknas restitution som i exempel a), d. v. s. vid vartdera tillfället med hälften av det belopp, som belöper å fartyget i dess helhet.

(Utskottets förslag.)

nor, och att vid tidpunkt, som sedermera fastställes, fartygets värde nedgått med 300,000 kronor under det belopp, som återstod efter överprisavdraget. Eftersom i detta fall köpeskillingen är dubbelt så stor som försäljningssumman för det gamla fartyget och blott hälften av köpeskillingen uttagits från riksbanken, medan hälften av fartyget förvärvats för andra medel, beräknas restitution som i exempel a), d. v. s. vid vartdera tillfället med hälften av det belopp, som belöper å fartyget i dess helhet.

För den hälft av värdeminskningsbeloppen, för vilken restitution ej på nu angiven grund medgivits, kan, när det nya fartyget inköpts, om inkomsten för det då ifrågavarande beskattningsåret därtill förslår, erhållas omedelbart överprisavdrag med 200,000 kronor och provisorisk skattepåföring intill 150,000 kronor, varå restitution vid den senare tidpunkten kan beviljas.

h) Rederiet insätter av andra medel än sådana, som erhållas vid avyttring eller förlust av fartyg, i riksbanken 900,000 kronor, vilket belopp förutsättes ej överstiga den vid inkomstuppskattningen enligt denna förordning beräknade inkomsten för beskattningsåret. Provisorisk skattepåföring kan jämlikt 19 § ske för hälften av detta belopp eller 450,000 kronor.

Nytt fartyg anskaffas enligt samma antagande som i exempel a) och värdeminskningen försiggår även såsom där antagits. Restitution medgives då såsom i exempel a).

8. Beträffande de fall, som avses i punkterna 2 samt 4—7 här ovan, märkes, att förmån som där sagts ej må medgivas, där tillgång överförts mellan fysiska eller juridiska personer, mellan vilka intressegemenskap råder, under sådana förhållanden att det kan antagas, att transaktionen skett för att komma i åtnjutande av särskild förmån i beskattningshänseende.

---

2) antaga följande

Förslag
till
Förordning

med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst år 1943 av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg.

Härigenom förordnas, att vad i förordningen den 30 maj 1941, nr 360, med särskilda bestämmelser beträffande taxering för inkomst under vissa år av ersättning på grund av försäkring för förlust av fartyg eller köpeskilling vid avyttring av fartyg stadgats beträffande fartyg, som förlorats under beskattningsår för vilket taxering ägt rum år 1940 eller skulle äga rum något av åren 1941 eller 1942, samt beträffande fartyg, som avyttrats under något av de beskattningsår, för vilka taxering skulle äga rum år 1941 eller år 1942, skall äga tillämpning även för det fall att förlusten timat eller avyttringen ägt rum under beskattningsår, för vilket taxering skall äga rum år 1943.

B) att följande motioner, nämligen:

väckta inom första kammaren:

nr 271 av friherre Beck-Friis m. fl.,
» 272 » herr Bernhard Nilsson och herr Bondeson,
» 273 » herr Sundberg m. fl.,

väckta inom andra kammaren:

nr 42 av herr Åqvist,
» 186 » herr Hansson i Skediga,
» 230 » herr Lundell,
» 386 » herr Svensson i Ljungskile m. fl.,
» 392 » herr Karlsson i Granebo m. fl.,
» 393 » herr Janson i Frändesta m. fl., samt
» 394 » herrar Lundberg i Hälsingborg och Olson i Göteborg,

måtte, i den mån de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet här ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 11 juni 1942.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar *Johan Bärg, Elon Andersson, friherre Lagerfelt*, Sjödahl, Egnell, Bengtsson, Frans Ericson, Velander, Heüman* och *Franzon;* samt

från andra kammaren: herrar *Hagberg* i Malmö, *Björklund, Orgård, Falk, Lundell, Jonsson* i Skedsbygd, *Sundström* i Skövde, *De Geer, Olofsson* i Höganäs* och *Bladh.*

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservationer:

1) *Beträffande förslaget i dess helhet:*

av herr *Lundell,* som anfört:

»Med de förslag till skattesatser för den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten och värnskatten som föreslagits i propositionerna nr 355 resp. 357 föreligger avsikt att uttaxera ännu högre belopp än förut på basis av de till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbara beloppen.

Nedan är uppgjord en sammansatt skiktskala för fysiska personer m. m. utvisande det sammanlagda skattetrycket för olika skikt av den beskattningsbara inkomsten enligt dessa förslag. Längst till höger äro tillfogade två kolumner innebärande att det sammanlagda trycket av allmän kommunalskatt, landstingsskatt och vägskatt (egentligen utgående i form av ett visst antal kronor pr kommunalskattekrona resp. vägskattekrona) uppskattats efter debiteringarna i höst komma i medeltal att motsvara ungefär 15 % av till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt beskattningsbart belopp. Detta är en delvis grov medeltalsberäkning. Rätteligen torde i de lägre skikten böra ha stått 16 % och 17 % och kanske ännu högre.

Skikt av beskattningsbar inkomst	Bottenskatt %	Tilläggsskatt %	Värnskatt %	Summa statsskatt %	Kommunala skatter c:a %	Summa skatter c:a %
0— 3,000	6.75	—	6	12.75	15	28
3,000— 6,000	8.25	—	7	15.25	15	30
6,000— 8,000	9.75	—	8	17.75	15	33
8,000— 9,000	9.75	2	8	19.75	15	35
9,000— 10,000	9.75	2	10	21.75	15	37
10,000— 12,000	9.75	4	10	23.75	15	39
12,000— 15,000	9.75	4	12.5	26.25	15	41
15,000— 25,000	9.75	8	15	32.75	15	48
25,000— 35,000	9.75	12	18	39.75	15	55
35,000— 40,000	9.75	12	21	42.75	15	58
40,000— 50,000	9.75	16	21	46.75	15	62
50,000— 60,000	9.75	16	24	49.75	15	65
60,000—100,000	9.75	20	24	53.75	15	69
100,000—200,000	9.75	24	27.5	61.25	15	76
200,000—	9.75	28	31	68.75	15	84

Om vi betrakta kolumnen längst till höger, framgår med full tydlighet att dessa skatteformer tillsammantagna åstadkomma en mycket hård merinkomstbeskattning. En rörelseidkare eller jordbrukare, som har en jämförelseinkomst om t. ex. 6,000 kr. får ev. merinkomst tydligen beskattad med i första hand c:a 33 % och därefter progressivt efter merinkomstens storlek. En person som har 15,000 kr. jämförelseinkomst får merinkomst beskattad med i början c:a 48 % och därefter hårdare. Den som har 100,000 kr. i jämförelseinkomst får merinkomst beskattad efter minst c:a 76 %. En sådan merinkomstskatt måste anses mer än tillräckligt hård för alla förnuftiga ändamål och gör tilläggandet av en särskild krigskonjunkturskatt sådan som den i proposition nr 287 framlagda helt obehövligt och skadligt.

Utöver det skattetryck, som redovisas i den ovan uppställda skiktskalan, tillkommer sedan trycket av den särskilda skatten å förmögenhet, vilket tryck ej låter sig infoga i en sådan skala.

Även i fråga om juridiska personer såsom aktiebolag och ekonomiska föreningar måste den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten och värnskatten tillsammans med de kommunala skatterna, vid nuvarande eller nu föreslagna höjd, anses utgöra en merinkomstskatt av sådan hårdhet, att särskild krigskonjunkturskatt ej därutöver kan vara lämplig. De angivna skatterna taga av det beskattningsbara beloppet sammanlagt c:a 20 + 12 + 15 = 47 %. Av varje merinkomst borttages sålunda 47 % utan något skattefritt avdrag eller något utjämningsavdrag. Återstående 53 % av merinkomsten kan sedan ej komma någon delägare till del utan förnyad beskattning efter den ovan uppställda hårda skiktskalan för fysiska personer.

Mot särskild krigskonjunkturskatt i föreslagen form tala härutöver åtskilliga skattetekniska, fiskaliska och nationalekonomiska skäl, beträffande vilka hänvisas till motionerna II: 5 till 1940 års urtima och II: 282 till 1941 års riksdag samt till anföranden i II. kammaren vid debatterna angående respektive förordningar om krigskonjunkturskatt.

Den nu föreslagna förordningen innehåller vissa förbättringar utöver tidigare gällande; såsom bestämmelsen om viss kompensation för det försämrade penningvärdet genom utjämningsavdrag. Vidare rätt till viss utjämning mellan två beskattningsår, fastställande av ett minimibelopp för skattskyldighet om 6,000 kr. i taxerat belopp till statsskatt, vissa lindrade bestämmelser i fråga om beskattning av skogsbruk samt en del andra jämkningar. Lagtexten har emellertid ingalunda härigenom blivit enklare och lättare att tillämpa, och hela förordningen med därav följande deklarations- och taxeringsförfarande innebär genom mängden och arten av bestämmelserna en fullkomligt orimlig påkänning på såväl skattskyldiga som beskattningsmyndigheter.

Då dessutom skattens avkastning är ganska ringa och kunde förväntas bliva så gott som ingen, därest bestämmelserna i de varandra avlösande förordningarna dels meddelades i god tid *under* löpande beskattningsår och dels vore sådana, att de av en ordinär skattebetalarehjärna kunde penetreras och

ihågkommas vid planerandet av de mera väsentliga affärshändelserna under året, kan det icke vara förnuftigt att hålla kvar en sådan skatteform.

För att visa vilka oefterrättliga förhållanden och konsekvenser som åstadkommas av denna skatteform skall nedan med ett exempel visas ungefär hurudan kalkyleringen kommer att taga sig ut, när ett företag vill på förhand söka anpassa sin produktion och vinstredovisning efter beskattningsföreskrifter som redan meddelats eller som befaras komma att meddelas.

Antag ett företag i form av aktiebolag drivande rörelse kalenderåret 1941. Antag aktiekapital av 200,000 kr. (lika stort som under jämförelseåren). Antag jämförelseinkomst, medeltal av nettovinst 1937 och 1938, 10,000 kr. Bolaget antages på grund av efterfrågan efter dess varor kunna genom omsättningsökning utan prishöjning komma upp till en vinst under beskattningsåret av c:a 100,000 kr. Av hänsyn till beskattningen håller emellertid styrelsen igen orderupptagningen och ökar utgifterna och tänker inrikta sig på att få fram en vinst av 20,000 kr. Bolagsstyrelsen gör en överslagsberäkning över skatter som i så fall skola utgå och över hurudan vinstdispositionen sedan kan bli. Det antages att reservfonden ännu ej nått föreskriven storlek.

Avsättning till reservfonden (10 %)			2,000
» för statlig inkomstskatt (20 %) c:a		4,000	
» » värnskatt (12 %) c:a		2,400	
» » kommunala skatter (15 %) c:a		3,000	9,400
Krigskonjunkturskatt:			
Uppskattad merinkomst	10,000		
Utjämningsavdrag	1,500		
Taxerad merinkomst	8,500		
Skattefritt avdrag	3,000		
Beskattningsbar merinkomst	5,500		
Skatt för 0—2,000 efter 50 %		1,000	
» » 2,000—5,000 efter 60 %		1,800	
» » 5,000—5,500 efter 70 %		350	
Grundbelopp		3,150	
Avdrag enl. 11 § 2 mom. 32 % av 3,150		—1,008	2,142
Återstod att disponera			6,458
		Summa	20,000.

Bolaget antages utöver eget kapital även hava i verksamheten investerat upplånat kapital, av vilket en del avbetalts under ett gott år före kriget, men av vilket fortfarande återstår 50,000 kr. Bolagsstyrelsen finner att återstoden av vinsten — 6,458 kr. — blir för liten för att kunna räcka både till någon skuldavbetalning och någon utdelning. Styrelsen tänker sig då först att den kanske borde inrikta sig på att få fram något större vinst, så att, sedan avsättningarna skett till reservfond och skatter, något större belopp komme att kvarstå till fri disposition.

Överslagsberäkning visar då följande. Om vinsten ökas med 1,000 kr. och

alltså blir 21,000 i stället för 20,000 kr., så blir ökningen i avsättningarna följande.

Till reservfond 10 %		100
» statlig inkomstskatt 20 %	200	
» värnskatt 12 %	120	
» kommunala skatter 15 %	150	470
Krigskonjunkturskatt		
Beskattningsbar merinkomst ökas	1,000	
Grundbeloppet ökas	700	476
Avdraget ökas med 32 % av 700	—224	
Sammanlagd ökning		1,046

Vid 1,000 kr. ökad vinst öka alltså de obligatoriska avsättningarna med 1,046 kr. Lika blir förhållandet för varje följande 1,000 kr., varmed vinsten ökas. På den vägen kunna inga ökade medel vinnas för fri disposition för skuldbetalning och/eller utdelning. Bolaget får visserligen behålla 100 — — 46 = 1,000 — 946 = 54 kr. av varje 1,000 kr., men det är föga sannolikt att detta föranleder bolagsstyrelsen att inrikta sig på att driva upp vinsten till 40,000 eller 60,000 eller 100,000. Vid uppnående av en vinst av 100,000 skulle reservfondsavsättningarna ha ökats från 2,000 till 10,000 medan samtidigt återstoden att fritt disponera skulle ha gått ned med 80 · 46 = 3,680 kr. eller från 6,458 till 2,778 kr. Det torde för bolagsstyrelsen synas lämpligare att å ena sidan hålla igen i fråga om orderupptagningen och å andra sidan göra de reparationer och andra förnyelsearbeten, som blivit planlagda. Men därmed går kanske folkhushållet å ena sidan miste om en mycket önskvärd ökning av begärliga konsumtionsvaror och får å andra sidan kanske ett knappt förråd av svåråtkomliga importvaror ytterligare minskat.

När bolagsstyrelsen avstått från tanken att öka vinsten kanske den i stället undersöker, huru ett minskande av vinsten skulle utfalla. Man finner då att för de första 500 kr. n e d å t är förhållandet detsamma som längre upp på vinstskalan. För 100 kr. nedåt — 10 kr. minskad reservfondsavsättning — 94.60 minskad skatt — 4.60 ökat disponibelt belopp — men 5.40 minskad behållning. För de därpå följande 3,000 kr. ändras förhållandet, och det blir för varje 100 kr. nedåt — 10 kr. minskad reservfondsavsättning — 87.80 minskad skatt — 2.20 m i n s k a t disponibelt belopp — och 12.20 minskad behållning. Fortsätter man ännu längre ned med vinsten, d. v. s. går in på krigskonjunkturskatteskalans lägsta trappsteg från 16,500 till 14,500, så ändras förhållandet igen, och det blir för varje 100 kr. nedåt — 10 kr. minskad reservfondsavsättning — 81.00 minskad skatt — 9.00 minskat disponibelt belopp — och 19.00 kr. minskad behållning. Ännu längre ned, d. v. s. vid en vinst under 14,500, har man icke längre att göra med någon krigskonjunkturskatt utan endast med de andra skatteformerna.

Hur man än reglerar vinsten, kan man tydligen inte få fram något nämnvärt större belopp än kr. 6,458 disponibelt för skuldbetalning och/eller utdelning. Maximum framkommer vid en redovisad vinst av 19,500 kr. och

blir 6 481 kr., och behållningen för bolaget efter skatteavsättningar blir då 1,950 + 6,481 = 8,431 kr. Vid en redovisad vinst av 100,000 kr. skulle behållningen för bolaget, som tidigare visats, ha blivit 10,000 + 2,778 = = 12,778 kr. Låter man vinsten i stället gå ned ända till 14,500 kr. för att helt undgå krigskonjunkturskatten så minskas icke behållningen för bolaget mera än till 1,450 + 6,235 = 7,685 kr.

Det bör anmärkas att beräkningar av skatteutfallet vid olika vinster, på sätt som ovan skett, i avsikt att få fram en i skatteavseende och för medelsdispositionen lämplig höjd på vinsten ju böra göras under beskattningsåret. Om emellertid, såsom nu under 3 år skett, varken skattesatser eller övriga bestämmelser beslutas förr än långt efter beskattningsårets utgång, och detta i fråga om de tidigare skatteformerna likaväl som i fråga om krigskonjunkturskatten, kan ju ingen säker förhandsberäkning göras under beskattningsåret, utan företagaren kommer att handla mer eller mindre i blindo. Att det under sådana förhållanden är ännu större anledning att hålla vinsten nere är tydligt.

Det framgår av förestående undersökning, att bolaget kan variera sin vinst mellan mycket vida gränser, utan att bolaget har något starkare ekonomiskt intresse av den ena eller den andra riktpunkten. För det allmännas fiskaliska intresse ter det sig emellertid så, att en produktion som ger en vinst av 14,500 ger en skatteinkomst av 6,815 kr., under det att en produktion som ger en vinst av 100,000 kr. skulle ge en skatteinkomst (utan krigskonjunkturskatt) av 47,000 kr. direkt från bolaget. Sedan skulle de 100,000 — 47,000 — 10,000 = 43,000 kr. som stode till förfogande för skuldbetalning, utdelning och balansering kanske innebära att 20,000 kr. bleve utdelade till aktieägarna, vilket i nuvarande skatteläge komme att medföra, att ytterligare omkring 7,000 kr. utginge i skatteökningar av aktieägarna. Men därmed ha vi ingalunda nått in till själva huvudsaken, ty den ligger däri att bakom en tillverkningsvinst av 100,000 kr. — utan prisförhöjningar — vid ett arbetande kapital av 250,000 à 300,000 kr. väl ligger en varumängd fakturerad från fabriken för c:a 1.5 milj. kr. och såld i detaljhandeln för t. ex. 3.1 milj. Den innebär för alla som utöver bolaget haft att göra med dess tillverkning och distribution, alltså i huvudsak för lönearbetare och tjänstemän, en sammanlagd inkomst om 3 milj. kr., varav sedan till det allmänna komme att utgå kanske 300,000 kr. eller mera i skatter.

Bakom den mindre vinsten åter 14,500 kr. låg en tillverkning som kanske icke var mer än $^1/_5$ så stor: 300,000 kr. fakturerade från fabriken, 600,000 kr. i detaljhandeln, och 60,000 i skatt till det allmänna.

Om statsmakterna i sådant läge lägga på krigskonjunkturskatt för att insamla till det allmänna så gott som hela den tänkta mervinsten 90,000 kr., så åstadkomma de därmed att det allmännas skatteintäkter av det företagets produktion kanske minskas från de möjliga 47,000 + 7,000 + 300,000 = 354,000 till 6,815 + 60,000 = 67,000. Skatteintäkterna minskas till c:a $^1/_5$ av vad de kunde vara. Och därbakom ligger att även nationalinkomsten, till den del som kunde komma från det företaget, gått ned till c:a $^1/_5$ av vad den kunde vara.

Man har vissa tider talat mycket om de höga lönernas ekonomi. Det torde vara betydligt viktigare att tänka på de måttliga skatternas ekonomi.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 287.»

2) *i fråga om 2 § 2 mom. samt 3 §:*

av herr *De Geer,* som ansett,

dels att utskottets yttrande beträffande 2 § 2 mom. och 3 § i författningsförslaget (sid. 7 rad 2 nedifrån—sid. 8 rad 21 uppifrån) bort hava följande lydelse:

»I propositionen föreslås sådan begränsning av skattskyldigheten rörande ifrågavarande skatt, att fysisk person, för vilken för beskattningsåret fastställes ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp ej överstigande 6,000 kronor, skall vara undantagen från skattskyldighet till krigskonjunkturskatt. I motionen II: 386 har föreslagits höjning av detta gränsbelopp till 8,000 kronor. Under åberopande av de av motionärerna anförda skälen för denna höjning finner sig utskottet böra förorda bifall till motionen II: 386. I följd härav anser sig utskottet böra föreslå, att det i 3 § föreslagna minimibeloppet för jämförelseinkomsten för fysiska personer höjes från 3,000 till 5,000 kronor. Såsom en konsekvens härav föreslår utskottet motsvarande ändring i anvisningarna till 4, 5, 7 och 8 §§.»;

dels ock att nedannämnda bestämmelser i det såsom *utskottets förslag* betecknade författningsförslaget skola hava följande lydelse:

2 §.

2 mom. Skattskyldig enligt — — — (= utskottets förslag sid. 14 rad 4—10 uppifrån) — — — ersättningen inräknas.

Från skattskyldighet undantagas fysisk person, för vilken för beskattningsåret fastställes ett till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp ej överstigande 8,000 kronor, systembolag som avses i förordningen angående försäljning av rusdrycker, aktiebolaget vin- och spritcentralen samt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet så ock annat aktiebolag, från vilket utdelningen i sin helhet tillfaller staten.

Oskift dödsbo anses vid tillämpning av denna förordning vara fysisk person.

3 §.

Vid tillämpning — — — (= utskottets förslag sid. 14, rad 22—12 nedifrån) — — — särskilda föreskrifter.

Såsom grund för bestämmande av inkomstökning fastställes, där ej annat följer av särskilda bestämmelser i denna förordning, den på ett antaget

jämförelseår belöpande *jämförelseinkomsten.* Där ej särskilda förhållanden till annat föranleda, skall såsom jämförelseinkomst upptagas medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren, dock under iakttagande att jämförelseinkomsten för fysisk person beträffande förvärvskälla, av vilken denne haft sin huvudsakliga försörjning, ej må bestämmas till lägre belopp än 5,000 kronor.

Med ledning — — — (=utskottets förslag sid. 14 rad 3 nedifrån—sid. 15 rad 6 uppifrån) — — — meddelade föreskrifter.

Anvisningar

till 4 §.

1. Enligt punkt 1 — — — (= utskottets förslag sid. 34—36 rad 3 uppifrån) — — — i denna.

För fysisk person må jämförelseinkomsten beträffande förvärvskälla, av vilken han haft sin huvudsakliga försörjning, ej bestämmas till lägre belopp än 5,000 kronor.

Såsom lager — — — (= utskottets förslag sid. 36, rad 9 uppifrån—sid. 44 rad 14 uppifrån) — — — i s. k. gruvbolag.

Därjämte iakttages, att vid bestämmande av den taxerade merinkomsten beträffande delägare, för vilken den på honom belöpande jämförelseinkomsten ej uppgår till 5,000 kronor, skall, därest delägaren deltagit i företagets skötsel och därav haft sin huvudsakliga försörjning, beräknas ett extra avdrag svarande mot det belopp varmed den på delägaren belöpande jämförelseinkomsten understiger 5,000 kronor. I fall som nu sagts skall vid tillämpning av bestämmelserna i 11 § såsom jämförelseinkomst anses ett belopp av 5,000 kronor.

till 5 §.

1. För beräkning — — — (= utskottets förslag sid. 44 rad 19 nedifrån—sid. 46, rad 18 uppifrån) — — — samma fastighet.

För fysisk person, som av jordbruket haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 5,000 kronor.

Vid taxering — — — (= utskottets förslag sid. 46 rad 21 nedifrån—sid. 47 rad 29 uppifrån) — — — merinkomstens fastställande.

till 7 §.

1. Beträffande inkomst — — — (= utskottets förslag sid. 51 rad 11 uppifrån—sid. 52 rad 19 uppifrån) — — — egna kapitalet.

För fysisk person, som av annan fastighet haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 5,000 kronor.

4. Ränta å — — — (= utskottets förslag sid. 52 rad 25 uppifrån—sid. 52 rad 32 uppifrån) — — — i fastigheten.

till 8 §.

1. Såsom likartad — — — (=utskottets förslag sid. 52 rad 1—9 nedifrån) — — — motsvarande tillämpning.

3. Såsom jämförelseinkomst upptages i regel medeltalet av inkomsterna för förkrigsinkomståren av tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet som avses i 8 § sista stycket. Är det uppenbart att detta medeltal ej utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst av sådant slag vid tiden närmast före krigsutbrottet, skall dock jämförelseinkomsten fastställas till annat belopp som med hänsyn till omständigheterna kan anses skäligt. Därest skattskyldig av inkomst som här avses haft sin huvudsakliga försörjning, må jämförelseinkomsten ej bestämmas till lägre belopp än 5,000 kronor.

Särskilda yttranden:

1) av herrar *Egnell* och *Jonsson* i Skedsbygd, som anfört:

»Det föreliggande förslaget till krigskonjunkturbeskattning innefattar vissa betydelsefulla ändringar i nu gällande bestämmelser på detta område.

Genom det s. k. utjämningsavdraget, utgörande 15 %, höjes det skattefria avdraget med 450 kronor och kommer att utgöra 3,450 kronor. Bestämmelserna om fastställande av en lägsta jämförelseinkomst till 3,000 kronor samt om det skattefria bottenavdraget till likaledes 3,000 kronor medför i realiteten att en inkomst av tillhopa 6,450 kronor undantages från krigskonjunkturskatt.

Ifråga om inkomster av rörelse medgives dessutom rätt till avsevärda avsättningar för mötande av framtida behov. Sålunda medgives sådan inkomsttagare rätt till provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt bl. a. för framtida nedskrivning av ersättningslager, för mötande av framtida prisfall, för kostnadsutjämning, för befarad framtida värdeminskning m. m.

Även beträffande inkomst av jordbruk och skogsbruk medgivas vissa lättnader i nu gällande bestämmelser. Men någon provisorisk påföring av krigskonjunkturskatt i fråga om dessa förvärvskällor för mötande av framtida värdeminskning, för ersättning av förbrukade inventarier eller andra jämförliga ändamål medgives icke.

Härigenom kommer jordbruket i en mindre gynnad ställning än industri och annan rörelse.

Genom bestämmelserna om utjämningsavdrag och en lägsta jämförelseinkomst för fysiska personer av 3,000 kronor torde emellertid en avsevärd lättnad i skattehänseende blivit genomförd.

Men även om beträffande skogsbruket ganska stora lättnader i beskattningshänseende genomförts, är det att befara att beskattningen av den merinkomst, som bokföringsmässigt kan uppstå, kan komma att verka hämmande på en ur folkförsörjningssynpunkt önskvärd skogsavverkning. Särskilt i vissa delar av landet har skogskapitalet genom de senaste årens avverkningar, grundade på åläggande från statsmakterna, tagits ganska hårt i anspråk.

I många fall har för bränsleändamål måst uttagas sortiment, som därest dessa kunnat sparas framdeles genom tillväxt erhållit ett avsevärt högre värde.

Det kan icke vara riktigt att genom avverkningsåläggande tvinga skogsägaren att vidtaga ur rationell skogsvårdssynpunkt icke lämpliga avverkningar, och samtidigt genom krigskonjunkturskatt till staten indraga en del av det pris, som av staten själv åsatts i syfte att stimulera avverkningarna. I vissa fall hade otvivelaktigt det avverkade beståndets värde blivit avsevärt större, om detsamma fått sparas och genom ytterligare tillväxt blivit lämpligt för annat ändamål.

Även en annan synpunkt bör i detta sammanhang beaktas. På grund av den rådande situationen på bränslemarknaden komma ännu större krav på ökade avverkningar och skärpta bestämmelser att tillämpas. Detta kommer att medföra ytterligare krav på skogsägarnas lojalitet och vilja att fullgöra dem ålagd leveransplikt.

Redan vetskapen om att en större avverkning kan komma att medföra beskattning för uppskattad merinkomst kan komma att verka återhållande på avverkningarna och motverka en frivillig avverkning i önskad utsträckning.

Enär inkomst av jordbruk och skogsbruk i beskattningshänseende sammanföras, kunna skogsägarna lätt erhålla den uppfattningen, att även en relativt liten skogsavverkning kan komma att medföra beskattning för merinkomst. Detta förhållande kan verka återhållande på avverkningarna, och konsekvenserna kunna bliva att det relativt lilla belopp, som beräknas inflyta genom den föreslagna skatten på inkomst av skogsbruk, medför större skadeverkningar i form av minskade avverkningar.

Även om man i princip anser att en beskattning av vinster, uppkomna genom av nuvarande kristid skapade förhållanden, bör i första hand ske, kan det icke vara riktigt att krigskonjunkturskatt utgår på inkomst, härflytande ur tvångsvis ålagda avverkningar, där statsmakternas organ bestämma priserna på produkterna, avverkningar, vilka ofta icke vare sig ur skogsvårds- eller skogsekonomiska synpunkter äro önskvärda.»

2) av herr *Velander,* som anfört:

»Enligt beslut vid nästlidet års riksdag utsträcktes krigskonjunkturskatten till att omfatta även inkomst av skogsbruk. Invändningar häremot hade framställts i vissa avgivna yttranden samt i motioner till riksdagen. Dessa invändningar lämnades emellertid av statsmakterna utan avseende. På sätt

industrikommissionen, bränslekommissionen och priskontrollnämnden i framställning den 20 februari 1942 till Kungl. Maj:t anfört, hava i nuvarande läge olägenheterna av skatten framträtt betydligt skarpare och på ett delvis annat sätt än för ett år sedan. Med hänsyn till bl. a. landets bränsleförsörjning, skogsindustriernas råvaruanskaffning samt prisförhållandena på nämnda virkesmarknader har det därför ansetts påkallat, att frågan om bibehållandet av krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk upptoges till omprövning. Enligt föreliggande proposition har dock Kungl. Maj:t stannat för skattens bibehållande men samtidigt föreslagit vissa jämkningar och tillägg beträffande reglerna för merinkomstens beräkning i syfte att mildra skattens verkningar samt undanröja med avseende å densamma uttalade farhågor.

Detta ställningstagande har synts mig icke kunna väl försvaras. Föreliggande uppgifter rörande landets bränsleförsörjning samt möjligheten att förse skogsindustrierna med nödiga råvaror avspegla nämligen en så allvarlig situation, att vid sidan därav de synpunkter, som åberopats till stöd för ett bibehållande av skogsbrukets krigskonjunkturbeskattning, måste träda i bakgrunden. Även utskottet finner situationen i fråga om virkesförsörjningen så allvarlig, att enligt dess mening 'extraordinära åtgärder kunna anses vara påkallade för att befordra densamma'. Jag saknar anledning att här närmare ingå på spörsmålet, huruvida å skogsägarnas sida obenägenhet förefunnits att verkställa avverkningar samt huruvida felaktiga föreställningar om beskattningens innebörd och storlek därvid gjort sig gällande. Det må dock erinras om att i kommissionernas och priskontrollnämndens ovan åberopade framställning samt i åtskilliga däröver avgivna yttranden en sådan obenägenhet förutsatts vara tillfinnandes, varjämte uttalats, att densamma bottnade i psykologiska förhållanden. För riktigheten av sistnämnda uttalande talar den omständigheten, att för år 1941 i rikets nordligaste län krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk över huvud icke ifrågakommit samt att för hela riket avkastningen av skatten stannat vid det blygsamma beloppet av cirka en miljon kronor. För innevarande år torde med hänsyn till den enligt propositionen föreslagna vidgade avdragsrätten, vars reella innebörd jag ingalunda vill förringa, avkastningen av skatten säkerligen stanna vid ett väsentligt mindre belopp. Ur statsfinansiell synpunkt måste sålunda krigskonjunkturbeskattningen av skogsbruk framstå såsom tämligen betydelselös. Att beskattningen skulle, såsom utskottet antyder, uppbäras av ett rättvisekrav såsom riktat mot typiska krigskonjunkturvinster, torde icke kunna påräkna någon större förståelse, i varje fall icke hos landets skogsägare. Avverkningarna hava dock i stor utsträckning skett och komma sannolikt i fortsättningen att i än större utsträckning ske till omfattning och priser, fastställda av statliga organ. Rättvisesynpunkten torde därför näppeligen kunna åberopas till stöd för någon mer eller mindre betungande särbeskattning av skogsbruket. För mig framstår åtminstone i närvarande läge bränsleförsörjningen och skogsindustriernas förseende med nödiga råvaror såsom det centrala problemet, och synes mig ovedersägligt, att den avsedda krigskonjunkturbeskattningen är ägnad att — utan att tillföra statskassan intäkter av betydelse — försvåra

lösandet därav. Jag har sålunda i anslutning till ovan antydda synpunkter samt under hänvisning till innehållet av de likalydande motionerna nr 271 i första kammaren av friherre Beck-Friis m. fl. och nr 392 i andra kammaren av herr Karlsson i Granebo m. fl. inom utskottet hävdat den meningen, att krigskonjunkturbeskattning av skogsbruk icke vidare borde ifrågakomma.

Beträffande frågan, huruvida krigskonjunkturskatten verkar återhållande å sådana initiativ som, utan att förutsätta ianspråktagande i väsentligt större utsträckning än för närvarande av tillgängliga råvarutillgångar eller arbetskraft, direkt inriktas på frambringande av i nuvarande läge värdefulla nyttigheter, uttalar utskottets majoritet, att den har svårt att föreställa sig, att ett kraftigt allmänt beskärande av krigskonjunkturskatten skulle medföra någon nämnvärd samt i och för sig önskvärd omläggning av sättet för råvarornas och arbetskraftens användning. Detta uttalande kan jag icke biträda. Jag hyser tvärt om den bestämda uppfattningen, att redan den ringa reduktion av krigskonjunkturskatten för rörelse, som skulle åstadkommas genom slopande av den för rörelseinkomsten gällande progressiva beskattningen, skulle medföra en icke oväsentlig stimulans för ett effektivare utnyttjande av såväl råvaror som arbetskraft samt föranleda ökad produktion av nödvändiga råvaror och andra nyttigheter. En proportionell skattesats för krigskonjunkturskatten av 50 procent skulle leda till att den skattskyldige kunde kalkylera med att få behålla omkring $^1/_4$ av uppkommande merinkomst, i stället för, såsom för närvarande är fallet, blott omkring 10 procent därav eller ingenting. Att exempelvis ett gruvföretag, som vid en ökning av malmbrytningen hotas av krigskonjunkturskatt, icke finner anledning vidtaga åtgärder för en sådan ökning, om företaget praktiskt taget icke får behålla någon del av den därigenom uppkommande merinkomsten, lärer ligga i öppen dag. Det borde icke vara svårt att föreställa sig, att en beskattning med sådana psykologiska verkningar å företagarna försvårar vår varuförsörjning. Det torde även vara uppenbart, att ett företag, som hotas av dylik beskattning, förlorar intresset för att öka sin vinst t. ex. genom att utveckla förädlingsprocessen, varigenom råvarutillgångarna bättre skulle utnyttjas, eller genom att rationalisera driften och därigenom åstadkomma en inom många områden önskvärd minskning av efterfrågan på arbetskraft. Någon utsikt att erhålla eftergift av krigskonjunkturskatt för merinkomst, uppkommen på grund av sådana åtgärder, torde icke förefinnas. Vidare skulle benägenheten att söka undgå beskattningen genom onödiga utgifter, föranledande ökad efterfrågan av varor och arbetskraft, minska i samma mån som den efter skattebetalning återstående delen av merinkomsten ökades. Beskattningsmyndigheternas förmåga att i nämnvärd omfattning stävja tendensen till dylika utgifter genom att vägra avdrag därför vid krigskonjunkturskattetaxeringen är säkerligen tämligen ringa. Under alla förhållanden framstår det såsom inkonsekvent, att för merinkomst av rörelse, där även produktionsökningsvinst beskattas i motsats till vad fallet är inom andra förvärvskällor, och beträffande vilken förvärvskälla risken för felaktigheter vid taxe-

ringen torde vara störst, fastställa en högre skatteskala än för övriga förvärvskällor. Enligt den av delegerade för Sveriges industriförbund m. fl. förebragta utredningen skulle de statsverket i form av krigskonjunkturskatt tillförda definitiva skatteintäkterna hava minskats med omkring 3.5 miljoner kronor, om krigskonjunkturskatten även för rörelse å 1941 års skatteunderlag utgått efter en proportionell procentsats av 50. En dylik nedsättning av skattesatsen för krigskonjunkturskatt skulle dock säkerligen hava inneburit en sådan stimulans för näringslivet, att intäkterna av övriga skatter väsentligt skulle hava ökat. Enligt min uppfattning tala synnerligen starka skäl för att grundbeloppet för krigskonjunkturskatten jämväl för rörelse icke fastställes högre än till 50 procent av den beskattningsbara merinkomsten.

Den i 4 § 6 mom. intagna bestämmelsen, att utjämningsavdraget för juridisk person med en jämförelseinkomst, överstigande 50,000 kronor, skall beräknas till 15 procent å allenast den del av jämförelseinkomsten, som ej överstiger 12 procent av eget kapital i förvärvskällan, bör enligt min mening utgå. Denna spärregel står i direkt strid mot de grundläggande principerna för beskattningen i det att därigenom nominella, på grund av inträdd prisstegring rent fiktiva vinster tagas till beskattning. En skattskyldig äger jämlikt punkt 3 av anvisningarna till 4 § icke åtnjuta 'en särskilt förmånlig jämförelseinkomst', därest denna icke utgör ett godtagbart uttryck för den skattskyldiges normala årsinkomst, beräknad enligt förkrigsinkomstårens prisnivå. Om förkrigsinkomståren visat onormalt höga vinstresultat, skall jämförelseinkomsten jämlikt nämnda författningsrum fastställas till lägre belopp än medeltalet av inkomsterna under dessa år. Härigenom sker den åsyftade utjämningen i förhållande till andra skattskyldiga, och det kan därför icke anses befogat att såsom grund för denna spärregel åberopa behov av utjämning olika skattskyldiga emellan.

Beträffande räntesatsen vid restitution av provisoriskt påförd skatt bör denna enligt min mening bibehållas vid förut gällande 3 procent. Utskottets majoritet har med hänsyn till de på kapitalmarknaden gällande räntesatserna för korttidsplaceringar ansett detta uteslutet. Den provisoriskt påförda skatten har emellertid i den mån den restitueras karaktär av ett på obestämd tid löpande tvångslån till staten, och räntan därå bör sättas i relation till räntan å statens obligationslån, utgörande 3 à 3.5 procent, och icke till räntan å korttidsplaceringar, beträffande vilka kapitalplaceraren har fri uppsägnings- och förfoganderätt.»

3) av herrar friherre *Lagerfelt* och *Bengtsson,* som instämt i det av herr Velander avgivna yttrandet, såvitt detsamma avser krigskonjunkturbeskattning av inkomst av skogsbruk.

4) av herr *Hagberg* i Malmö, som instämt i det av herr Velander avgivna yttrandet, såvitt detsamma avser krigskonjunkturbeskattning av inkomst av rörelse.

Bilaga.

Exempel på tillämpning av reglerna om särskilda avdrag i syfte att befordra med hänsyn till folkhushållningen önskvärda avverkningar vid beräkning av taxerad merinkomst av skogsbruk.

I exemplen antages att den skattskyldige ej åtnjutit taxerad merinkomst å annan förvärvskälla och ej heller haft inkomstminskning å jordbruk.

Exempel 1.

Vid senaste fastighetstaxering tillämpades å den skattskyldiges fastighet följande tal:

Areal: 750 hektar
Bonitet: 2 kbm.
Relativ skogstillgång: 0.8.

Den virkeskvantitet, till vilken hänsyn skall tagas vid bestämmandet av avdragets storlek (jämförelseavverkning), är:
1.3 × 750 × 2 × 0.8 = 1,560 kbm.

Den skattskyldige har enligt deklaration och lämnade kompletterande upplysningar sålt följande:

Sortiment	Kbm	Bruttointäkt kr.	Krigskonjunkturvinst[1] %	Krigskonjunkturvinst kr.
På rot	175	1,225	20	245
Timmer	75	1,500	15	225
Sulfitved	250	5,000	15	750
Sulfatved	125	2,125	25	531
1:a björkved	125	2,500	20	500
1:a barrved	125	1,875	20	375
Pannved	250	3,250	30	975
Summa	1,125	17,475		3,601
		Avgår 5 % på bruttointäkten		874
			Rest	2,727

Enär den sålda avverkningen icke överstiger »jämförelseavverkningen», skall ytterligare sänkning av restbeloppet icke göras. Taxerade merinkomsten blir följaktligen 2,727 kr. Eftersom det skattefria bottenavdraget, 3,000 kr., avgår, framkommer i detta fall ingen krigskonjunkturskatt.

Exempel 2.

Vid senaste fastighetstaxering tillämpades å den skattskyldiges fastighet följande tal:

Areal: 3,000 hektar
Bonitet: 2 kbm.
Relativ skogstillgång: 0.8.

Den virkeskvantitet, till vilken hänsyn skall tagas vid bestämmandet av avdragets storlek (jämförelseavverkning), är:
1.3 × 3,000 × 2 × 0.8 = 6,240 kbm.

[1] Det förutsättes att vid bestämmande av dessa procenttal, vilka endast äro exempel på möjliga sådana, vederbörlig hänsyn tagits till utjämningsfaktorn.

Den skattskyldige har enligt deklaration och lämnade kompletterande upplysningar sålt följande:

Sortiment	Kbm	Bruttointäkt kr.	Krigskonjunkturvinst[1] %	Krigskonjunkturvinst kr.
På rot	700	4,900	20	980
Timmer	300	6,000	15	900
Sulfitved	1,000	20,000	15	3,000
Sulfatved	500	8,500	25	2,125
1:a björkved	500	10,000	20	2,000
1:a barrved	500	7,500	20	1,500
Pannved	1,000	13,000	30	3,900
Summa	4,500	69,900		14,405
		Avgår 5 % på bruttointäkten		3,495
			Rest	10,910

Enär den sålda avverkningen icke överstiger »jämförelseavverkningen», skall ytterligare sänkning av restbeloppet icke göras.

Rest alltså = taxerad merinkomst	10,910 kr.
Avgår	3,000 »
Beskattningsbar merinkomst	7,910 kr.
Krigskonjunkturskattens grundbelopp 50 %	3,955 kr.

Krigskonjunkturskatten, vars storlek är beroende på omständigheterna i det särskilda fallet, antages utgöra i runt tal två tredjedelar av grundbeloppet, d. v. s. omkring 2,600 kr.

Exempel 3.

Vid senaste fastighetstaxering tillämpades å den skattskyldiges fastighet följande tal:

Areal: 3,000 hektar
Bonitet: 2 kbm.
Relativ skogstillgång: 0.8.

Den virkeskvantitet, till vilken hänsyn skall tagas vid bestämmandet av avdragets storlek (jämförelseavverkning), är:
1.3 × 3,000 × 2 × 0.8 = 6,240 kbm.

Den skattskyldige har enligt deklaration och lämnade kompletterande upplysningar sålt följande:

Sortiment	Kbm	Bruttointäkt kr.	Krigskonjunkturvinst[1] %	Krigskonjunkturvinst kr.
På rot	1,400	9,800	20	1,960
Timmer	600	12,000	15	1,800
Sulfitved	2,000	40,000	15	6,000
Sulfatved	1,000	17,000	25	4,250
1:a björkved	1,000	20,000	20	4,000
1:a barrved	1,000	15,000	20	3,000
Pannved	2,000	26,000	30	7,800
Summa	9,000	139,800		28,810
		Avgår 5 % på bruttointäkten		6,990
			Rest	21,820

[1] Det förutsättes att vid bestämmande av dessa procenttal, vilka endast äro exempel på möjliga sådana, vederbörlig hänsyn tagits till utjämningsfaktorn.

Avverkningen, 9,000 kbm, överstiger »jämförelseavverkningen», 6,240 kbm, med 2,760 kbm. Restbeloppet, 21,820 kr., skall fördelas på den avverkning, som uppgår till resp. överstiger »jämförelseavverkningen», och avdrag göras med 50 % å den del av restbeloppet som belöper på överskjutande avverkning.

På den överskjutande avverkningen belöper

$$\frac{2{,}760}{9{,}000} \times 21{,}820 = 6{,}691 \text{ kr.}$$

Från restbeloppet, 21,820 kr., avdrages hälften av 6,691 kr., d. v. s. 3,345 kr., och att beskatta återstår ..... 18,475 kr.
Avgår ..... 3,000 »
Beskattningsbar merinkomst (efter avrundning) ..... 15,400 kr.

Krigskonjunkturskattens grundbelopp blir 50 % härav eller 7,700 kr. och skatten cirka två tredjedelar av detta belopp, d. v. s. omkring 5,100 kr.

Exempel 4.

Vid senaste fastighetstaxering tillämpades å den skattskyldiges fastighet följande tal:

Kommun	Areal hektar	Bonitet kbm	Relativ skogstillgång
A	3,000	2	0.8
B	5,500	1.5	0.9
C	11,200	1.25	1.0

Jämförelseavverkning:

Kommun A	3,000 × 2	× 0.8 =	4,800
B	5,500 × 1.5	× 0.9 =	7,425
C	11,200 × 1.25	× 1.0 =	14,000
			26,225 × 1.3 = 34,093 kbm.

Den skattskyldige har enligt deklarationen och lämnade uppgifter sålt följande:

Sortiment	Kbm	Bruttointäkt kr.	Krigskonjunkturvinst[1] %	Krigskonjunkturvinst kr.
På rot.....	1,000	10,000	20	2,000
Timmer	7,000	140,000	15	21,000
Sulfitved.....	7,000	120,000	10	12,000
Sulfatved	14,000	234,000	20	46,800
1:a björkved ..	20,000	285,000	15	42,750
Barrved	16,000	190,000	25	47,500
Andra sortiment	5,000	40,000	—	—
Summa	70,000	1,019,000		172,050
		Avgår 5 % på bruttointäkten		50,950
			Rest	121,100

Avverkningen, 70,000 kbm, överstiger »jämförelseavverkningen», 34,093 kbm, med 35,907 kbm. Restbeloppet 121,100 kr., skall fördelas på den avverkning, som uppgår till resp. överstiger »jämförelseavverkningen» och av-

[1] Det förutsättes att vid bestämmande av dessa procenttal, vilka endast äro exempel på möjliga sådana, vederbörlig hänsyn tagits till utjämningsfaktorn.

drag göras med 50 % å den del av restbeloppet som belöper på överskjutande avverkning.

På den överskjutande avverkningen belöper

$$\frac{35{,}907}{70{,}000} \times 121{,}100 = 62{,}119 \text{ kr.}$$

Från restbeloppet, 121,100 kr., avdrages hälften av 62,119 kr. d. v. s. 31,059 kr., och att beskatta återstår ..... 90,041 kr.
Avgår ..... 3,000 »
Beskattningsbar merinkomst (efter avrundning) ..... 87,000 kr.

Krigskonjunkturskattens grundbelopp blir 50 % härav eller 43,500 kr. och skatten cirka två tredjedelar av detta belopp, d. v. s. omkring 29,000 kr.